

STRATEGIJA ODRŽIVOG RAZVOJA OPŠTINE BAČKI PETROVAC

2014 – 2020.GODINE

AVGUST, 2014 .GODINE

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
Покрајински секретаријат
за међурегионалну сарадњу
и локалну самоуправу

Izradu Strategije održivog razvoja Opštine Bački Petrovac 2014-2020. godine sa akcionim planovima za prioritetne oblasti razvoja finansirao je Pokrajinski sekretarijat za međuregionalnu saradnju i lokalnu samoupravu Vlade Autonomne Pokrajine Vojvodine.

SADRŽAJ

1. PREDGOVOR PREDSEĐNIKA OPŠTINE	7
2. MEDOTOLOGIJA IZRADE STRATEGIJE ODRŽIVOG RAZVOJA OPŠTINE BAČKI PETROVAC 2014 - 2020.GODINE	8
3. INFRASTRUKTURA, URBANIZAM I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	9
3.1. ANALIZA.....	9
3.1.1. Transportna infrastruktura	9
3.1.2. Putni-drumski saobraćaj	9
3.1.3. Biciklistički saobraćaj	11
3.1.4. Pešački saobraćaj	11
3.1.5. Saobraćajni terminali	11
3.2. STACIONARNI SAOBRAĆAJ	12
3.3. ŽELEZNIČKI SAOBRAĆAJ	12
3.4. VODNI SAOBRAĆAJ I KAPACITETI NAUTIČKOG TURIZMA.....	13
3.5. KARAKTERISTIKE MULTIMODALNOG SAOBRAĆAJA, INTERMODALNIH TEHNOLOGIJA, LOGISTIKE, SA MOGUĆНОШУ RAZVOJA U INDUSTRIJSKOJ ZONI SA TERMINALOM ZA KONTEJNERE.....	13
3.6. KARAKTERISTIKE I ANALIZA VODOPRIVREDE I VODOPRIVREDNE INFRASTRUKTURE	14
3.6.1. Vodoprivredna infrastruktura-snabdevanje vodom	14
3.6.2. Odvođenje otpadnih voda i atmosferskih voda	15
3.7. KARAKTERISTIKE I ANALIZA ENERGETIKE I ENERGETSKE INFRASTRUKTURE	16
3.7.1. Energetska infrastruktura	16
3.7.2. Gasovodna i naftovodna infrastruktura.....	16
3.7.3. Elektroenergetska infrastruktura.....	17
3.7.4. Korišćenje alternativnih oblika energije	17
3.7.5. Biomasa.....	18
3.7.6. Biogas	18
3.7.7. Geotermalna energija	18

3.7.8.	Sunčeva energija	18
3.7.9.	Energija vетра.....	18
3.8.	KARAKTERISTIKE I ANALIZA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I INFORMACIONIH SISTEMA	19
3.8.1.	Telekomunikaciona i RTV infrastruktura.....	19
3.8.2.	Pošta.....	19
3.9.	KARAKTERISTIKE I ANALIZA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	20
3.9.1.	Komunalna infrastruktura	20
3.10.	SWOT ANALIZA	22
3.11.	PRIORITETI, CILJEVI I MERE	25
4.	KONKURENTNOST PRIVREDE I PREDUZETNIŠTVO – RAZVOJ SEKTORA MSSP	38
4.1.	UDRUŽENJE PREDUZETNIKA PETROVEC 1842	39
4.2.	UDRUŽENJE KLUB PRIVREDNIKA	39
4.3.	AKADEMIJA ŽENSKOG PREDUZETNIŠTVA	39
4.4.	POSLOVNI I INOVATIVNI CENTAR D.O.O (PIC)	40
4.5.	BUSINESS PARK BAČKI PETROVAC	40
4.6.	INDUSTRIJSKA ZONA U BAČKOM PETROVCU	41
4.7.	INDUSTRIJSKA ZONA U MAGLIĆU.....	41
4.8.	INDUSTRIJSKA ZONA U GLOŽANU.....	41
4.9.	INDUSTRIJSKA ZONA U KULPINU	42
4.10.	OLAKŠICE ZA INVESTITORE	42
4.11.	ROK ZA PRIBAVLJANJE DOZVOLA	42
4.12.	SWOT ANALIZA	43
4.13.	PRIORITETI, CILJEVI I MERE	45
5.	ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE I ENERGETSKA EFIKASNOST	49
5.1.	ELEMENTI ŽIVOTNE SREDINE	49
5.2.	GEOLOŠKE KARAKTERISTIKE.....	49
5.3.	HIDROLOŠKE KARAKTERISTIKE	50

5.4. KLIMATSKE KARAKTERISTIKE	51
5.5. SWOT ANALIZA.....	53
5.6. PRIORITETI, CILJEVI I MERE.....	56
6. OBRAZOVANJE I ZAPOŠLJAVANJE.....	60
6.1. ANALIZA STANJA OBRAZOVANJE.....	60
6.2. ANALIZA STANJA ZAPOŠLJAVANJE.....	61
6.3. SWOT ANALIZA.....	62
6.4. PRORITETI, CILJEVI I MERE.....	64
7. POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ	65
7.1. POLJOPRIVREDA I STANJE RURALNE EKONOMIJE.....	65
7.2. KORIŠĆENO POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE	65
7.3. NOSIOCI POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE I POSEDOVNA STRUKTURA POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA	70
7.4. BILJNA I STOČARSKA PROIZVODNJA	72
7.5. PLASMAN POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA.....	74
7.6. RAZVIJENOST UDRUŽENJA POLJOPRIVREDNIKA	74
7.7. RAZVIJENOST RURALNE EKONOMIJE I DIVERSIFIKACIJA RURALNIH AKTIVNOSTI.....	74
7.8. SWOT ANALIZA.....	76
7.9. PRIORITETI, CILJEVI I MERE.....	78
8. ZDRAVSTVO I SOCIJALNA ZAŠTITA.....	79
8.1. ORGANIZACIONA STRUKTURA PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE, DOM ZDRAVLJA BAČKI PETROVAC	79
8.2. CENTAR ZA SOCIJALNI RAD OPŠTINE BAČKI PETROVAC	79
8.3. SWOT ANALIZA	82
8.4. PRIORITETI, CILJEVI I MERE	85
9. MLADI, KULTURA, SPORT, MEDIJI I ODNOSI SA JAVNOŠĆU OPŠTINE BAČKI PETROVAC	88
9.1. ANALIZA STANJA	88
9.1.1. Demografski podaci.....	88
9.1.2. Stručna spremna i pismenost.....	88

9.1.3. Zapošljavanje mladih	90
9.1.4. Resursi dostupni mladima	90
9.1.5. Zdravlje mladih	91
9.1.6. Volonterski rad.....	92
9.1.7. Informisanje mladih	92
9.1.8. Slobodno vreme mladih.....	93
9.2. NVO	94
9.3. KULTURA	103
9.3.1. Ustanove i udruženja koje se bave kulturnom delatnošću	103
9.3.2. Objekti kulture u opštini Bački Petrovac	103
9.3.3. Finansiranje kulture	105
9.3.4. Manifestacije u opštini Bački Petrovac	105
9.4. MEDIJI I ODNOSI SA JAVNOŠĆU	109
9.4.1. Pregled medija u opštine Bački Petrovac	109
9.4.2. Informisanje u opštini Bački Petrovac	109
9.5. SPORT	111
9.5.1. Sportski klubovi i sportski objekti u opštini Bački Petrovac	111
9.5.2. Finansiranje sporta	114
9.6. SWOT MARTICA.....	115
9.7. PRIORITETI, CILJEVI I MERE	119
10 RAZVOJ TURIZMA.....	130
10.1. ANALIZA STANJA.....	130
10.2. SWOT ANALIZA.....	131
10.3. PRIORITETI, CILJEVI I MERE.....	133
11.DINAMIKA SPROVOĐENJA STRATEGIJE.....	135
12. SPISAK TABELA I GRAFIKONA	137
13. LISTA SKRAĆENICA	138
14. LITERATURA	139

15. ANEKSI.....	142
-----------------	-----

1. PREDGOVOR PREDSEDNIKA OPŠTINE

Poštovane sugrađanke i sugrađani,

Strategija održivog razvoja Opštine Bački Petrovac 2014-2020 je dokument, koji obuhvata planove realizacije ciljeva naše zajednice, koji definiše put ka lepšoj budućnosti i kvalitetnijem životu svakog našeg sugrađanina.

Zahvaljujući timskom radu, hrabrosti, inventivnosti naših sugrađana, preduzetnika, institucija, udruženja, nevladinih organizacija, naših klubova i Kancelarije za lokalno ekonomski razvoj Opštine Bački Petrovac uz stručnu kordinaciju Regionalne razvojne agencije Bačka i finansijskoj podršci Sekretarijata za međuregionalnu saradnju i lokalnu samoupravu Vlade AP Vojvodine, pred nama je dokument, koji pokazuje naše trenutno stanje, koji ukazuje i na probleme ili bolje reći izazove, šta želimo da uradimo i kako da poboljšamo stanje u svakoj oblasti, iz čega proizlaze mere kako ćemo to da uradimo, ko će da preuzme odgovornost za svaki segment i koji su to interesi cele zajednice i svakog građanina Opštine Bački Petrovac.

Strategija održivog razvoja Opštine Bački Petrovac je ujedno i dokument, koji u ubrzanom razvoju u svim oblastima današnjeg života naših građana, u kontekstu evrointegracija predstavlja i rešenje, koje daje sigurniji korak na evropskom putu, kao osnovu za implementaciju naših projekata u saradnji sa Evropskim Unijom.

Za učesnike izrade ovog dokumenta, velika je čast što nam se ukazala mogućnost da svako doprinese ovoj uzvišenoj misiji, misiji poboljšanja života svakog sugrađanina, misiji obezbeđivanja bolje budućnosti za našu decu. Odlučnim kreiranjem strategije održivog razvoja opštine Bački Petrovac pokazana je hrabrost i želja da svi zajedno iskoristimo ovu veliku šansu, koja će omogućiti ostvarenje jasnih ciljeva i mera kao što su: zapošljavanje i kvalitetan život radnika, kvalitetne škole da bi naša deca sa znanjem mogla da se izbore za bolje radno mesto, kulturni razvoj sredine, kao centra Slovaka u Srbiji i AP Vojvodini, pružanje mogućnosti društvenog života urbanih sredina za omladinu, najstarijima uslove za kvalitetan i društveno aktivan život, kvalitetnu vodu za sva naselja, završetak kanalizacije u svim naseljenim mestima, izlazak na koridor 10, opremanje sportskih objekata za najširu paletu sportova, logistički centar u industrijskoj zoni kao novi zamajac razvoja poljoprivredne proizvodnje, uređene turističke i sportske zone kao osnovu zdravog života naših sugrađana, modernu komunalnu i saobraćajnu infrastrukturu...

Poštovane sugrađanke i sugrađani, Strategija održivog razvoja Opštine Bački Petrovac predstavlja viziju jedne moderne, kulturno razvijene, ekonomski prosperitete, socijalno odgovorne Opštine, sa visokim kvalitetom života svih građana. Na nama je danas odgovornost da iskoristimo šansu za implementaciju ovog strateškog dokumenta na najvišem mogućem nivou.

Hajde da obezbedimo budućnost našoj deci.

Predsednik Opštine Bački Petrovac

Prof. Pavel Marčok

2. MEDOTOLOGIJA IZRADE STRATEGIJE ODRŽIVOG RAZVOJA OPŠTINE BAČKI PETROVAC
2014 - 2020.GODINE

3. INFRASTRUKTURA, URBANIZAM I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

3.1. ANALIZA

3.1.1. Transportna infrastruktura

Budući zahtevi za vršenje transportnih usluga u okviru urbanog prostora Bačkog Petrovca će se realizovati drumskim saobraćajem, uz komplementarno učešće ostalih vidova saobraćaja i to na bazi ekonomskih parametara, s tim da će se težiti optimiziranju izvršenja transportnog rada.

U planskom periodu prostor opštine Bački Petrovac biće opslužen sa tri vida saobraćaja: drumski, železnički i vodni, koji će svojim kapacitetima omogućiti izvršenje transportnog rada, kao i međusobno integralno povezivanje na bazi utvrđene logistike.

Uspostavljanje integralnog povezivanja više vidova saobraćaja na ovom prostoru treba inicirati radi snižavanja troškova transporta i pobošljanja uslova konkurentnosti proizvoda sa ovog prostora.

3.1.2. Putni-drumski saobraćaj

Saobraćajna infrastruktura na kojoj se zasniva drumski saobraćaj kroz opštinu Bački Petrovac podrazumeva državne puteve prvog i drugog reda, tačnije državni put Ib reda sa oznakom 12 (Subotica – Sombor – Odžaci - Bačka Palanka - Novi Sad – Zrenjanin – državna granica) i državni put IIa reda sa oznakom puta 111 (Odžaci – Ratkovo - Silbaš - Bački Petrovac – Rumenka - Novi Sad), lokalne puteve koji vrše ulogu internaseljskog povezivanja, kao i nekategorisane puteve koji zajedno sa opštinskim (lokalnim) povezuju naseljena mesta i atarsko područje.

Ukupna dužina puteva koji prolaze kroz opštinu Bački Petrovac je 41 km, od čega 5 km predstavlja državni put Ib reda, 14 km državni put IIa reda i 22 km lokalnih puteva.

Džavni put Ib reda sa oznakom 12 (Subotica – Sombor – Odžaci - Bačka Palanka - Novi Sad – Zrenjanin – državna granica) preseca samo južni deo opštinskog prostora, obodom naselja Gložan, ali je značajan za održavanje kako putničkih, tako robnih veza sa susednim opštinama, i svojim manifestacijama ne ugrožava život i druge tokove u naseljenom mestu. Postojeća trasa ovog državnog puta (obodom naselja Gložan) svojim manifestacijama ne ugrožava interne naseljske tokove.

Državni put IIa reda sa oznakom puta 111 (Odžaci – Ratkovo – Silbaš - Bački Petrovac – Rumenka - Novi Sad), prolazi kroz sam centar urbanog dela naselja Bački Petrovac i veoma negativno utiče na život stanovništva, kao i na organizaciju internaseljskog saobraćaja, pre svega zbog činjenice da se veliki deo saobraćaja kroz centar odnosi na teretni saobraćaj. Iako je ovaj put značajan tranzit, u budućnosti se posebna pažnja mora posvetiti njegovom izmeštanju iz centra naselja Bački Petrovac. Svojom izgrađenošću i svojim značajem u saobraćajnoj matrici Vojvodine, ovaj put je važan za prostor opštine, jer omogućava ostvarenje veza sa subregionima.

Na prostoru opštine Bački Petrovac pružanje saobraćajnica različitog hijerarhijskog nivoa – državnih puteva I i II reda, u potpunosti ispunjavaju sve zahteve za transportom čak na visokom nivou saobraćajne usluge.

Takođe, saobraćajna mreža unutar opštine Bački Petrovac svojom sadašnjom izgrađenošću omogućuje izvršenje putničkog i robnog prevoza od izvorišta do odredišta unutar opštinskog prostora ili okruženja.

Veliki problem je „usko grlo“ koje se stalno javlja na prelazu državnog puta IIa reda, preko kanala u Bačkom Petrovcu, na pravcu prema Novom Sadu, pa je proširenje ovog dela puta neophodno. Ovom problemu bi se u planskom periodu trebala posvetiti posebna pažnja.

Prostorni plan opštine Bački Petrovac definiše osnovne strateške pravce razvoja drumskog saobraćaja: izgradnja obilaznica oko naselja Bački Petrovac i Gložan; optimizacija atarske putne mreže; optimizacija broja prelaza preko železničke pruge; rezervacija koridora za naselje Kulpin i dr.

U okviru opštine Bački Petrovac postoji pružanje opštinskih - lokalnih puteva Bački Petrovac - Gložan i Bački Petrovac – Kulpin – Ravno Selo. Ovi opštinski (lokalni) putevi su u funkciji internaseljskog povezivanja i lokalnog su značaja. Ovi putevi, uz nekategorisane puteve, služe za ostvarivanje prostornih veza između naselja i sirovinskog zaleđa-atara.

Uređenost atara, putevima, na prostoru opštine Bački Petrovac je zadovoljavajuća, ali se u planskom periodu moraju utvrditi hijerarhijski nivoi kako bi se mogla planirati izgradnja savremenih konstrukcija puteva sa najvećim intenzitetom saobraćaja, odnosno sa najvećim značajem u ataru.

Značajna prostorna razuđenost naselja i autentična prilagođenost naseljskih ulica morfološkim uslovima i prostornim preprekama za razvoj naselja (plovni kanali) uslovili su konstituisanje nove saobraćajne matrice (koja će maksimalno poštovati postojeću izgrađenost), a koja će biti pravilno prostorno oblikovana i koja će pravilno usmeriti i voditi sve tranzitne i sve internaseljske tokove.

Osnovni koncept saobraćaja u Bačkom Petrovcu je komplementarno integrisanje tzv. spoljnog (1) i internaseljskog (2) saobraćaja.

(1) Spoljni saobraćaj Bačkog Petrovca je sagledavan tako da je urbani prostor stecište saobraćajnih manifestacija kroz koji postoji dijametralno pružanje značajnog državnog puta IIa reda broj 111 Novi Sad - Bački Petrovac - Ožaci i lokalnog puta Gložan - Bački Petrovac - Ravno Selo. Nepovoljne saobraćajne manifestacije (tranzit) duž ovih saobraćajnih pravaca prolaze kroz urbani prostor Bačkog Petrovca i u značajnoj meri pogušćuju interne saobraćajne tokove i utiču znatno na smanjenje bezbednosti saobraćaja duž glavnih naseljskih saobraćajnica (i to naročito) u zoni centra naselja. Da bi se ova potencijalna ugroženost građana Bačkog Petrovca smanjila uspostavljeni su novi saobraćajni pravci za vođenje tranzita preko nove trase obilaznice regionalnog puta na pravcu Odžaci - Novi Sad i delom kao segment obilaznice na pravcu Silbaš - Gložan - Rumenka. Izgradnja ovih saobraćajnica bi uticala na poboljšanje bezbednosti svih učesnika u saobraćaju, ali bi i inicirala postizanje povoljnijih ekonomskih efekata zbog smanjenja trase. Izbor trase za tranzitna kretanja ustanovljen je na bazi kriterijuma za postizanje maksimalnih ekomskih efekata, u domenu troškova gradnje (mogućnost etapne gradnje) i efekata u domenu eksploatacije i ekonomije. Etapnost realizacije bila bi u funkciji u odnosu na obim saobraćaja, tj. opravdanosti izgradnje pojedinih putnih segmenata i mogućnosti osnivanja novih radnih zona.

(2) Internaseljski saobraćaj u Bačkom Petrovcu ustrojen je kao nova funkcionalno - saobraćajna matrica modifikovanog tipa, koja će svojim prostornim ustanovljenjem rastereti naselje (a naročito centar naselja) od tranzitnih i internih saobraćajnih tokova i znatno poboljšati funkcionisanje internaseljskih kretanja, kao i bezbednost saobraćaja. Organizacija i funkcionisanje internog naseljskog saobraćaja će se unaprediti utvrđivanjem hijerarhijske ulice, tj. utvrđivanjem plana naseljskih saobraćajnica (glavna naseljska saobraćajnica, sabirna ulica i ostale ulice) koje će svojom izgrađenošću i opremljenošću zadovoljiti zahteve pojedinih struktura saobraćaja.

Glavne naseljske saobraćajnice će kumulisati sav unutarnaseljski saobraćaj i usmeravati ga ka naseljskim odredištima u okruženju. Tehničke karakteristike kolovoza i ostalih kapaciteta (biciklističke i pešačke

staze) treba da zadovolje sve pojavnne oblike učesnika u saobraćaju na tom pravcu na zadovoljavajućem nivou bezbednosti i saobraćajne usluge.

Sabirne ulice će imati takve dimenzije i parametre koji će omogućiti kumulisanje svih internih saobraćajnih tokova, ali i zadovoljiti sve zahteve kretanja internih teretnih tokova, kao i interna kretanja između naseljskih celina i relevantnih sadržaja i atara.

Ostale ulice u naselju svojom izgrađenošću će omogućiti pristup do svih objekata biće dimenzionisane u zavisnosti od očekivanog obima saobraćaja ili režima saobraćaja.

Uzimajući u obzir činjenicu da je opština Bački Petrovac pretežno poljoprivredno orijentisana, treba naglasiti problem velikog broja izlaza sa poljoprivrednog zemljišta direktno na magistralni i regionalni put, pa prema tome i velika količina zemlje, blata i druge materije koja se u određenim periodima godine na putu javlja, izaziva veoma česte saobraćajne nezgode. Dalje, veoma upečatljiv problem predstavlja i poledica koja se u proseku javlja desetak puta godišnje (u zimskom periodu), a pre svega na izlazima na mostove preko kanala DTD, kao i nanosi snega od pojačanog veta na putu Bački Petrovac - Gložan, takođe u zimskom periodu.

Takođe navodimo i konkretnе probleme pojedinih lokalnih puteva i signalizacije čije se rešavanje treba planirati u planskom periodu:

- Asfaltiranje puta u slepom delu Prvomajske ulice u Bačkom Petrovcu;
- Asfaltiranje puta u ulici V. Viteza u Gložanu;
- Izgradnja puta Bački Petrovac – Stepanovićevo;
- Kompletna vertikalna signalizacija na prelazu lokalnog puta Bački Petrovac - Gložan preko pruge;
- Rešenja prelaza letnjih puteva preko pruge.

3.1.3. Biciklistički saobraćaj

Bački Petrovac ima dugu tradiciju korišćenja bicikla kao prevoznog sredstva, a u budućnosti će se ovo prevozno sredstvo koristiti u savlađivanju internaseljskih distanci. Da bi u budućnosti stimulisali nemotorna kretanja ustrojen je sistem radikalnih biciklističkih staza duž glavnih naseljskih saobraćajnica sa dimenzijama koje odgovaraju biciklističkim tokovima. Sva ukupna naseljska kretanja u budućnosti će se odvijati putem pešačkog i biciklističkog saobraćaja, sa težnjom afirmacije nemotornih kretanja i uzpostizanje minimizacije aerozagađenja, kao i ostalih parametara životne sredine.

3.1.4. Pešački saobraćaj

Pešačko komuniciranje na ovim prostorima ima dužu tradiciju i to se u budućnosti zadržava, s tim da će se omogućiti bolji uslovi za kretanje pešaka, naročito u zoni centra i oko relevantnih sadržaja (škole, obdaništa i sl.). U okviru dela naselja oko kanala može se formirati sistem pešačkih staza u rekreativne svrhe.

3.1.5. Saobraćajni terminali

Autobuska stanica u Bačkom Petrovcu po svojoj izgrađenosti i obimom rada će i u budućnosti zadovoljavati, a kada se ona po obimu pokaže kao neodgovarajuća, rekonstruisaće se po predhodno uspostavljenom tehnološkom rešenju sa svim pripadajućim sadržajima i zadovoljavajućim elementima.

Mikrolokacije autobuskih stajališta su utvrđene na bazi istraživanja i zadovoljenja osnovnog kriterijuma (15 minuta hoda), ali i pogodnih prostornih uslova da prostori koje privodimo novoj nameni ne naruše odvijanje dinamičkog saobraćaja i ugroze bezbednost saobraćaja.

Od saobraćajnih objekata u Bačkom Petrovcu će egzistirati servisi za popravku vozila i benzinske stanice. Postojeće stanje objekata servisa zadovoljava, ali ovi objekti, u okviru urbanog prostora, svojim pratećim manifestacijama ometaju odvijanje dinamičkog saobraćaja. Svi novi sadržaji većeg kapaciteta u budućnosti će se konstituisati u okviru radne zone, na pravcu tranzitnih tokova, kako bi se povećao broj korisnika.

3.2. STACIONARNI SAOBRAĆAJ

Saobraćaj u mirovanju, kao propratna pojava odvijanja saobraćaja u okviru urbanog prostora Bačkog Petrovca zahteva i izgradnju saobraćajnih kapaciteta za stacionarni saobraćaj putničkih vozila, naročito oko vitalnih naseljskih sadržaja (pošta, zdravstvena stanica), ali i oko novih poslovno-prodajnih objekata. Oko ovih sadržaja potrebno je izgraditi i parking za bicikle kako ostavljanje ovih prevoznih sredstava ne bi uticalo na nivo hortikulturnog uređenja, narušavanje fasada i ambijenta. Sva kratkotrajna parkiranja putničkih vozila će u Bačkom Petrovcu biti u okviru predbašta i parkinga, u okviru unutar blokovskih prostora. Sva dugotrajna parkiranja su u okviru parcele ili garaža.

Teretni parking će biti koncipiran u okviru radnih zona tj. na izvorištu i odredištu roba i to na ulazu u Bački Petrovac (iz pravca Novog Sada i iz pravca Gložana). Za izgradnju ovih kapaciteta postoje odlični prostorni i saobraćajni uslovi kao i infrastruktura.

3.3. ŽELEZNIČKI SAOBRAĆAJ

Železnički saobraćaj u okviru urbanog prostora Bačkog Petrovca egzistira preko jednokolosečne neelektrificirane pruge Novi Sad - Bački Petrovac – Odžaci - Bogojevo, koja ima rang regionalne pruge sa najvećim dopuštenim pritiskom od 16t sa dizel vučom. Ovaj vid saobraćaja na ovim prostorima ima dugu tradiciju korišćenja (pruga puštena u eksploataciju 1895.godine). Zadnjih dekada znatno je opao obim korišćenja ovog veda prevoza u izvršenju prevoza ljudi i roba sa ovog prostora, zbog ekspanzije drumskog saobraćaja, ali i nepovoljnog društvenog tretmana u izvršenju preraspodele transportnog rada na jeftinije vidove saobraćaja.

Na teritoriji opštine nalaze se železničke stanice Petrovac - Gložan i Bački Maglić. U okviru železničkih stanica postoje izgrađeni objekti i magacini koji nisu u funkciji odnosno prateća železnička infrastruklura magacina i drugih izgrađenih objekata nije u funkciji.

Trasa ove železničke pruge, u odnosu na opštinski centar Bački Petrovac, ima obodno tangencijalno pružanje, dok u odnosu na Maglić ima tangencijalno pružanje. Značaj ove pruge za ovaj prostor u prethodnim dekadama je bio velik (putnički i robni prevoz), međutim ekspanzijom drumskog saobraćaja ovaj vid saobraćaja je izgubio na značaju, tako da sada postoji samo povremena robna otprema sa umerenim putničkim saobraćajem.

Trasa pruge će ostati u okviru postojećeg koridora s tim da će se optimizirati broj ukrštanja sa drumskim saobraćajem (naročito u zoni atara, ali i postaviti odgovarajuća signalizacija).

Železničke stanice, kao osnovni terminali ovog veda saobraćaja će ostati na postojećim lokacijama, s tim da će se modernizovati za putničku i robnu otpremu, i u njima će se omogućiti integralna veza sa drumskim saobraćajem. Istovremeno u kompleks železničke stanice Bački Petrovac moguće je uspostavljanje novih sadržaja sa zonom pristaništa i njihovo međusobno povezivanje industrijskim kolosekom.

Pošto u budućnosti predstoji ostvarivanje adekvatne saobraćajne politike u domenu preraspodele prevoza očekivana je reafirmacija i ovog vida prevoza u domenu prevoza roba i putnika. Da bi se ovi ciljevi zadovoljili, postojeća pruga se mora modernizovati u domenu nosivosti i bezbednosno-signalnih uređaja.

U predstojećem planskom periodu opština Bački Petrovac se strateški opredeljuje za rekonstrukciju i modernizaciju ove pruge u skladu sa EU standardima i povrat značaja ovog vida prevoza. Za ove poduhvate postoje određeni prostorni i infrastrukturni uslovi.

Uspostavljanjem novog sistema železničkog saobraćaja, na prostoru opštine, doći će do afirmacije ovog vida prevoza u izvršenju prevozno transportnog rada.

3.4. VODNI SAOBRAĆAJ I KAPACITETI NAUTIČKOG TURIZMA

a/ Kanalski resursi i plovidba

Vodni saobraćaj na prostoru opštine Bački Petrovac je prisutan preko plovног kanala iz sistema DTD Karavukovo – Bački Petrovac i Savino Selo - Novi Sad. Plovni put kanal Karavukovo – Bački Petrovac i plovni put kanal Savino Selo – Novi Sad, na prostoru opštine, ulivaju se u zajednički kanal koji vodi ka Novom Sadu (Dunavu). Plovni kanali su takvih dimenzija da omogućuju jednosmernu plovidbu plovilima sa gazom od 2,1m. Plovni putevi se malo koriste u izvršenju transportnog rada (uglavnom za rasute terete). Zbog ekonomičnosti ovog prevoza bilo je pokušaja iniciranja prevoza (u Kulpinu), međutim inicijativa nije realizovana, iako postoje odlične prostorne mogućnosti za razvoj vodnog vida transporta.

U okviru urbanog prostora Bačkog Petrovca utvrđena je mikrolokacija utovarno istovarnog mesta na kanalu koja je u funkciji već duži niz godina sa većim ili manjim obimom rada.

U budućnosti u Bačkom Petrovcu će egzistirati pristanište (III kategorije) sa obezbeđenjem svih pripadajućih elemenata (dužina pristanišnih mesta 80m, sa obezbeđenjem okretnice i potrebne mehanizacije i opreme), kao i pratećim prostornim sadržajima (otvorena ili zatvorena skladišta itd.), kao i integralne veze sa drumskim i železničkim saobraćajem. Za izgradnju i uspostavljanje ovih kapaciteta postoje odlične prostorne i infrastrukturne mogućnosti.

b/ Kapaciteti nautičkog turizma

U dokumentu AP Vojvodine, Pokrajinskog sekretarijata za privredu, pod nazivom „Studija mreže marina na Dunavu“ ispitana je i argumentovana pozicija Bačkog Petrovca, kao izraziti potencijal za nautički turizam, i istovremeno kao pogodna lokacija za marinu. Potencijalna lokacija za marinu se nalazi u naselju Gložan.

Planom opšteg uređenja naselja Gložan se navodi da „Opština Bački Petrovac u okviru PPO i projekta „Dunavski san“ planira izgradnju turističkog pristaništa-marine na Dunavu, kao i izgradnju etno sela, južno od naselja Gložan, u blizini Dunava.“

3.5. KARAKTERISTIKE MULTIMODALNOG SAOBRAĆAJA, INTERMODALNIH TEHNOLOGIJA, LOGISTIKE, SA MOGUĆНОСЦУ RAZVOJA U INDUSTRIJSKOJ ZONI SA TERMINALOM ZA KONTEJNERE

Multimodalni transport je slabo razvijen i prevashodno se identificuje sa transportom kontejnera u interkontinentalnom saobraćaju.

Intermodalne tehnologije podrazumevaju upotrebu kontejnera svih vrsta (klasični, frigo, tank i dr), ali je upotreba ove tehnologije zanemarljivo mala, pre svega zbog nepostojanja odgovarajućih terminala za pretovar intermodalnih transportnih jedinica.

Logistika je skup aktivnosti za snabdevanje sirovinama i poluproizvodima, kao i distribucijom poluproizvoda i gotovih proizvoda. Prvi od ciljeva za razvoj logistike je izgradnja terminala i robno-transportnih centara.

Ovim dokumentom se predlaže uspostavljanje i razvoj industrijske zone i logističkog centra u Bačkom Petrovcu sa minimalnim kontejnerskim terminalom.

U Prostornom planu Republike Srbije, u delu "Planirane industrijske zone i industrijski parkovi" dato je plansko rešenje za industrijsku zonu i logistički centar u Bačkom Petrovcu.

U Prostornom planu opštine Bački Petrovac za sledeći planski period, naznačen je značaj opsluživanja prostora opštine sa tri vida saobraćaja (drumski, železnički i vodni) koji će svojim kapacitetima omogućiti izvršenje transportnog rada, kao i međusobno integralno povezivanje na bazi utvrđene logistike.

Planom generalne regulacije sa planom detaljne regulacije blokova 33, 34 i 35 dati su elementi razrade industrijske zone i logističkog centra.

Uspostavljanje integralnog povezivanja više vidova saobraćaja na ovom prostoru treba inicirati radi snižavanja troškova transporta i poboljšanja uslova konkurentnosti sa prostora opštine i šire okoline.

Logistički centar je predviđen u industrijskoj zoni koja je pored kanala i u njemu je moguće, između ostalog, projektovati minimalni intermodalni terminal.

3.6. KARAKTERISTIKE I ANALIZA VODOPRIVREDE I VODOPRIVREDNE INFRASTRUKTURE

3.6.1. Vodoprivredna infrastruktura-snabdevanje vodom

Na teritoriji opštine Bački Petrovac u jednom gradskom i tri seoska naselja, organizovano snabdevanje vodom za piće obavlja se kaptiranjem podzemnih voda osnovnog vodonosnog kompleksa i vodonosnih sredina pliocena.

JKP "Progres" iz Bačkog Petrovca upravlja sa tri vodovoda (Bački Petrovac, Maglić i Kulpin), dok je vodovod u Gložanu pod ingerencijom lokalnog JP.

Organizovano vodosnabdevanje naselja Bački Petrovac, obavlja se sa izvorišta u jugoistočnom delu grada (kod sportskog centra). Na izvorištu su aktivna 3 bunara, od kojih dva zahvataju podzemne vode vodonosnih sredina pliocena, a jedan podzemne vode osnovnog vodonosnog kompleksa. Kota terena izvorišta je oko 85m ANV.

Eksplotacija podzemnih voda, procenjena je na osnovu broja vodozahvatnih objekata, fakturisanih količina isporučene vode korisnicima, karakteristika kaptirane vodonosne sredine, broja stanovnika, potreba u vodi privrednih subjekata priključenih na vodovodni sistem i procenjenih gubitaka u mreži, a na osnovu postojeće dokumentacije i procene tehničkih lica u vodovodu Bački Petrovac.

Prosečna eksplotacija podzemnih voda procenjena je na oko $Q=15$ l/s. Zahvaćene podzemne vode karakteriše povećan sadržaj gvožđa.

Pored centralizovanog izvorišta za snabdevanje stanovništva piјačom vodom, postoji nekoliko izvorišta iz kojih se vodom snabdevaju industrijski pogoni. Zahvaćene su podzemne vode vodonosnih sredina pliocena. Prosečna eksplotacija, procenjena na osnovu tehnoloških procesa, broja zaposlenih radnika i aktivnosti u proteklom periodu za sve privredne subjekte iznosi oko $Q=5$ l/s.

Organizovano vodosnabdevanje naselja Kulpin obavlja se sa izvorišta na zapadnoj periferiji naselja, na kome su danas aktivna 4 bunara. Jednim bunarom su zahvaćene podzemne vode iz vodonosnih sredina pliocena i drugim bunarom podzemne vode iz osnovne vodonosne sredine. Kota terena izvorišta je oko 86m ANV. Podzemne vode pliocena opterećene su gasovima. Zahvaćene vode su podvrgnute tretmanu degazacije. Kvalitet podzemnih voda ne odgovara u potpunosti normativima vode za piće, povećan je sadržaj gvožđa preko MDK.

Vodovodna mreža je položena u svim ulicama, ali je na nekim pravcima potrebna rekonstrukcija i zamena cevovoda. Takođe je neophodno izvršiti spajanje ograna u prstenove radi kvalitetnijeg i ravnomernijeg snabdevanja stanovništva.

Vodosnabdevanje naselja Maglić obavlja se preko 3 bunara na izvorištu u centru naselja, a u planu je izgradnja novog izvorišta u jugoistočnom delu naselja na kojem se predviđa bušenje još 3 bunara. Prvim bunarom su zahvaćene podzemne vode osnovnog vodonosnog kompleksa, a sa druga dva podzemne vode iz vodonosnih sredina pliocena. Kota terena izvorišta je oko 84m ANV. Prosečna eksplotacija procenjena je na oko $Q=5 \text{ l/s}$.

Organizovano snabdevanje naselja Gložan obavlja se eksplotacijom 2 bunara iz izvorišta u centru naselja. Zahvaćene su podzemne vode iz vodonosnih sredina pliocena. Bunar iz 1997.godine još nije pušten u rad. Kota terena izvorišta je oko 80m ANV. Prosečna eksplotacija podzemnih voda za potrebe vodosnabdevanja procenjena je na oko $Q=3,5 \text{ l/s}$. U narednom periodu se planira bušenje još jednog bunara u centralnom delu naselja.

Osnovni cilj koji treba postići u ovoj oblasti je realizacija projekta izgradnje centralnog sistema za zahvat, preradu i distribuciju pijaće vode opštine Bački Petrovac sa rekonstrukcijom mesnih vodovodnih mreža.

Snabdevanje vodom najvišeg kvaliteta ostvariće se razvojem regionalnog sistema vodosnabdevanja (u ovom slučaju Novosadski regionalni sistem), iz kojeg će se snabdevati stanovništvo naselja opštine Bački Petrovac (do tada snabdevanje vodom po naseljima vršiće se iz arterških vodonosnih slojeva - bunarima na postojećim naseljskim izvorištima).

U oblasti vodosnabdevanja razvojni ciljevi su i: izgradnja bunara GŽB 3 za potrebe sistema vodovoda u Gložanu, izgradnja bunara vodosnabdevanja broj 5 za naseljeno mesto Maglić, kao i izgradnja još jednog bunara u Bačkom Petrovcu.

3.6.2. Odvođenje otpadnih voda i atmosferskih voda

Naselje Bački Petrovac se nalazi na spoju kanala DTD Savino Selo - Novi Sad i kanala Karavukovo - Bački Petrovac. Kroz samo naselje se pruža nakadašnji kanal Begej, koji je iskopom kanala Karavukovo - Bački Petrovac presečen i sada služi isključivo za delimičan prijem atmosferskih voda iz naselja. Atmosferske vode se u ovom momentu izlivaju delimično u kanal, delimično otiču van naselja, a najvećim delom se zadržavaju u iskopanim jarcima. Obzirom na relativno veliku širinu uličnog pojasa, kao i postojeći zeleni pojasi, to rešenje delimično funkcioniše, ali ipak ne zadovoljava u potpunosti. Većina postojećih jarkova nisu povezani tako da se slobodno može govoriti o upojnim jarkovima u kojima voda dospeva, tu se zadrži i postepeno proceduje u podzemlje.

Slična situacija je i u ostalim naseljima opštine, gde je odvođenje suvišnih atmosferskih voda rešeno otvorenim kanalima položenim uz ulične saobraćajnice sa ulivom u najbliže recipijente, vodotoke, depresije na periferiji naselja ili neposredno u meliorativne kanale. Kanali uglavnom ne vrše svoju funkciju zbog neodržavanja, pa su neretko zasuti i tada postaju "upojni kanali". Neophodna je rekonstrukcija kanala, njihovo međusobno povezivanje u jedinstvene sisteme na nivou naselja, kao i njihovo

produbljivanje i čišćenje, što će se pozitivno odraziti na nivo podzemnih voda, koji je u pojedinim naseljima dosta visok.

Što se odvođenja sanitarnih otpadnih voda tiče, u Bačkom Petrovcu i Gložanu postoji organizovano prikupljanje i odvođenje otpadnih voda preko kanalizacionih sistema i u tim naseljima su izvedena i PPOV. U Gložanu je na kanalizacioni sistem do sada priključena trećina naselja, a u narednom periodu se očekuje priključenje svih korisnika prostora, obzirom da je sistem izведен u potpunosti.

U Magliću je izvedeno oko 6 km kanalizacione mreže po usvojenom projektu i u narednom periodu će se sistem kompletirati, ali problem predstavlja postrojenje za prečišćavanje. Prema jednoj varijanti izgradio bi se prečistač za potrebe naselja, uz eventualno učešće i Kulpina u realizaciji investicije, a u drugoj, prikupljene vode bi se iz naselja potiskivale ka prečistaču u Bačkom Petrovcu.

Inače, za naselje Kulpin je urađen projekat vakumske kanalizacije, a problematika prečišćavanja voda, kao i moguća rešenja su ista kao i za Maglić–lokalni prečistač, koji bi se koristio zajedno sa Maglićem, ili upućivanje ka postojećem postrojenju u Bačkom Petrovcu.

U skladu sa Direktivama Evropske zajednice za sva naselja u opštini mogu se predvideti ekstenzivni načini prečišćavanja otpadnih voda ("mokra polja"), a jedan takav prečistač već funkcioniše u Gložanu.

Postoji mogućnost priključenja kanalizacione mreže pojedinih naselja u opštini (Maglić i Kulpin) na postojeći prečistač u Bačkom Petrovcu, koji bi uz proširenje kapaciteta zadovoljavao potrebe korisnika na ovim prostorima. Alternativa ovom rešenju je izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za svako naselje posebno.

3.7. KARAKTERISTIKE I ANALIZA ENERGETIKE I ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

Energetika je oblast privrede koja se bavi proizvodnjom, prenosom i distribucijom energenata i energije.

3.7.1. Energetska infrastruktura

Ograničenje prilikom razvoja i izgradnje energetske infrastrukture ogleda se u konfliktu između korišćenja energetskih resursa i zaštite životne sredine (zemljišta, stanovništva, itd.) i preduzimanju odgovarajućih mera za smanjenje konflikata i saniranje negativnih posledica (programi rekultivacije/revitalizacije, otklanjanje šteta itd.).

3.7.2. Gasovodna i naftovodna infrastruktura

Na području obuhvata Plana prolazi magistralni gasovod RG-04-11/II i razvodni gasovod RG-08-01 za snabdevanje gasom opštine Bački Petrovac. Takođe su izgrađene GMRS¹ "Gložan" i GMRS "Bački Petrovac". Gasifikovana su sva naselja u opštini Bački Petrovac.

Kroz teritoriju opštine prolazi magistralni gasovod RG-04-11/II i razvodni gasovod RG-08-01, a izgrađene su GMRS "Gložan" i GMRS "Bački Petrovac" koje imaju ulogu regulacije radnog pritiska prirodnog gasa.

Ukupan broj priključaka na sistem gasovoda u opštini je 1650, a ovaj broj obuhvata domaćinstva i privredne objekte.

Kroz teritoriji opštine Bački Petrovac prolazi Jadranski naftovod JANA N-660. Na prostoru opštine Bački Petrovac, nalaze se dve hidroermalne bušotine NIS-NAFTAGASA.

---

¹ GMRS - glavne merno regulacione stanice

3.7.3. Elektroenergetska infrastruktura

Snabdevanje električnom energijom potrošača obezbeđeno je iz transformatorske stanice TS 35/10 kV "Bački Petrovac". U ovoj trafo stanciji ugrađena su dva transformatora 35/10 kV, snage 8 kVA i 4 kVA. Napajanje trafostanice u redovnom uklopnom stanju obezbeđeno je putem jednog 35 kV voda iz TS 110/20 kV "Futog" preko TS 35/10 kV "Futog" i jednog 35 kV voda iz TS 110/35 kV "Bačka Palanka 1", preko TS 35/10 kV "Čelarevo".

Od trafostanice TS 35/10 kV "Bački Petrovac", putem 10 kV izvoda i distributivnih trafo stanica 10/0,4kV, vrši se snabdevanje električnom energijom potrošača na teritoriji opštine Bački Petrovac, u naseljima Bački Petrovac, Kulpin i Maglić. Naselje Gložan se snabdeva električnom energijom preko jednog 10kV izvoda iz TS 35/10 kV "Čelarevo".

Preko teritorije opštine prelazi 220kV dalekovod broj 209/2 Sremska Mitrovica 2 - Srbobran i 110kV dalekovodi broj 1011 Futog - Bačka Palanka i 159/1 Bačka Palanka 1 - Srbobran.

Ovi dalekovodi čine i deo osnovne prenosne elektroenergetske mreže za teritoriju AP Vojvodine. Na datom prostoru postoji izgrađena prenosna srednje - naponska 35kV, 20kV i 10kV, kao i niskonaponska 0,4kV i pripadajuće trafostanice, tako da je celo područje opremljeno objektima elektroenergetske infrastrukture. Napajanje potrošača obezbeđeno je iz dva pravca, iz pravca Futoga i pravca Bačke Palanke.

Postojeće kapacitete elektroenergetske infrastrukture karakteriše neprilagođenost zahtevima stalno rastuće potrošnje. Izgrađenost prenosne i distributivne mreže je zadovoljavajuća u pogledu pokrivenosti prostora, ali ne i u pogledu kapaciteta i tehničkih karakteristika vodova i distributivnih trafostanica.

Veći deo prenosne mreže je odgovarajućeg kvaliteta. Deo srednjennaponske mreže je građen za 10kV naponski nivo, te se mora rekonstruisati ili zameniti. Kapaciteti izgrađenih trafostanica takođe su nezadovoljavajući, te je potrebno u narednom periodu povećati instalisanu snagu trafoa i izgraditi nove kapacitete. Sekundarna (niskonaponska) mreža neposredno napaja potrošače i može se konstatovati da pokriva sva naseljena mesta.

Postojeća niskonaponska mreža je najvećim delom vazdušna. Rekonstrukcija niskonaponske mreže u naseljima je delimično izvršena, te je potrebno u potpunosti istu izvršiti.

Javnu rasvetu, u naseljima, potrebno je rekonstruisati.

3.7.4. Korišćenje alternativnih oblika energije

Štednju i racionalno korišćenje energije ne treba shvatiti kao ograničavanje društvenog i ličnog standarda. Korišćenjem alternativnih oblika energije utiče se na rast životnog standarda, očuvanje i zaštitu životne sredine.

Glavna prepreka korišćenju alternativnih energetskih izvora leži u zahtevu da energija iz ovih izvora bude konkurentna konvencionalnoj. Takođe, razlog u zastolu razvoja alternativnih energetskih izvora leži i u:

- nedovoljnog programskom povezivanju naučno-istraživačkih i proizvodnih organizacija,
- nedovoljoj obaveštenosti investitora i odgovarajućih državnih organa o stanju razvoja tehnologija i mogućim efektima supstitucije, odnosno smanjenja energetskih troškova eksploatacije primenom ovih izvora energije,

- većim investicionim troškovima nego za klasične sisteme i odsustvom stimulativnih mera finansijsko-kreditne i poreske politike za njihovo korišćenje.

3.7.5. Biomasa

Energetski potencijal biomase je skoncentrisan u otpacima iz poljoprivrede, šumske i drvorerađivačke proizvodnje (98% otpaci iz poljoprivrede, 1,5% otpaci iz šumske proizvodnje i 0,5% otpaci iz drvorerađivačke proizvodnje).

Zbog specifičnih uslova i osobina energetska valorizacija biljnih ostataka poljoprivrede racionalna je uz ograničenje da se vrši neposredno sagorevanje u stanju nastanka i prikupljanja sa minimumom transporta, manipulacije i pripreme. Iz tih razloga treba težiti korišćenju biomase u neposrednoj blizini mesta nastanka, u prvom redu u cilju zadovoljenja energetskih potreba same poljoprivredne proizvodnje.

3.7.6. Biogas

Biogas se proizvodi i koristi prvenstveno iz razloga ekonomičnog upravljanja stajskim đubrivom, radi optimizacije dohodka po hektaru obradive površine, zaštite čovekove sredine i radne okoline, ali i iz potrebe snabdevanja farmi sopstvenom energijom.

Svi dosadašnji pokušaji za proizvodnju biogasa kod nas nisu dali zadovoljavajuće rezultate. Još nisu pronađena optimalna tehničko-tehnološka rešenja tretmana stajnjaka. Zastoj u razvoju stočarstva je, takođe, jedan od faktora koji destimulativno deluju na razvoj ovog energenta.

3.7.7. Geotermalna energija

Na osnovu svetskih i domaćih iskustava, ocenjuje se da bi se geotermalne vode Panonskog basena Vojvodine, s obzirom na fizičko-hemiske i geotermalne odlike, mogle koristiti u sledećim oblastima: poljoprivredi za zagrevanje staklenika, u stočarstvu i živinarstvu za zagrevanje farmi, u industriji kao tehnološka voda, u balneoterapiji i sportsko-turističkim centrima, zagrevanju objekata, u ribarstvu i sl. Geotermalna energija je vid energije koji je ekonomski opravdano transportovati na manja rastojanja.

Obzirom na prisustvo termalnih bušotina na teritoriji opštine Bački Petrovac, neophodna je izrada Studije hidrotermalnih potencijala i termomineralnih voda kojom bi se utvrdila njihova raspoloživost (kapacitet, kvalitet i sl.) da bi se omogućilo njeno racionalno i rentabilno korišćenje.

3.7.8. Sunčeva energija

Sunčev zračenje može da se koristi za dobijanje toplotnih i hemijskih izvora energije, za transformaciju u mehaničku i električnu energiju. Ograničavajući faktor korišćenja sunčeve energije je velika početna investicija, a potrebne su i velike površine za instaliranje sunčevih kolektora. Zbog nemogućnosti adekvatne akumulacije i korišćenja tokom cele godine, korišćenje sunčeve energije treba kombinovati sa nekim drugim vidom konvencionalne energije.,

3.7.9. Energija vetra

Odabiranje pogodnog mesta za instaliranje vetrenjača je najdelikatniji i najodgovorniji zadatak kada se želi iskoristiti energija vetra. Stoga, izboru lokacije prethodi niz metodoloških aktivnosti:

- Korišćenje meteoroloških podataka, koje poseduju hidrometeorološke službe;
- Terenska ispitivanja, da bi identifikovali oblasti za detaljna ispitivanja (merenje brzine vetra, pravac duvanja vetra);
- Regionalna ispitivanja;

- Verifikacija lokacija, na koje treba postaviti tornjeve visoke 50m sa meteorološkim instrumentima na nekoliko nivoa;
- Selekcija turbina.

3.8. KARAKTERISTIKE I ANALIZA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I INFORMACIONIH SISTEMA

3.8.1. Telekomunikaciona i RTV infrastruktura

Telekomunikaciona infrastruktura, na području opštine Bački Petrovac, kojom su obuhvaćeni telekomunikacioni objekti, telefonske centrale, spojni putevi, primarna mreža u naseljima, većim delom, i po kvalitetu i po kapacitetu, je na zadovoljavajućem nivou. Sekundarna mreža nije na zadovoljavajućem nivou, veliki deo je izgrađen nadzemno i nedovoljnog je kapaciteta.

U svim naseljima, je izvršena automatizacija i digitalizacija telekomunikacione opreme i sistema. U svim naseljima opštine Bački Petrovac instalirane su automatske telefonske centrale. Čvorna centrala nalazi se u Bačkom Petrovcu, a ostale tri imaju rang krajnjih centrala vezanih optičkim kablom na Bački Petrovac.

Spojni put čvorne centrale u Bačkom Petrovcu sa glavnom centralom u Novom Sadu ostvaren je optičkim kablom. Centrala su smeštene u posebne prostorije koje zadovoljavaju propise ZJ PTT.

Preko teritorije opštine Bački Petrovac prelaze radio-relejni koridori telekomunikacionog sistema veza "Telekoma": Bački Petrovac - Bačka Palanka; Bački Petrovac – Novi Sad i mobilnih telekomunikacija "Telenora": Bački Petrovac - Brankovac; Bački Petrovac - Čelarevo; Bački Petrovac – Kisač.

Za potrebe sistema GSM mreže mobilnih telekomunikacija na prostoru opštine Bački Petrovac izgrađena je bazna radio-stanica u Bačkom Petrovcu.

Prostornim planom opštine Bački Petrovac (2025 god.) predviđene su sledeće aktivnosti u cilju povećanja kapaciteta i poboljšanja kvaliteta telekomunikacione mreže:

- potpuna digitalizacija telefonske mreže,
- svakom domaćinstvu i privrednom korisniku obezbediti direktni telefonski priključak,
- izgraditi primarnu i sekundarnu kablovsku mrežu dovoljnog kapaciteta u svim naseljima,
- izgradnja baznih stanica i antenskih sistema mobilne telefonije,
- u svim naseljima izgraditi kablovski distributivni sistem.

3.8.2. Pošta

Poštanske usluge na području opštine Bački Petrovac su dostupne u četiri poštanske jedinice koje vrše sve usluge (u skladu sa PTT nomenklaturom), i to preko sedam šalterskih službi (3 u Bačkom Petrovcu, 2 u Magliću, 1 u Gložanu i 1 u Kulpinu) koji s obzirom na područje kojim gravitiraju, osiguravaju vrlo dobru pokrivenost svih naselja poštanskim uslugama. Opština je radi bolje pokrivenosti i organizacije podeljena na dostavne regije i to: Bački Petrovac na četiri dostavna regiona, Kulpin i Gložan na dva, dok teritorija Maglića predstavlja jedan dostavni region.

U svim naseljima su instalirane automatske telefonske centrale, izvršena digitalizacija i automatizacija telefonskih sistema i opreme. Čvorna centrala nalazi se u Bačkom Petrovcu (povezana optičkim kablom

sa centralom u Novom Sadu), dok su na nju optičkim kablovima povezane krajnje centrale u ostala tri naseljena mesta. Ukupan broj korisnika fiksne telefonije je 5.540 preplatnika, odnosno pokrivenost 91% naselja fiksnom mrežom.

3.9. KARAKTERISTIKE I ANALIZA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

3.9.1. Komunalna infrastruktura

Komunalni otpad sa teritorije Opštine će se odlagati na lokaciji za kompostiranje organskog otpada i privremeno odlaganje komunalnog otpada do izgradnje mreže regionalnih deponija. Ova lokacija je izabrana u skladu sa "Elaboratom o mogućnosti izgradnje sanitarne deponije opštine Bački Petrovac" i važećim Pravilnikom i obuhvata parcele u KO Kulpin brojevi: 2774/1, 2774/2, 2774/3, 2774/4, 2774/5, 2774/6, 2774/7, 2775/1, 2775/2 i 2775/3 u ukupnoj površini od 4 ha 76a 83 m².

Privremenu deponiju za odlaganje komunalnog otpada sa teritorije Opštine potrebno je sanitarno urediti u delu lokacije u KO Kulpin ukupne površine od oko 3ha.

Prostor za kompostiranje organskog otpada fabrike "Marbo-produkt" će činiti kompleks na delu lokacije na površini od oko 0,85ha. Na ovoj lokaciji će se vršiti kompostiranje otpada od krompira, očišćenog skroba iz sabirnog kanala i neusaglašenog testa.

Sanitarno odlaganje životinjskih leševa i otpada životinjskog porekla takođe će se vršiti na predmetnoj lokaciji u KO Kulpin, odakle će se odvoziti na konačni tretman u regionalnu kafileriju kojoj opština Bački Petrovac bude pripadala.

Na teritoriji opštine Bački Petrovac ne postoji zasebna služba za upravljanje otpadom, nego postoje tri komunalna preduzeća koja pokrivaju četiri naselja u opštini (Bački Petrovac, Kulpin, Maglić i Gložan). Javna komunalna preduzeća koja se bave komunalno – stambenim poslovima u okviru opštine Bački Petrovac su JKP „Progres“ iz Bačkog Petrovca, JKP „Komunalac“, Maglić i DOO „Gloakvalis“ Gložan.

Sakupljeni otpad sa teritorije naselja Bački Petrovac i Kulpin odlaže se na glavnu deponiju u Bačkom Petrovcu. Kako je navedeno u prostornom planu opštine Bački Petrovac, pored glavne deponije, u neposrednoj blizini naselja Maglić i Gložan postoje deponije komunalnog otpada koje nisu sanitarno uređene i na njima se ne vrše nužne mere zaštite, osim na deponiji u Gložanu. Ova deponija poseduje i zaštitni pojas. Deponije ne poseduju potrebnu dokumentaciju. Glavna deponija u opštini Bački Petrovac nalazi se istočno od naselja Bački Petrovac na udaljenosti od 1km od poslednjih kuća u naselju. Ova deponija zauzima površinu od 1,59ha. Procenjena visina otpada na deponij iznosi 2m, na osnovu čega se dobija ukupna zapremina otpada od 31.800m³ na lokaciji deponije. Oko deponije u Bačkom Petrovcu ne postoji zaštitna ograda, te je omogućen pristup neovlašćenim licima, kao i licima koja se bave sakupljanjem sekundarnih sirovina. Otpad na deponiji se ne prekriva zemljom, pa se otpad usled delovanja vazdušnih struja, kao i životinja koje posećuju lokalitet raznosi po okolini. Na deponiji ne postoji kontrola odlaganja otpada pa se na deponiju odlaže otpad raznih vrsta, uključujući i životinjski otpad. Pored glavne deponije, postoje i divlja smetlišta u naseljima opštine Bački Petrovac.

Red Broj	Naziv naseljenog mesta	Oznaka deponije	Površina (ha)	Dubina otpada (m)	Zapremina otpada (m3)	DMSLon	DMSLat
1	Bački Petrovac	bp-bp1	1,59	2	31800	19°36'59,96"E	45°21'41,57"N
2	Bački Petrovac	bp-bp2	0,55	0,2	1100	19°36'10,7"E	45°21'40,13"N

3	Gložan	bp-gl1	1,15	0,7	8050	19°33'56,3"E	45°17'5,74"N
4	Kulpin	bp-ku1	0,56	1	5600	19°34'42,67"E	45°23'3,52"N
5	Maglić	bp-mg1	1,63	0,5	8150	19°31'20,86"E	45°21'43,25"N

Tabela 1. Deponije u opštini Bački Petrovac

Na teritoriji opštine Bački Petrovac u naseljima Maglić i Gložan kao sekundarna sirovina, izdvaja se PET ambalaža (≈ 100 kg dnevno), koju trenutno sakuplja D.O.O."Recyklacija" iz Bačkog Petrovca. Takođe, trenutno ne postoje organizovane aktivnosti primarne separacije ostalih pojedinih vrsta otpada, već se sav otpad bez separacije sakuplja i transportuje na deponiju.

Na teritoriji opštine Bački Petrovac ne postoji razvijeno tržište sekundarnih sirovina. Nema ekonomskih i drugih podsticajnih mehanizama za korišćenje materijala iz otpada.

3.10. SWOT ANALIZA

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - izuzetno povoljan geografski položaj; - usvojen Prostorni plan opštine; - pokrivenost opštine planskom dokumentacijom; - bogatstvo prirodnih dobra; - mogućnosti u oblasti razvoja turističke infrastrukture; - u potpunosti izvršena gasifikacija naselja; - razvijena putna mreža; - motivisanost opštinske uprave za izradu planske i projektno – tehničke dokumentacije; - Bački Petrovac kao regionalni centar Slovaka; - postojanje železničke mreže sa mogućnošću intermodalnog saobraćaja, koja je povezana sa evropskim koridorima; - postojanje kanalske mreže koja se može koristiti za plovidbu; - kontakt sa Dunavskim Koridorom 7; 	<ul style="list-style-type: none"> - loše stanje objekata infrastrukture – prvenstveno vodovoda, kanalizacije i delimično telekomunikacija; - snabdevanje električnom energijom (potrebna rekonstrukcija vodova i trafo stanica); - uska grla na pojedinim drumskim saobraćajnicama; - nezavršen proces premera građevinskog zemljišta i komasacije; - još uvek nezadovoljavajući sistem upravljanja komunalnim otpadom; - nedostatak projektno – tehničke dokumentacije za infrastrukturu – industrijske zone, vodnog i drumskog saobraćaja; - ne rešeni imovinsko – pravni odnosi nad zemljištem određene namene; - visok nivo intenziteta saobraćaja kroz Bački Petrovac (potreba za obilaznicom); - problematičan kvalitet vodosnabdevanja; - nepostojanje prečistača pijaće vode na nivou opštine kao i industrijskih otpadnih voda; - zastarelost geodetskih planova; - zastareo i neodržavan sistem atmosferske kanalizacije; - nepostoji kontinuitet stručnog usavršavanja kadrova; - potreba za dodatnim ljudskim resursima; - tehnička opremljenost (broj i zastarelost mehanizacije);

	<ul style="list-style-type: none"> - legalizacija softvera opštinske uprave; - pijačni prostor (rekonstrukcija); - zastarelost protivpožarne mehanizacije i tehnike; - internet i kablovska televizija ne postoji u svim naseljima; - neiskorišćenost obnovljivih izvora energije; - nefunkcionalnost železničke mreže; - nepostojanje strategije u odnosu na Dunavski Koridor 7.
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Vojvodina kao inicijator privrednog razvoja; - usvojen Zakon o regionalnom razvoju Republike Srbije; - značaj koji je opština dobila u Prostornom planu Republike Srbije i Regionalnom prostornom planu AP Vojvodine u svim segmentima razvoja; - dobra komunikacija i odnosi sa republičkim i pokrajinskim institucijama; - započet proces pridruživanja Republike Srbije EU; - razvijeni odnosi sa Republikom Slovačkom; - veoma razvijena multietičnost i multikulturalnost; - revitalizacija pruge Novi Sad – Bogojevo, sa rekonstrukcijom stanice Petrovac – Gložan i Bački Maglić, sa mogućnošću uvođenja kontejnerskog transporta i formiranja manjeg intermodalnog terminala; - mogućnost izgradnje marine na Dunavu, u Gložanu; - mogućnost inteziviranja kanalske plovidbe i izgradnje pristaništa na kanalu; - mogućnost formiranja industrijske zone (logističkog centra) i povezivanje putem 	<ul style="list-style-type: none"> - odliv obrazovanog kadra; - izražena centralizacija; - komplikovana birokratska procedura na višem nivou (dozvole, saglasnosti); - neodržavanje mreže kanala DTD; - neprilagođenost postojećih zakona konkretnim situacijama na lokalnu; - nedovoljna tržišna orijentisanost; - neodstatak finansijskih sredstava za modernizaciju saobraćajne infrastrukture, prvenstveno drumske, a zatim odmah i vodne; - spor rast standarda stanovništva.

industrijskog koloseka sa železnicom; - razvijen značajan opštinski putni pravac Gložan – Bački Petrovac – Ravno Selo, koji povezuje Dunav sa centrom opštine i zaleđem; - veoma veliki turistički potencijali, izraženi izgradnjom akvaparka; - upotreba alternativnih vidova energije.	
---	--

3.11. PRIORITETI, CILJEVI I MERE

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
1. Privredna infrastruktura - sektor železničkog saobraćaja	1.1. Razvoj železničke mreže na teritoriji opštine	1.1.1. Projektovanje, rekonstrukcija i izgradnja železničke mreže
2. Privredna infrastruktura - sektor drumskog saobraćaja	2.1. Razvoj drumske infrastrukture	2.1.1. Projektovanje, rekonstrukcija i izgradnja drumske infrastrukture 2.1.2. Projektovanje i izgradnja obilaznica oko naseljenih mesta
3. Privredna Infrastruktura - sektor vodni saobraćaj	3.1. Razvoj vodnog teretnog saobraćaja 3.2. Razvoj nautičkog turizma i vodnog putničkog saobraćaja	3.1.1. Izrada projektno-tehničke dokumentacije za razvoj teretnog pristaništa 3.2.1. Izrada projektno-tehničke dokumentacije za razvoj nautičkog turizma
4. Privredna infrastruktura - sektor logistike	4.1. Razvoj logističkih kapaciteta opštine Bački Petrovac	4.1.1. Izrada projektno-tehničke dokumentacije za razvoj logističkog centra u Bačkom Petrovcu
5. Komunalna infrastruktura - sektor vodoprivrede - vodosnabdevanje	5.1 Razvoj vodosnabdevanja u opštini	5.1.1. Projektovanje, rekonstrukcija i izgradnja vodovodne mreže opštine Bački Petrovac
6. Komunalna infrastruktura - vodoprivreda - kanalizacija	6.1. Razvoj kanalizacionog sistema u opštini	6.1.1. Projektovanje, rekonstrukcija i izgradnja kanalizacionog sistema
7. Komunalna infrastruktura - sektor upravljanja otpadom	7.1. Uređenje deponija u naseljima u opštini Bački Petrovac	7.1.1. Projektovanje, sanacija i izgradnja deponija
8. Privredna infrastruktura - energetska infrastruktura	8.1. Razvoj energetske infrastrukture 8.2. Razvoj alternativnih izvora energije i obezbeđenje energetske	8.1.1. Izrada projektne dokumentacije za razvoj energetske infrastrukture 8.1.2. Izgradnja energetske infrastrukture 8.2.1. Razvoj alternativnih izvora energije

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
	efikasnosti	8.2.2. Obezbeđenje energetske efikasnosti izgradnje
9. Privredna infrastruktura - sektor telekomunikacija (elektronske komunikacije)	9.1. Razvoj i unapređenje telekomunikacionih usluga	9.1.1. Razvoj fiksne telefonije 9.1.2. Razvoj mobilne telefonije 9.1.3. Razvoj internet i optičke mreže na području opštine 9.1.4. Digitalizacija radiodifuzije na području opštine
10. Urbanizam – prostorno planiranje	10.1. Unapređenje prostornog planiranja	10.1.1. Uvođenje geografskog informacionog sistema

PRIORITET 1. Privredna infrastruktura - sektor železničkog saobraćaja

U domenu saobraćajne infrastrukture posebni ciljevi su:

- Stvaranje uslova za razvoj svih oblika saobraćaja na prostoru opštine Bački Petrovac kako bi se podstakao razvoj svih naselja u opštini.
- Buduća saobraćajna matrica opštine Bački Petrovac treba da bude segment saobraćajne matrice Vojvodine, kao dela saobraćajne mreže Republike, na nivou perspektivnih inter regionalnih povezivanja (novi most na Dunavu) ovog prostora sa okruženjem.
- Stvaranje uslova za afirmaciju železničkog i vodnog saobraćaja sa tendencijom uvođenja integralnog saobraćaja.
- Stvaranje uslova za afirmaciju i unapređenje svih oblika nemotornih kretanja (pešačkih i biciklističkih), u cilju međunaseljskog povezivanja opštine na ovaj zdrav i prirodan način.

Cilj 1.1. Razvoj železničke mreže na teritoriji opštine

Pruga Novi Sad – Odžaci - Bogojevo, kao regionalna pruga, povezuje Koridor X (u Novom Sadu) sa Koridorom Vc (u Hrvatskoj) i spona je ova dva evropska koridora sa Dunavskim koridorom VII.

Stoga strateško opredeljenje u domenu železničkog saobraćaja, na prostoru opštine Bački Petrovac, je da se sadašnja pruga rekonstruiše i modernizuje po evropskim standardima. Za ove poduhvate postoje određeni prostorni i infrastrukturni uslovi.

Uspostavljanjem novog sistema železničkog saobraćaja, na ovom prostoru, doći će do afirmacije ovog vida prevoza u izvršenju prevozno transportnog rada. Istovremeno, povećaće se transportni rad, a time i mogućnosti privrede da ima alternativni i jeftiniji vid prevoza.

Pošto u budućnosti predstoji ostvarivanje adekvatne saobraćajne politike u domenu preraspodele prevoza normalno je očekivati reafirmaciju i ovog vida prevoza u domenu prevoza roba i putnika. Da bi ove ciljeve zadovoljili postojeća pruga se mora modernizovati u domenu nosivosti i bezbednosno-signalnih uređaja.

Trasa pruge će ostati u okviru postojećeg koridora s tim da će se optimizirati broj ukrštaja sa drumskim saobraćajem (naročito u zoni atara, ali i postaviti odgovarajuća signalizacija).

U predstojećem planskom periodu opština Bački Petrovac se strateški opredeljuje, kao i region, za rekonstrukciju i modernizaciju ove pruge u skladu sa EU standardima i povrat značaja železničkog vida prevoza.

Železničke stanice, kao osnovni terminali ovog vida saobraćaja će ostati na postojećim lokacijama, s tim da će se modernizovati za putničku i robnu otpremu, i na tim lokacijama.

U kompleksu železničke stanice u Petrovcu biće omogućeno uspostavljanje novih sadržaja, i naročito u smislu povezivanja zone kanalskog pristaništa putem njegovog povezivanja industrijskim kolosekom sa železničkom mrežom.

Mera 1.1.1. Projektovanje, rekonstrukcija i izgradnja železničke mreže

PRIORITET 2. Privredna infrastruktura - sektor drumskog saobraćaja

Prostorni plan opštine Bački Petrovac definiše osnovne strateške pravce razvoja drumskog saobraćaja:

- izgradnja obilaznica oko naselja Bački Petrovac na državnom putu IIa reda br.111
- -izrada projektne dokumentacije i izgradnja puta i raskrsnice - izlaz na državni put Ib reda br.12 u Gložanu.

Osnovno strateško opredeljenje u domenu drumskog saobraćaja na ovom prostoru je izgradnja obilaznica oko naselja i stvaranje optimalnih uslova za sveobuhvatni razvoj, ali na principima zadovoljavajućeg nivoa stanja životne sredine kao i urbanog življenja u okviru naselja – principi održivog razvoja.

Izgradnja obilaznice oko Bačkog Petrovca i Gložana bi omogućila viši nivo saobraćajno - prevozne usluge, viši nivo urbanog življenja i znatno poboljšanje eko uslova u naseljima. Dinamika izgradnje ovih novih saobraćajnih kapaciteta će direktno funkcionalno zavisiti od afirmacije radnih zona, odnosno sveukupnog privrednog rasta, kao i ekonomski moći našeg društva u narednom periodu.

Na prostoru opštine Bački Petrovac planirana je eliminacija tranzita van urbanih prostora (Bački Petrovac–Gložan), s tim da se za naselje Kulpin rezerviše koridor i ako bude potrebno, da se aktivira tek nakon višekriterijumskog vrednovanja.

Nova organizacija saobraćaja u Bačkom Petrovcu treba da se afirmiše i kroz povećanu bezbednost svih učesnika u saobraćajnim tokovima, ali i kroz bolju funkcionalnost i cirkulaciju saobraćaja u zoni centra naselja. Nova saobraćajna matrica Bačkog Petrovca treba da se eksponira i kao inicijalni potencijal za nov nivo urbanizacije, odnosno na osnivanje novih zona rada, poslovanja i stanovanja i to uz zavidni nivo saobraćajnog opsluživanja:

- izrada projektne dokumentacije za izgradnju puta prema mestu spajanja kanala Savino Selo - Novi Sad i Karavukovo - Bački Petrovac, izgradnja mosta preko kanala Savino Selo - Novi Sad i zatim puta za naselje Kisač, odnosno izrada projektne dokumentacije i izgradnja puta Bački Petrovac - Kisač, čime Bački Petrovac ima direktni izlazak na Koridor X što je veoma važno za dalji privredni razvoj i opštine i regiona;
- izrada projektne dokumentacije i izgradnja biciklističke staze i mosta preko kanala do akvaparka na obodu naselja;

- izrada projekata tehničke regulacije saobraćaja za sva naseljena mesta u opštini;
- izrada prve faze obilaznice, iz pravca Novog Sada do industrijske zone.

Strateško opredeljenje je, između ostalog, da se izvrši optimizacija atarske putne mreže kao i optimizacija broja prelaza preko železničke pruge, kako bi se utvrdila hijerarhijska struktura atarskih puteva.

Koncept budućeg rešenja javnog prevoza u Bačkom Petrovcu biće zasnovan na principu optimizacije svih želja za prevozom. Predhodna istraživanja su pokazala da će Bački Petrovac i u budućnosti imati status prolaznog terminusa za međugradske linije, a da će biti polazni terminus samo za autobuse ka okruženju, i da će te međugradske linije izgradnjom i opremom autobuskih stajališta vršiti funkciju radijalnih linija javnog prevoza, zadovoljavajući pri tome sve zahteve za javnim prevozom. Itinereri kretanja sredstava javnog prevoza odvijajuće se glavnim gradskim saobraćajnicama, a i autobuska stanica će ostati na postojećoj lokaciji, s tim što se planira njena nadogradnja (na unutar blokovskom prostoru) kako bi se prostorno ustrojili svi komplementarni sadržaji i kapaciteti (parkinzi) na zadovoljavajućem nivou funkcionalnosti i bezbednosti.

Cilj 2.1. Razvoj drumske infrastrukture

Osnovna prioritetna mera je izgradnja obilaznica oko naselja Bački Petrovac i povezivanje obilaznice sa industrijskom zonom.

Sledeća mera je iznalaženje načina za izradu projektne dokumentacije za izgradnju puta prema mestu spajanja kanala Savino Selo - Novi Sad i Karavukovo - Bački Petrovac, radi dalje izgradnje mosta preko kanala Savino Selo - Novi Sad i zatim izgradnja puta za naselje Kisač, odnosno izrada projektne dokumentacije i izgradnja puta Bački Petrovac - Kisač, čime bi Bački Petrovac imao direktni izlazak na Koridor X, što je od najveće važnosti za dalji privredni razvoj i opštine i regiona.

Prioritetna mera je izgradnja obilaznice oko Bačkog Petrovca i Gložana, čime bi se omogućio viši nivo saobraćajno - prevozne usluge, viši nivo urbanog življenja i znatno poboljšanje eko uslova u naseljima.

Neophodna prioritetna mera je izgradnja autobuskih stajališta i izgradnja parkinga u svim naseljenim mestima opštine.

Takođe, prioritetna mera je i izgradnja biciklističko-pešačkih staza koje povezuju naseljena mesta opštine.

U interesu opštine Bački Petrovac je da se osnaži postojanje i razvoj pružanja opštinskih - lokalnih puteva Bački Petrovac - Gložan i Bački Petrovac – Kulpin – Ravno Selo. Ovi opštinski (lokalni) putevi su u funkciji internaseljskog povezivanja i lokalnog su značaja. Ovi putevi služe uz nekategorisane puteve za ostvarivanje prostornih veza između naselja i sirovinskog zaleđa-atara.

Mera 2.1.1. Projektovanje, rekonstrukcija i izgradnja drumske infrastrukture

Mera 2.1.2. Projektovanje i izgradnja obilaznica oko naseljenih mesta

PRIORITET 3. Privredna infrastruktura - sektor vodnog saobraćaja

Ciljevi vodnog saobraćaja dosada nisu bili istaknuti. Vodni saobraćaj kroz opštini Bački Petrovac funkcioniše putem jednosmernog plovнog kanala iz sistema DTD Karavukovo - Bački Petrovac i Savino Selo - Novi Sad, koji se ulivaju u zajednički kanal koji vodi u Dunav (uliva se u Novom Sadu). Dimenzije

plovnih kanala su takve da mogu da ga koriste plovila sa gazom od 2,1 m jednosmerno, a u stvarnosti se ovi kanali malo koriste i to uglavnom za prevod rasutog tereta.

Geosaobraćajni položaj Bačkog Petrovca u odnosu na mrežu unutrašnjih plovnih puteva se mora iskoristiti, jer se taj položaj može okarakterisati kao povoljan, ali i nedovoljno korišćen. Plovni put - kanal Karavukovo - Bački Petrovac - Novi Sad po svojim karakteristikama je sposoban za kretanje plovnih sredstava nosivosti do 500t.

U planskom periodu će se raditi na većem iskorишćenju kanala u smislu saobraćaja pre svega zbog ekonomičnosti ove vrste prevoza, a u cilju veće afirmacije radne zone u Bačkom Petrovcu, kao i na izgradnji pristaništa za rasute i generalne terete.

Cilj 3.1. Razvoj vodnog teretnog saobraćaja

U budućnosti u Bačkom Petrovcu će egzistirati pristanište (III kategorije) sa obezbeđenjem svih pripadajućih elemenata (dužina pristanišnih mesta 80 m, sa obezbeđenjem okretnice i potrebne mehanizacije i opreme), kao i pratećim prostornim sadržajima (otvorena ili zatvorena skladišta itd), kao i integralne veze sa drumskim i železničkim saobraćajem. Za izgradnju i uspostavljanje ovih kapaciteta postoje odlične prostorne i infrastrukturne mogućnosti.

Takođe, treba odrediti strategiju da se pristanište na kanalu Karavukovo - Bački Petrovac afirmiše kao mesto otpreme tereta prema Dunavu, uz primenu integralnog sistema transporta (železnica-kanal-drum).

Potrebno je proširiti postojeći pristanišni terminal sa okretnicom za sva plovila koja potencijalno mogu pristajati (plovila maksimalne nosivosti 1000 tona sa gazom od 2,1 metra u jednom smeru i plovila maksimalne nosivosti od 500 tona sa gazom od 2,1 metra u oba smera).

Takođe, postoje vrlo povoljni uslovi da se izvrši povezivanje vodnog i železničkog saobraćaja putem industrijskog koloseka, čime bi se ispunili svi standardi za razvoj industrijske zone.

3.2. Razvoj nautičkog turizma i vodnog putničkog saobraćaja

Osnovni cilj u odnosu na moguće kapacitete nautičkog turizma i izgradnje marine u Gložanu jeste da treba iskoristiti već urađene studije na nivou Vlade AP Vojvodine, koje daju pozitivnu ocenu kao i mogućnosti koje pruža Dunavska strategija.

Iskoristiti područje mesta Gložan, koje se već u svojim razvojnim planovima deklarisalo kao ekološko područje, koje će sem poljoprivrede razvijati seoski turizam, kao faktor ekonomskog osnaživanja seoskih gospodinstava i zaustavljanje migracije stanovništva. Naročito u prilog ide i ustanovljena kulturna manifestacija „Festival folklora Tancuj tancuj“.

S obzirom da kanalska mreža nije povezana sa Dunavom, na teritoriji opštine Bački Petrovac, plovila koja su locirana na ovim akvatorijama mogu biti korisnici prihvavnih objekata nautičkog turizma na kanalskoj mreži.

PRIORITET 4. Privredna infrastruktura - sektor logistike

Cilj je uspostavljanje i razvoj industrijske zone i logističkog centra u Bačkom Petrovcu, radi neophodne obavezujuće implementacije Prostornog plana Republike Srbije i Regionalnog prostornog plana AP Vojvodine.

Naime u Prostornom planu Republike Srbije, u delu "Planirane industrijske zone i industrijski parkovi" dato je plansko rešenje za industrijsku zonu i logistički centar u Bačkom Petrovcu.

Takođe, u Prostornom planu opštine Bački Petrovac za sledeći planski period, naznačen je značaj da se prostor opštine opsluži sa tri vida saobraćaja (drumski, železnički i vodni) koji će svojim kapacitetima omogućiti izvršenje transportnog rada, kao i međusobno integralno povezivanje na bazi utvrđene logistike.

Uspostavljanje integralnog povezivanja više vidova saobraćaja na ovom prostoru treba svakako inicirati radi snižavanja troškova transporta i poboljšanja uslova konkurentnosti sa prostora opštine i šire okoline.

Logistički centar je predviđen u industrijskoj zoni, koja je pored kanala, što je zadovoljenje kriterijuma povezanosti sa vodnim saobraćajem. Moguće je povezivanje ove lokacije sa železničkim saobraćajem.

4.1. Razvoj logističkih kapaciteta opštine Bački Petrovac podrazumeva:

- Afirmisati radnu zonu u Bačkom Petrovcu, ne samo kao mesto za mala i srednja preduzeća, već i kao lokaciju neophodnog logističkog centra.
- Saobraćajno rešenje u okviru planirane zone treba da predvidi kumulisanje svog internog saobraćaja (sa sabirnih i pristupnih saobraćajnica) iz zone pristaništa i železničkog čvora, kao i sa obilaznice državnog puta II reda (servisne saobraćajnice u okviru njenog Koridora) kao i sa lokalnog puta (opštinski put).
- Istovremeno, u okviru zone treba predvideti prostor za kontejnere, mehanizaciju, i servisni deo, izvršiti razradu, čime ona postaje i logistički centar.
- Logistički centar u Bačkom Petrovcu treba da objedini i manje susedne zone sa elementima logističkih centara, tako da je neophodno izvršiti izradu projekta infrastrukture radne zone u Magliću kao i projekat parcelacije radne zone u Magliću.

Mera 4.1.1. Izrada projektno-tehničke dokumentacije za razvoj logističkog centra u Bačkom Petrovcu

PRIORITET 5. Komunalna infrastruktura – sektor vodoprivrede – vodosnabdevanje

Osnovni cilj koji treba postići je realizacija projekta izgradnje centralnog sistema za zahvat, preradu i distribuciju piјaće vode opštine Bački Petrovac sa rekonstrukcijom mesnih vodovodnih mreža.

Posebni ciljevi razvoja vodoprivredne infrastrukture su:

- Racionalno korišćenje voda, a naročito vode za piće;
- Prioritet u korišćenju voda ima planska racionalizacija potrošnje i višekratno korišćenje voda u tehnološkim procesima;
- Poboljšanje snabdevanja vodom svih korisnika;
- Smanjivanje specifične potrošnje vode u domaćinstvima, politikom realnih cena vode, merenjem utroška vode i merama planske racionalizacije potrošnje;
- Kompletiranje sistema za odvođenje otpadnih voda;
- Prečišćavanje otpadnih voda;

- Osiguranje povoljnog režima korišćenja i zaštite podzemnih voda;
- Usaglašavanje razvoja sistema vodovoda i kanalizacije sa potrebama;
- Zaštita kvaliteta podzemnih i površinskih voda;
- Zaštita naselja, industrijskih kompleksa i poljoprivrednih površina od spoljnih i unutrašnjih voda;
- Rekonstrukcija otvorene kanalske mreže za odvodnjavanje;
- Osposobljavanje kanalske mreže za dvonamensku funkciju (navodnjavanje);
- Realizacija kanalizacionih sistema za odvođenje otpadnih i atmosferskih voda.

Cilj 5.1. Razvoj vodosnabdevanja u opštini

Osnovna mera prioriteta je realizacija Studije izvodljivosti vodosnabdevanja opštine sa jednim izvorишtem i fabrikom vode na nivou cele opštine u skladu sa strategijom regionalizacije vodosnabdevanja naselja u Srbiji.

Na osnovu Studije treba urediti izgradnju fabrike za preradu vode, na izabranoj lokaciji između naselja Gložan i Čelarevo, i zatim vršiti transfer-distribuciju vode do naselja opštine.

Time se dolazi do realizacije izgradnje centralnog sistema za zahvatanje, preradu i distribuciju pijaće vode u opštini Bački Petrovac kao i do rekonstrukcije mesnih vodovodnih mreža.

U ranijem sistemu je bilo predviđeno snabdevanje vodom najvišeg kvaliteta razvojem regionalnog sistema vodosnabdevanja (u ovom slučaju Novosadski regionalni sistem), iz kojeg će se snabdevati stanovništvo naselja opštine Bački Petrovac (do tada snabdevanje vodom po naseljima vršiće se iz arteških vodonosnih slojeva-bunarima na postojećim naseljskim izvoristima).

U skladu sa Direktivama Evropske zajednice za sva naselja u opštini mogu se predvideti ekstenzivni načini prečišćavanja otpadnih voda ("mokra polja"), a jedan takav prečistač već funkcioniše u Gložanu.

Predviđene su sledeće aktivnosti:

- -rekonstrukcija vodovodne mreže u Bačkom Petrovcu;
- -završetak izgradnje kanalizacije u Bačkom Petrovcu;
- -uređenje kanala za odvođenje atmosferskih voda iz naseljenih mesta;
- -izgradnja bunara vodovoda u Gložanu.

Mera 5.1.1. Projektovanje, rekonstrukcija i izgradnja vodovodne mreže opštine Bački Petrovac

PRIORITET 6. Komunalna infrastruktura – vodoprivreda – kanalizacija

Prvi prioritetni cilj komunalne infrastrukture je završetak izgradnje opštinskog kanalizacionog sistema. Realizacijom tog projekta biće stvoreni uslovi za priključivanje na kanalizacioni sistem svih stanovnika i privrednih subjekata u opštini.

Opština intenzivno, u dužem periodu radi na realizaciji sistema kanalisanja i prečišćavanja otpadnih voda. Sistemom kanalisanja obuhvaćeno je svo stanovništvo, ustanove, zanatstvo i privredni subjekti. U zavisnosti od konfiguracije terena i podzemnih voda u naseljima opštine su predviđeni različiti sistemi odvođenja otpadnih voda. Tako je u naseljima Bački Petrovac i Kulpin usvojen vakumski deo gravitacionog sistema odvođenja voda, u naselju Maglić gravitacioni-potisni sistem odvođenja, dok je u Gložanu potisni sistem odvođenja voda.

Prethodni prioritetni cilj komunalne infrastrukture je takođe, i da se za sva naselja u opštini predvidi, u skladu sa Direktivama Evropske zajednice, ekstenzivni načini prečišćavanja otpadnih voda ("mokra polja"), po primeru prečistača koji već funkcioniše u Gložanu.

Postoji mogućnost priključenja kanalizacione mreže pojedinih naselja u opštini (Maglić i Kulpin) na postojeći prečistač u Bačkom Petrovcu, koji bi uz proširenje kapaciteta zadovoljavao potrebe korisnika na ovim prostorima. Alternativa ovom rešenju je izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za svako naselje posebno.

Naseljeno mesto Maglić ima izgrađenu kanalizacionu mrežu gravitaciono-potisnog sistema sa pet crpnih stanica u okviru mreže i postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda (aeracioni sistem) kapaciteta 3000 ekvivalent stanovnika, sa neophodnim planiranjem kapaciteta.

Osnovni cilj uređenja komunalne infrastrukture, deponije otpada, je skladu sa "Elaboratom o mogućnosti izgradnje sanitарне deponije opštine Bački Petrovac" i važećim Pravilnikom.

Cilj 6.1. Razvoj kanalizacionog sistema u opštini

Osnovna mera je realizacija projekta izgradnje kanalizacionog sistema čijom realizacijom će biti stvoreni uslovi za priključivanje na kanalizacioni sistem svih stanovnika i privrednih subjekata u opštini.

Druga mera je da se komunalni otpad sa teritorije Opštine treba odlagati na lokaciji za kompostiranje organskog otpada i privremeno odlaganje komunalnog otpada do izgradnje mreže regionalnih deponija. Ova lokacija je izabrana u skladu sa "Elaboratom o mogućnosti izgradnje sanitарне deponije opštine Bački Petrovac" i važećim Pravilnikom i obuhvata parcele u KO Kulpin brojevi: 2774/1, 2774/2, 2774/3, 2774/4, 2774/5, 2774/6, 2774/7, 2775/1, 2775/2 i 2775/3 u ukupnoj površini od 4 ha 76a 83 m².

Privremenu deponiju za odlaganje komunalnog otpada sa teritorije Opštine potrebno je sanitarno urediti u delu lokacije u KO Kulpin ukupne površine od oko 3 ha.

Postoji mogućnost priključenja kanalizacione mreže pojedinih naselja u opštini (Maglić i Kulpin) na postojeći prečistač u Bačkom Petrovcu, koji bi uz proširenje kapaciteta zadovoljavao potrebe korisnika na ovim prostorima. Alternativa ovom rešenju je izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za svako naselje posebno.

Mera 6.1.1. Projektovanje, rekonstrukcija i izgradnja kanalizacionog sistema

PRIORITET 7. Komunalna infrastruktura – sektor upravljanja otpadom

Cilj 7.1. Uređenje deponija u naseljima u opštini Bački Petrovac

Cilj projekta je sanacija postojećih smetlišta za komunalni otpad u naseljenim mestima Bački Petrovac, Kulpin i Gložan i iseljenje smetlišta iz naselja Maglić na regionalnu deponiju i remedijacija terena, a u

svrhu zaštite životne sredine i zdravlja lokalnog stanovništva, kao i razvoja elemenata integrisanog upravljanja otpadom na teritoriji opštine Bački Petrovac.

Mera 7.1.1. Projektovanje, sanacija i izgradnja deponija

PRIORITETA 8. Privredna infrastruktura - energetska infrastruktura

Zadatak strategije je da utvrdi program i smernice razvoja energetske infrastrukture, sinhronizuje njen razvoj sa svim aktivnostima na ovom području i time obezbedi najpovoljnije uslove za zaštitu životne sredine, očuvanje prirodnih vrednosti, život i rad ljudi na ovom području i njen dalji razvoj.

Postojeći kapaciteti i izgrađenost gasovodne infrastrukture na području obuhvata Prostornog plana opštine Bački Petrovac pružaju mogućnost njenog daljeg razvoja i proširenja.

U oblasti elektroenergetske infrastrukture posebni cilj je obezbeđenje kvalitetne i sigurne isporuke električne energije diktirane potrošnjom u narednom periodu, za sve potrošače na području opštine Bački Petrovac.

Cilj 8.1. Razvoj energetske infrastrukture:

- u potpunosti revitalizovati prenosnu mrežu;
- rekonstruisati postojeću 35kV i 10kV mrežu na 20kV mrežu;
- po potrebi graditi nove 20kV vodove;
- izgraditi nove i rekonstruisati postojeće trafostanice na 20/0,4kV, u skladu sa zahtevima rekonstruisane distributivne mreže i porastom potrošnje;
- u naseljima izgraditi kvalitetnu javnu rasvetu po zahtevima JKO.

Mera 8.1.1. Izrada projektne dokumentacije za razvoj energetske infrastrukture

Mera 8.1.2. Izgradnja energetske infrastrukture

Cilj 8.2. Razvoj alternativnih izvora energije i obezbeđenje energetske efikasnosti

Obnovljive izvore energije možemo podeliti u dve glavne kategorije: tradicionalne obnovljive izvore energije poput biomase i velikih hidroelektrana, i na nove obnovljive izvore energije poput energije sunca, energije vetra, geotermalne energije itd. Taj ideo novih izvora energije u budućnosti treba značajno povećati, jer neobnovljivih izvora energije ima sve manje, a i njihov štetni uticaj sve je izraženiji u poslednje vreme. Razvoj obnovljivih izvora energije (naročito od vetra, vode, sunca i biomase) važan je zbog nekoliko razloga:

- obnovljivi izvori energije imaju vrlo važnu ulogu u smanjenju emisije ugljen - dioksida (CO₂) u atmosferu. Smanjenje emisije CO₂ u atmosferu je takođe i politika Evropske unije i Srbije, pa se lokalna strategija mora uskladiti sa ovom politikom.
- povećanje udela obnovljivih izvora energije povećava energetsku održivost sistema. Takođe pomaže u poboljšavanju sigurnosti dostave energije na način da smanjuje zavisnost od uvoza energetskih sirovina i električne energije.

- očekuje se da će obnovljivi izvori energije postati ekonomski konkurentni konvencionalnim izvorima energije u sledećem periodu.

Neophodno je raditi na razvoju i korišćenju novih i obnovljivih oblika energije i na podsticanju graditelja i vlasnika da primene energetski efikasna rešenja i tehnologije u svojim zgradama, radi smanjenja tekućih troškova.

Mera 8.2.1. Razvoj alternativnih izvora energije

U oblasti obnovljivih izvora energije predviđa se izgradnja objekata obnovljivih izvora energije za distribuiranu proizvodnju električne energije i to: toplane i kogenerativna postrojenja na biomasu, komunalni i industrijski otpad.

Mera 8.2.2. Obezbeđenje energetske efikasnosti izgradnje

Energetska efikasnost izgradnje postiže se:

- izgradnjom pešačkih i biciklističkih staza kako bi se smanjilo korišćenje motornih vozila;
- podizanjem uličnog zelenila, vanšumskog zelenila i pošumnjavanjem degradiranih površina, smanjiće se zagrevanja tla i stvorice se prirodni ambijent za šetnju i vožnju bicikla;
- projektovanjem i pozicioniranjem zgrada prema klimatskim aspektima, izloženosti suncu i uticaju susednih objekata, podizanjem zelenih krovova, kao kompenzacija okupiranom zemljištu;
- sopstvenom proizvodnjom energije i drugim faktorima;
- izgradnjom objekata za proizvodnju energije na bazi alternativnih i obnovljivih izvora energije (korišćenjem lokalnih obnovljivih izvora energije), i izgradnjom daljinskih ili centralizovanih sistema grejanja i hlađenja.

Energetska efikasnost izgradnje zgrade obuhvata sledeće mere:

- realizacija pasivnih solarnih sistema: maksimalno korišćenje sunčeve energije za zagrevanje objekta (orientacija zgrade prema južnoj, odnosno istočnoj strani sveta), zaštita od sunca, prirodna ventilacija;
- omotač zgrade (toplota izolacija zidova, krovova, podnih površina; zamena/sanacija prozora, vazdušna zaptivnost/nepropustljivost, druge mere);
- sistem grejanja i pripreme sanitарне tople vode (zamena/modernizacija kotlova i gorionika, prelazak sa prljavih goriva na prirodni gas ili daljinsko grejanje).

PRIORITET 9. Privredna infrastruktura - sektor telekomunikacija (elektronske komunikacije)

U oblasti telekomunikacione i RTV infrastrukture posebni ciljevi su:

- obezbediti potreban broj telefonskih priključaka za sve korisnike, domaćinstva u naseljima i privredne subjekte;
- obezbediti mrežu visokog kvaliteta, pouzdanosti i raspoloživosti izgradnjom jedinstvene transportne mreže;

- zameniti dotrajalu opremu i modernizovati mrežu, da bi se obezbedilo pouzdanje i kvalitetnije funkcionisanje telekomunikacionog sistema PTT i uslovi za uvođenje savremenih usluga.

Cilj 9.1. Razvoj i unapređenje telekomunikacionih usluga

- uvesti nove telekomunikacione usluge uvođenjem optičkih kablova u mesnu mrežu;
- uvesti mobilne usluge zasnovane na radio prenosu;
- izgraditi moderne pristupne kablove mreže, za obezbeđenje široko pojasnih servisa, razvoj javnih, komercijalnih i lokalnih radio i TV programa, uz konstantno praćenje i uključivanje novih tehnologija u skladu sa svetskim trendovima;
- osiguranje koridora za RR veze;
- izgradnja mikrotalasnih sistema za distribuciju radio i televizijskih programa u seoskim i manjim gradskim sredinama izolovanim ostrvima KDS.

Mera 9.1.1. Razvoj fiksne telefonije

Cilj je obezbediti potreban broj telefonskih priključaka fiksne telefonije za sve korisnike, domaćinstva u naseljima i privredne subjekte.

Mera 9.1.2. Razvoj mobilne telefonije

Cilj je obezbediti mrežu mobilne telefonije visokog kvaliteta, pouzdanosti i raspoloživosti izgradnjom jedinstvene transportne mreže, kao i povećanje pokrivenosti područja opštine signalom mobilnih mreža.

Mera 9.1.3. Razvoj internet i optičke mrežena području opštine

Cilj je uvođenje širokopojasnog interneta, unapređenje internet usluga i proširenje dostupnosti interneta za veći broj korisnika sa područja opštine, kao i obezbeđivanje javnih terminala za pristup internetu.

Takođe, cilj je i povezivanje i umrežavanje svih relevantnih subjekata javnog sektora opštine Bački Petrovac putem optičke mreže radi efikasnije komunikacije i upravljanja opštinskim resursima.

Mera 9.1.4. Digitalizacija radiodifuzije na području opštine

Cilj je potpuna digitalizacija elektronske i telekomunikacione infrastrukture i dostupnost najmanje 7 radio/tv kanala u digitalnom obliku do svakog stanovnika.

PRIORITET 10. Urbanizam – prostorno planiranje

Preduslov za racionalno planiranje prostora grada ili opštine je kvalitetna informaciona osnova. Nadležne službe u opštini su kroz izradu različitih planskih dokumenata, studija i analiza, prikupile i obradile izvesne baze podataka, koje danas čine osnovu njegovog planerskog informacionog sistema. Međutim, raspoložive baze predstavljaju potreban, ali ne i dovoljan nivo za sveobuhvatan i detaljan pristup realizaciji urbanističkog informacionog sistema. Najvažnije komponente za validno informisanje i donošenje odluka o prostoru opštine su podaci o usvojenim planovima i urbanističkim dokumentima svih nivoa, za ukupnu teritoriju opštine.

Geografski Informacioni Sistem (GIS) predstavlja skup baza podataka, softvera i hardvera koji pruža mogućnost upravljanja prostornim podacima. U najužem smislu to je sistem koji je sposoban za integriranje, čuvanje, uređivanje, analiziranje i prikazivanje prostornih informacija koje omogućavaju donošenje važnih odluka. On takođe mora zadovoljiti i sledeće faktore:

- Informacioni sistem mora zadovoljiti potrebe davanja odgovora na pitanja, interaktivno – u realnom vremenu. (Mogućnosti davanja jednokratne informacije zahteva velike napore u sistemskom dizajnu, ali je često od neprocenjive važnosti).
- Informacioni sistem mora imati sposobnost razvoja i nadogradnje. (Ključni pojmovi su kompatibilnost i modularnost. Pod pojmom kompatibilnosti predpostavlja se mogućnost da se niz modela određenog proizvoda koristi celovitom i jednostavnom logikom dizajna. Modularnost je mogućnost da se proizvod izgrađuje u modulima, zasebnim funkcionalnim celinama koje se mogu slagati u veće celine).
- Pravovremenost i relevantnost. (Osnovni zadaci svakog informacionog sistema).
- Jednostavnost i pristupačnost koncepcije. (Informacioni sistem (IS) mora omogućiti svim njegovim korisnicima da ga brzo savladaju i prihvate).

Cilj uvođenja GIS-a je formiranje operativnog i svrsishodnog sistema, koji bi omogućio jednostavno pristupanje podacima iz usvojenih urbanističkih planova, institucijama i preduzećima u opštini, kao što su: Direkcija za izgradnju ili Odeljenje za urbanizam.

Drugi cilj je mogućnost, da se na osnovu njega prate i usklađuju gradski kratkoročni i dugoročni planovi i projekti, neki od njih dalje razrađuju, donose odluke o prioritetima za ulaganje u opremanje i izgradnju delova mreža infrastrukture, ulica ili lokacija od interesa za opština.

Treći cilj je omogućavanje da se deo podataka iz usvojenih planova, postavi na javno dostupan internet portal opštine i time učine potpuno dostupnim za javnost, u skladu sa karakterom urbanističkih dokumenata koji su prošli sve zakonske procedure. Osim stavljanja javnih dokumenata na raspolaganje i uvid javnosti postiglo bi se i smanjenje pritiska na opštinske službe, makar onog dela građana i zainteresovanih subjekata, kojima je potrebna samo informacija o sudsredbi ili planskom osnovu za pojedinačne lokacije na teritoriji opštine.

Reforma sistema planiranja i upravljanja prostorom, bazira se i na javnosti i dostupnosti informacija: komunalnih, urbanističkih, geodetskih, geoloških dokumenata, ne samo profesionalcima, već i građanima. Za opštinske institucije upravljanje prostorom kroz planiranje, projektovanje, izgradnju i zatim praćenje korišćenja prostora, jedino je moguće kroz tehnički savremene sisteme. Ovako formiran informacioni sistem, omogućio bi efikasnije planiranje i upravljanje prostorom i jednostavniji pristup informacijama široj javnosti.

Cilj 10.1. Unapređenje prostornog planiranja

Osnovna mera ovog prioriteta je analiza potreba i mogućnosti za uvođenjem Geografskog informacionog sistema. Potrebno je utvrditi stvarne potrebe opštine za uvođenjem ovog sistema, troškove uvođenja kao i moguće efekte njegovog uvođenja pozitivne i negativne. Takođe, treba prikupiti sve raspoložive izvore podataka koje će taj sistem integrisati. Ova analiza će predstavljati plan za proces uvođenja GIS sistema.

Druga mera je proces formiranja i uvođenja GIS sistema na osnovu prethodne analize potreba i mogućnosti za njegovo uvođenje. Ovaj sistem će se fazno uvoditi u zavisnosti od realnih potreba stručnih službi opštine, a u skladu sa finansijskim mogućnostima. Cilj je da se ovaj proces uvođenja sistema

realizuje u sledećih nekoliko godina kako bi omogućio i olakšao efikasnije i efektivnije funkcionisanje stručnih službi opštine u pogledu upravljanja prostorom kroz planiranje, projektovanje, izgradnju i praćenje korišćenja prostora.

Mera 10.1.1. Uvođenje geografskog informacionog sistema

4. KONKURENTNOST PRIVREDE I PREDUZETNIŠTVO – RAZVOJ SEKTORA MSSP

Na području opštine Bački Petrovac zbog prirodnih potencijala dominantna je poljoprivredna proizvodnja. Manja individualna gazdinstva se bave isključivo poljoprivredom. Dobar deo zemljišta je u vlasništvu lica kojima je poljoprivreda pomoćna delatnost. Od industrijskih grana, do sada su najviše bile zastupljene metalska industrija (nerđajuća oprema i prohrom) proizvodnja metli, nameštaja, tekstilna industrija itd. Nakon propadanja velikih društvenih preduzeća koja su nekada bila okosnica privrednog razvoja dolazi do povećanja broja nezaposlenih, ali i osnivanja određenog broja malih i srednjih privatnih preduzeća. Osnovni pravac razvoja opštine Bački Petrovac se bazira na opremanju industrijskih zona i privlačenju kako domaćih, tako i stranih investitora. U opštini Bački Petrovac je registrovano 555 privrednih subjekata, od čega 323 preduzetnika i 232 privredna društava².

Kako je Opština smeštena na vrlo plodnom zemljištu, osnovna privredna grana je poljoprivreda koja učestvuje sa 52% u privrednoj strukturi, a više od 2/3 ukupnog radno sposobnog stanovništva se bavi poljoprivredom. Poljoprivreda je usmerena na proizvodnju ratarskih kultura (pšenica, kukuruz, sirak, repa lekovito bilje), zatim stočarstva (govedarstvo i živinarstvo) i povrtarstva sa stakleničkom prozvodnjom. Drugi ključni privredni sektor je industrija, konkretno prehrambena (firme: Marbo Produkt ad Maglić, Domaća mlekara doo Maglić, Agroplod doo Gložan, Maglić doo i Petrovec doo), metaloprerađivačka (firme: Feroniki szr Maglić, Primar tehnologija Maglić doo), hemijska (Hemovet ad). IT sektoru se u poslednje vreme posvećuje značajna pažnja kao perspektivnoj grani od strateškog značaja za dalji razvoj opštine (Uram system).

Privedu opštine Bački Petrovac čine 555 preduzetnika i preduzeća koji obavljaju 157 različitih delatnosti, uglavnom iz nisko-akumulativnog uslužnog sektora (trgovina, ugostiteljstvo, opravke mehanizacije, štamparske usluge i sl). Od privrednih grana najviše je zastupljena poljoprivreda (15,8% zaposlenih se bavi poljoprivrednom proizvodnjom) i s njom povezane proizvodne (20,9% zaposlenih je u prerađivačkoj industriji) i uslužne delatnosti. Trgovinom se bavi oko 7% zaposlenih, a poslednjih nekoliko godina je u razvoju i turizam.

Prema podacima iz 2002. godine struktura zaposlenih prema stepenu obrazovanja je sledeća: osnovno obrazovanje ima 34,39% zaposlenih, srednje 36,18%, više 3,12% i visoko obrazovanje ima ukupno 3,88% zaposlenih.

Privredni sektor karakteriše visok procenat preduzetnika i mikro preduzeća, dok je broj srednjih i velikih preduzeća višestruko manji. Međutim, u opštini postoji par srednjih i velikih preduzeća koje posluju sa uspehom.

Najznačajnija investicija u poslednjih par godina bila je izgradnja akva parka "Petroland", koja je završena početkom 2013. godine. Investitor je slovačka firma "Aqua therm invest" iz Bratislave, koja ima iskustva u upravljanju akva parkovima u Slovačkoj. Takođe značajna su ulaganja italijanske firme "Vojmedikal", Asfaltna baza D.O.O., „Put-invest“ Sremska Kamenica, Business park vl. "Agrogrnja" Pivnice, silosi za primanje poljoprivrednih proizvoda A.D "Avex" Novi Sad i sl.

---

² Izvor: Akcioni plan zapošljavanja Opštine Bački Petrovac za 2014. godinu.

4.1. UDRUŽENJE PREDUZETNIKA PETROVEC 1842

Udruženje, osnovano 30.06.2010., nastavilo je dugu tradiciju udruživanja zanatlja još od 1842. godine, kada su se tadašnje zanatlje udružile i zatražile od austrougarskog kralja Ferdinanda dozvolu da osnuju tržnicu u Bačkom Petrovcu na kojoj su mogli da prodaju svoje proizvode.

Danas je to moderno Udruženje preduzetnika - neprofitabilna, nepolitička organizacija radnih ljudi koji samostalno obavljaju delatnost ličnim radom, sredstvima u svojini građana na području opštine Bački Petrovac (obuhvata mesta Bački Petrovac, Kulpin, Gložan i Maglić). Udruženje je osnovano radi ostvarivanja zajedničkih (poslovnih, stručnih, kulturnih, socijalnih i humanih) interesa i ciljeva. Trenutno broji 107 članova.

Članstvo je dobrovoljno i potvrđuje se aktivnim uključivanjem svakog člana u rad Udruženja i plaćanjem članarine kojom se pokrivaju osnovni troškovi Udruženja. Udruženje deluje kroz sledeća tela: Predsednika, Predsedništvo, Skupština i Zbor preduzetnika podeljenih u granske strukovne sekciјe.

Granske strukovne sekciјe se obrazuju za jednu ili više srodnih grana delatnosti:

1. Proizvodna sekciјa;
2. Sekcija uslužnih delatnosti;
3. Ugostiteljska, turistička i trgovinska sekciјa;
4. Sekcija za marketing.

Udruženje svojim delovanjem štiti interesu svojih članova i bori se za ostvarivanje njihovih prava.

4.2. UDRUŽENJE KLUB PRIVREDNIKA

Klub je osnovan 09.03.2011. godine. Članovi ovog udruženja su veća preduzeća u opštini Bački Petrovac (ukupno 20) koje navodimo u nastavku: Agrohemika d.o.o (37 radnika), Kamenoreznica Bartoš szr (17 radnika), Autoservis Triaška (20 radnika), Mix trade d.o.o (35 radnika), Panagra d.o.o (20 radnika), Pomak d.o.o (25 radnika), Ram d.o.o (100 radnika), Stilby d.o.o (40 radnika) Esotour d.o.o (5 radnika), Teleoptik d.o.o (15 radnika), Lampone d.o.o (35 radnika), Dem d.o.o (47 radnika), szr Sikora (30 radnika), Sirela d.o.o (106 radnika), Blocx d.o.o (8 radnika), Zlatno zrno ozz (11 radnika), Agroplođ d.o.o (22+50 radnika), Mlekara Marinković (15 radnika), Sever (3 radnika).

4.3. AKADEMIJA ŽENSKOG PREDUZETNIŠTVA

Akademija ženskog preduzetništva deluje u oblasti podrške ženskom preduzetništvu u Srbiji, a pre svega u Vojvodini od 2006. godine. Prioritet Akademije je da poboljša ekonomski položaj žena u gradovima i opštinama u Vojvodini.

Akademija ženskog preduzetništva osim programa edukacije i promocije preduzetništva posvećuje pažnju i istraživačkoj delatnosti u oblastima doživotnog učenja žena, lokalnog privrednog razvoja, rodnog budžetiranja, razvoja preduzetništva, razvojne pomoći i izgradnje kapaciteta u oblasti rodne ravnopravnosti.

Od svog osnivanja 2006. godine, Akademija je realizovala 16 projekata na nacionalnom i međunarodnom nivou i dokvalifikovala više od 1500 žena i muškaraca iz Vojvodine i Srbije.

Akademija je učestvovala u izradi prvog programa Garancijskog fonda AP Vojvodine za nezaposlene žene i žene početnice u preduzetništvu iz Severnobanatskog okruga. Pomogla je osnivanju Komisije za rodnu ravnopravnost koja danas radi kao savetodavni organ Skupštine Opštine Bački Petrovac. Ova organizacija je doprinela da se Odluka o ravnopravnosti polova usvoji u više gradova i opština u Srbiji. Posredstvom

programa javnog zagovaranja, Akademija je doprinela otvaranju budžetskih stavki koje podstiču kreativnost i preduzetnički duh žena u više opština u Vojvodini. Članice Akademije uspešno se plasiraju na nacionalnim takmičenjima za najbolju preduzetnicu Srbije koja se održavaju svake godine u Beogradu.

Akademija je jedan od osnivača Poslovno-inovativnog centra (biznis inkubatora) u Bačkom Petrovcu i to kao jedina ženska nevladina organizacija u Srbiji koja je bila inicijator i trenutno učestvuje u upravljanju biznis inkubatorom. U 2012. godini, Akademija je postala pridružena članica Evropske Asocijacije za Obrazovanje odraslih u Briselu.

4.4. POSLOVNI I INOVATIVNI CENTAR D.O.O (PIC)

Poslovni i inovativni centar Bački Petrovac ima funkciju poslovnog inkubatora čiji je cilj da podstakne osnivanje firmi i preduzeća u opštini Bački Petrovac. Poslovni inkubator deluje od 2009. godine. Renoviranje i opremanje prostorija Centra realizovano je kroz fondove slovačke zvanične razvojne pomoći Slovak Aid i IPA fonda pretpriistupne finansijske pomoći EU.

Osnivači Centra su: Opština Bački Petrovac, Regionalna razvojna agencija Prievidza (Slovačka), VIP-Fond za podršku investicija u Vojvodini, Akademija ženskog preduzetništva Bački Petrovac i Mesna zajednica Bački Petrovac.

Poslovni i inovativni centar nudi program poslovne inkubacije koji se sastoji od mogućnosti korišćenja poslovnih prostorija pod povoljnim uslovima i usluga za razvoj biznisa. Takođe, stanarima Centra su na raspolaganju korišćenje Interneta, velike sale za sastanke, telefonski priključak, prezentacioni i konferencijski prostor, odgovarajuća oprema, interni parking i kuhinja.

Usluge koje Centar nudi su:

- Stručne usluge- pravno savetovanje, računovodstvo, finansijsko planiranje, pisanje biznis planova, savetovanje u oblasti PR i marketinga.
- Obrazovanje i dalje usavršavanje – organizacija kurseva, seminara, treninga za stanare i sve zainteresovane prema konkretno definisanim zahtevima
- Povezivanje sa srodnim institucijama – umrežavanje sa poslovnim inkubatorima u zemlji i inostranstvu, sa razvojnim agencijama: Slovak Aid, USAID, GIZ, SIDA i sa ostalim bilateralnim i multilateralnim razvojnim organizacijama, institucijama EU, domaćim i stranim konsultantskim firmama, NVO i svim drugim koji deluju u oblasti start-up i razvoja MSPP.
- Saradnja sa investitorima – Poslovni inkubator nudi svoje poslovne prostorije i usluge na korišćenje i domaćim i stranim investitorima, posreduje u saradnji sa ostalim korisnicima inkubatora.
- Marketing usluge – izrada promotivnih materijala (brošura, kataloga, flajera, roll up-ova, publikacija, promotivnih video filmova, web stranica).
- Organizacija poslovnih sastanaka, manjih skupova i konferencija, izložbi, korporativnih događaja, team building vikend seminara kao i usluge prevođenja, keteringa i smeštaja.

4.5. BUSINESS PARK BAČKI PETROVAC

U sastavu Biznis Parka, osnovanog 2010. godine, nalazi se više od 20 hektara građevinskog zemljišta spremnog za green field investicije kao i 30 objekata koji su spremni za brown field investicije. Trenutni

Opština Bački Petrovac - Strategija održivog razvoja opštine Bački Petrovac 2014-2020. godine.

Radna verzija za finalno usaglašavanje-jul 2014

članovi biznis parka su aktivni u sektoru trgovine, prerađe drveta i metala, auto-industrije, proizvodnje medicinske opreme i reciklaže poljoprivrednog otpada. Biznis Park Bački Petrovac je prva domaća, 100% privatna industrijska zona u Republici Srbiji.

Biznis Park je infrastrukturno opremljen električnom energijom (1.26MW, u skoroj budućnosti do 4.26MW) i vodovodnom mrežom, plinskom mrežom srednjeg pritiska i hidrantskom mrežom. Moguć je priključak na kanalizacionu mrežu i svi vidovi transporta su dostupni u neposrednoj blizini.

Trenutno, Biznis park svojim članovima pruža sledeće usluge:

- fizičko-tehničko obezbeđenje sa video nadzorom;
- košenje trave/čišćenje snega;
- dostupnost i održavanje hidrantske mreže;
- sale za sastanke na sat;
- računovodstvo;
- internet;
- pravne usluge;
- IT usluge - instalacije i održavanje mreže;
- usluge auto perionice;
- parking, itd.

Kao jedna od njegovih konkurenčkih prednosti je i povoljna lokacija - 20km od Novog Sada; 20km od granice Republike Hrvatske; 20km od autoputa Beograd – Budimpešta; 2 luke na Dunavu su u radijusu od 20km (Novi Sad i Bačka Palanka); 90km od aerodroma Nikola Tesla; 2km od železničke stanice.

4.6. INDUSTRJSKA ZONA U BAČKOM PETROVCU

Industrijska zona se nalazi se u južnom delu naselja na putu prema Gložanu i predviđeno je da obuhvati oko 143ha. Za ovu zonu je izrađen Plan generalne regulacije sa detaljnom regulacijom na javnom građevinskom zemljištu. Ova zona je već samim svojim položajem opremljena glavnom saobraćajnicom (postojeći put Bački Petrovac - Gložan), a izrađena je i projektno - tehnička dokumentacija za izgradnju sekundarne putne mreže u okviru industrijske zone. Što se tiče električnog napona kroz zonu prolazi visokonaponski 10kV vod, a u toku je izrada projektne tehničke dokumentacije za izgradnju 20kV voda sa trafo stanicom u okviru industrijske zone. Izgradnja vodovodne mreže je u toku. 2011. godine izgrađen je glavni vod za napajanje industrijske zone, kao i za hidrantsku mrežu za cca 70% površina industrijske zone.

4.7. INDUSTRJSKA ZONA U MAGLIĆU

Planom opštег uređenja naselja radna zona predviđena je na severu naselja u neposrednoj blizini regionalnog puta ukupne površina 60ha. U toku je izrada projektno tehničke dokumentacije infrastrukture sa parcelisanjem.

4.8. INDUSTRJSKA ZONA U GLOŽANU

Planom opštег uređenja industrijska zona je predviđena na severu naselja, odnosno odmah na ulazu u naselje iz pravca Bačkog Petrovca. Udaljenost planirane industrijske zone od magistralnog puta MN7 je svega 1,5km. Ukupna površina industrijske zone je 31ha. Za ovu zonu je izrađen i Plan detaljne regulacije.

4.9. INDUSTRIJSKA ZONA U KULPINU

Planom opštег uređenja radna zona locirana je po obodu naselja i to sa severne, južne i delom zapadne strane. Jedan od spomenutih delova zone radnih sadržaja nalazi se pored kanala DTD. Ukupna površina namenjena za ovu zonu je 39,97ha. U Kulpinu je u toku komasacija a samim tim i pribavljanje zemljišta za industrijsku zonu.

4.10. OLAKŠICE ZA INVESTITORE

Budućim investitorima opština nudi sledeće:

- Bespovratna sredstva za uređenje/privođenje nameni/razvoj lokacije;
- Programi za obuku radne snage;
- Inkubator centri za nove biznise;
- Finansijska pomoć;
- Poreske olakšice.

4.11. ROK ZA PRIBAVLJANJE DOZVOLA

U cilju brzog dobijanja dokumenata u opštini je formiran uslužni centar sa 7 šaltera gde službenici pružaju usluge građanima. Pored uslužnog centra nalaze se i kancelarije Direkcije za građevinsko zemljište, putnu privredu i komunalne delatnosti, službe za urbanizam, inspekcijske službe kao i prostorije Republičkog geodetskog zavoda. Blizina navedenih sadržaja kao i timski rad uveliko ubrzava dobijanje svih potrebnih dokumenata odnosno dozvola za izgradnju bilo kakvih objekata. Građevinskih dozvole se dobijaju u najkraćem mogućem roku u zavisnosti od eventualnih uslova na koje lokalna samouprava nema mogućnosti da utiče.

4.12. SWOT ANALIZA

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Dobar geografski položaj Opštine – blizina koridora VII (reka Dunav) , X, i Vc Budimpešta –Ploče; - Tradicionalno vredni i kreativni stanovnici u opštini; - Kvalitetno poljoprivredno zemljište; - Pokrivenost mrežom DTD kanala; - Pokrivenost opštine kablovskim internetom (osim u Magliću); - Blizina reke Dunav; - Termalni izvori; - Dobre veze sa Republikom Slovačkom; nacionalna povezanost; - Raznovrsnost sadržaja (prirodni i kulturni resursi, turistički potencijali); - Dobar ukupni imidž opštine; - Razvijena mreža institucija za podršku preduzetništvu – Kancelarija za lokalno-ekonomski razvoj u opštini, Poslovno inovativni centar, Akademija ženskog preduzetništva, Udruženje preduzetnika, Udruženje privrednika, Centar za unapređenje znanja u ruralnom turizmu; - Urbanistička uređenost; - Najveći broj silosa u RS (skladišni kapaciteti) u odnosu na broj stanovnika u opštini; - Postojanje brenda – Kulen; - Industrijske zone gde se odmah može započeti proizvodnja (privatna zona) i koja je obeležena u nacionalnim planskim dokumentima; - Tradicija i iskustvo u poslovanju u sektoru primarne i sekundarne poljoprivredne proizvodnje; - Dobra saradnja sa Regionalnom razvojnom agencijom Bačka. 	<ul style="list-style-type: none"> - Loše stanje infrastrukture (Loše stanje sa snabdевањем vodom za piće skoro na celoj teritoriji opštine (osim u Gložanu); - Nisu izgrađene obilaznice za izmeštanje tranzitnog - posebno teretnog saobraćaja van naseljenih mesta opštine (osim u Gložanu); - Loše stanje turističkih lokaliteta; - Manjak infrastrukturno opremljenih lokacija; - Nerešeni vlasnički odnosi; - Nedovoljno udruživanje preduzetnika u procesu investiranja; - Nedovoljna iskorišćenost potencijala u poljoprivredi (npr. biomasa); - Zastarelost opreme i mehanizacije; - Visok stepen nezaposlenosti; - Nezainteresovanost i slaba motivacija stanovništva za preduzetničke aktivnosti; - Nedovoljno korišćenje raspoloživih bespovratnih sredstava; - Nedovoljna komunikacija na svim nivoima; - Velik broj preduzeća u stečaju; - Neiskorišćenost kanala DTD; - Nedovoljan kontakt sa pokrajinskim i republičkim institucijama; - Nerešen problem odlaganja otpada; - Propala praksa zadružarstva (postojala duga tradicija); - Odlazak mladih (prvenstveno u Slovačku na dalje školovanja); - Nizak nivo preduzetničkih znanja iz relevantnih oblasti za današnje poslovanje (npr. engleski jezik, IT); - Nerešeni vlasnički odnosi u industrijskoj zoni; - Skroman marketing opštine; - Nizak nivo aktivnosti velikih firmi na polju društveno korporativne odgovornosti prema lokalnoj zajednici.
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Region Vojvodine kao inicijator privrednog razvoja; - EU integracije; - Bolje korišćenje IPA fondova i ostalih domaćih i inostranih donatora; - Najniža stopa poreza na dobit u okruženju; - Usvojen Program privrednog razvoja APV; - Usvojena Strategija održivog razvoja Republike Srbije; - Veće iskorišćavanje potencijala biomase; 	<ul style="list-style-type: none"> - Politička nestabilnost; - Dalji, intenzivniji odliv obrazovanog kadra i mladih (pogotovo u Slovačku); - Starenje stanovništva; - Izumiranje sela; - Centralizacija političke i finansijske moći; - Nedovoljna transferna sredstva sa viših nivoa vlasti; - Komplikovana birokratska procedura (dozvole, saglasnosti);

<ul style="list-style-type: none"> - Udruživanje metaloprerađivačkih firmi koje se bave preradom nerđajućih Cr-Ni čelika; - Udružiti proizvođače kulena i dalje jačati brend; - Proizvodnja organske hrane; Iskoristiti trendove na tržištu - povećana tražnja za zdravom/organskom hranom; - Povećati dodatu vrednost primarnih poljoprivrednih proizvoda kroz preradu; - Redizajnirati postojeći biznis inkubator (umesto kancelarija nuditi proizvodne hale); - Podstaći korporativnu društvenu odgovornost većih firmi u opštini; - Potencijali za razvoj turizma (lov, ribolov, ruralni/seoski turizam); - Iskoristiti termalne izvore; - Akva park; - Posebno podstaći inovativne preduzetnike (IT i kreativna industrija, otvoranje smera za IT u srednjim školama); - Podići ljudske kapacitete postojećih MSPP (kursevi, treninzi, seminari, mentorstvo) iz relevantnih oblasti; - Stvaranje socijalnih preduzeća (npr. reciklažni centri); - Stvaranje logističkih centara za poljoprivredu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Slaba zainteresovanost stranih investitora; - Globalna ekonomski kriza.
---	--

4.13. PRIORITETI, CILJEVI I MERE

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
1. UNAPREĐENJE POSLOVNOG AMBIJENTA ZA RAZVOJ PREDUZETNIŠTVA I SEKTORA MSPP	1.1. Unapređenje saradnje između privatnog i javnog sektora	<p>1.1.1 Podsticati inicijative javno-privatnog partnerstva (npr. iskorišćavanje potencijala biomase, termalnih izvora, stvaranje socijalnih preduzeća reciklažni centri, logistički centri za poljoprivrednu)</p> <p>1.1.2 Kontinuirano pratiti stanje domaće privrede; izrade relevantnih baza podataka pri Kancelariji za lokalni ekonomski razvoj uz angažovanje jedne osobe iz kancelarije koja kontinuirano opslužuje sektor MSPP i pruža tehničku assistenciju u njihovom poslovanju ispred opštinske administracije.</p> <p>1.1.3 Brendiranje opštine kao povoljnog ambijenta za investiranje uz naglašeno učešće privrednika na investicionim sajmovima u zemlji i regionu pod pokroviteljstvom opštine.</p>
		<p>1.1.4 Unaprediti saradnju lokalne samouprave sa pokrajinskim i državnim institucijama u domenu podrške sektoru malih i srednjih preduzeća kroz kontinuirano predlaganje novih mera hijerarhijski višim organima uprave i podsticaje koji su pripremljeni u saradnji sa Kancelarijom za lokalni ekonomski razvoj i lokalnim privrednicima.</p> <p>1.1.5 Unaprediti saradnju sa velikim preduzećima koja se nalaze na prostoru opštine kroz kreiranje opštinskog fonda za podršku povećanja konkurentnosti lokalne privrede (dodeljivanje bespovratnih sredstava izvozno orientisanim firmama za sertifikaciju, brendiranje proizvoda, uvođenje neophodnih sertifikata, učešće na privrednim sajmovima u zemljama EU, unapređenje poslovanja na internetu).</p>
	1.2. Viši stepen korišćenja postojećih resursa	<p>1.2.1 Uvesti nove usluge biznis inkubatora za lokalnu privredu po modelu biznis inkubatora koji posluju u zemljama Evropske unije, sa posebnim akcentom na primenu mera koje će osposobiti lokalnu privredu da samostalno koristi bespovratna Evropske unije za povećanje konkurentnosti privrede.</p>

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
		<p>1.2.2 Unaprediti poslovnu infrastrukturu i administrativne uslove poslovanja za privrednike (uvodenje bezičnog interneta ili interneta velikog protoka u industrijskoj zoni), digitalizacija poslovanja opštinske administracije (online baze urbanističkih planova, mapa), sposobiti zaposlene u opštinskoj administraciji da aktivno koriste engleski jezik u svakodnevnom poslovanju da bi mogli da opslužuju inostrane kompanije ili potencijalne investiture.</p> <p>1.2.3 Podsticati korišćenje alternativnih izvora energije u industrijskoj proizvodnji kroz umanjenje komunalnih taksi za ekologiju onim kompanijama koje se pridržavaju strogih ekološki uslova za zaštitu životne sredine.</p> <p>1.2.4. Razvoj poslovne infrastrukture: infrastrukturno opremanje industrijskih zona, razvoj industrijskih zona odn. formiranje industrijskog parka.</p>
	1.3. Jačanje ljudskih i tehničkih kapaciteta u privatnom sektoru i potpornim institucijama	<p>1.3.1 U budžetu opštinske uprave predvideti nove programe finansijskih podsticaja koji su namenjeni lokalnom sektoru MSPP.</p> <p>1.3.2 Definisati lokalne nefinansijske podsticaje sektoru MSPP (obuke, treninzi, program mentoring, engleski jezik i sl.)</p> <p>1.3.3 Unaprediti ljudske kapacitete potpornih institucija za razvoj MSPP u opštini – (KLER, Biznis inkubator, Udruženja privrednika i preduzetnika, Akademija ženskog preduzetništva i sl.) kroz odobravanje opštinskih stipendija za sticanje formalnog obrazovanja za zaposlene u ovim institucijama (sticanje master diploma, MBA studije, doktorske studije.)</p> <p>1.3.4 Unaprediti tehničke kapacitete potpornim institucijama za podršku MSPP</p>
	1.4. Podsticanje interesnog udruživanja MSPP	<p>1.4.1 Uvesti finansijske mere u opštinskem budžetu za podršku osnivanju klastera na prostoru opštine.</p> <p>1.4.2 Uvesti nefinansijske mere koje će podržati rad postojećih klastera i udruženja privrednika.</p> <p>1.4.3 Preko Kancelarije za lokalni ekonomski razvoj pristupiti pripremi</p>

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
		<p>projekta za regionalno pozicioniranje i brendiranje petrovačkog kulena, uz izgradnju pratećih sadržaja koji bi imali potporni karakter.</p> <p>1.4.4 Podsticati udruživanje proizvođača organske proizvodnje radi organizovane distribucije njihovih proizvoda na tržište EU, Kine i Rusije.</p> <p>1.4.5 Finansijskim i nefinansijskim merama podsticati udruživanje i proizvodnju metaloprerađivačkih firmi.</p>
2. PODSTICANJE PREDUZETNIČKIH AKTIVNOSTI, INOVATIVNOSTI, IZVOZNIH AKTIVNOSTI MSPP I EKONOMIJE ZASNOVANE NA ZNANJU	2.1. Podsticanje preduzetničkih aktivnosti	<p>2.1.1 U saradnji KLER i RRA Bačka kreirati programe koji će podsticati pokretanje Start-up porodičnih kompanija.</p> <p>2.1.2 U saradnji KLER i RRA Bačka kreirati programe stručnog usavršavanja za lica starija od 50 godina koja se nalaze na evidenciji NSZ.</p> <p>2.1.3 U saradnji KLER i RRA Bačka pristupiti izradi Akcionog plana za samozapošljavanja ugroženih kategorija na tržištu rada – lica sa invaliditetom i Roma.</p> <p>2.1.4 Za učenike srednjih škola organizovati predavanja koja će držati uspešni lokalni preduzetnici – sa ciljem afirmacije preduzetništva kod mladih.</p> <p>2.1.5 Odrediti jedno zaposleno lice u KLER koje je osposobljeno da pruža savetodavne usluge licima zainteresovanim za preduzetništvo.</p> <p>2.1.6 Izrada priručnika za početnike u biznisu – kako pokrenuti sopstveni posao.</p> <p>2.1.7 U organizaciji KLER realizovati info-dane u vezi sa preduzetništvom, dostupnim finansijskim sredstvima – krediti, subvencije, nefinansijska podrška.</p> <p>2.1.8 Organizovati sajmove lokalne privrede i privredne manifestacije (Božićni bazar).</p>
	2.2. Podsticanje inovativnosti i ekonomije zasnovane na znanju	<p>2.2.1 Uključivanje inovativnih pristupa preradi, marketingu i distribuciji lokalno gajenih useva (npr. prehrambena industrija) radi povećanja vrednosti proizvoda</p> <p>2.2.2 Promocija inovativnosti (informisanje privatnog sektora o mogućnostima finansiranja inovacija od strane EU kroz programe Horizont 2020</p>

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
		<p>i SCOPE)</p> <p>2.2.3 Sredstvima opštinskog budžeta podsticati saradnju lokalnog privatnog sektora sa naučno-istraživačkim i obrazovnim institucijama iz zemalja Evropske unije.</p>
		<p>2.2.4 U okviru KLER uvesti bazu sa dostupnim direktivana Evropske unije koji se odnose na konkurentnost privrede.</p>
		<p>2.2.5 Ulagati u znanje i veštine ljudi kroz efikasno i praktično primenljivo znanje</p>
		<p>2.2.6 Promocija značaja celoživotnog učenja.</p>
		<p>2.2.7 Kreirati finansijsku meru u opštinskom budžetu za podršku razvoja – lokalnog IT sektora i kreativne industrije.</p>
	2.3. Podsticanje izvozne konkurentnosti MSPP	<p>2.3.1. Izrada relevantnih baza podataka o izvoznicima koji posluju u opštini u okviru Kancelarije za lokalni ekonomski razvoj radi praćenja godišnje analitike poslovanja izvozničkih firmi.</p>
		<p>2.3.2. Finansijski podsticaji izvoznicima radi ispunjavanja određenih standarda ili dizajniranje novih pakovanja za izvoz robe na tržišta Evropske unije, Kine, Rusije, bliskog Istoka.</p>
		<p>2.3.3. Finansijski podsticaji lokalnim izvoznicima za učešće na međunarodnim poslovnim susretima.</p>
		<p>2.3.4. Osporobiti jedno zaposleno lice u KLER-u ili opštinskoj administraciji koje će pružati tehničku podršku firmama koje prvi put plasiraju robu na inostrano tržište (pružanje tehničke pomoći pri izvozu robe, upoznavanje sa pravnom regulativom zemlje u koju se izvozi roba, pomoć u komunikaciji sa privrednim komorama zemalja u koje se izvozi roba i sl.).</p>

5. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE I ENERGETSKA EFIKASNOST

5.1. ELEMENTI ŽIVOTNE SREDINE

Na svom najjužnijem delu opština Bački Petrovac izlazi na Dunav. Tu, u naselju Gložan, Dunav pravi veliki rit pod trščanim površinama i šumskim pokrivačem tipičnim za dunavsko priobalje. Gložanski rit je stanište značajnog specijskog fonda, ponajviše barskih ptica. Istorijski park dvorca Dunderski-Stratimirović iz 19.veka u Kulpinu sadrži oko 680 vrsta dendroflore, od čega je oko 40% izuzetne starosti, koje naseljava nekoliko desetina različitih vrsta ptica.

Analiza Instituta za javno zdravlje „Dr Milan Jovanović Batut“ kvaliteta vode za piće u 2010.godini pokazala je i fizičko-hemijsku i mikrobiološku neispravnost centralnog vodovodnog sistema u opštini Bački Petrovac.

Sliku opštine kao područja ugrožene životne sredine, bez zaštićenih prirodnih dobara, dodatno pogoršava pošumljenost od ispod 1% teritorije.

Zemljište je plodno i zbog dominacije agro-industrije predstavlja vredan potencijal u razvoju lokalnog tržišta biomase i poboljšanja energetske efikasnosti. Udeo osnovnih kategorija korišćenja zemljišta (%) u opštini Bački Petrovac izgleda ovako: Šume i šumsko zemljište – tek 0.60, poljoprivredno zemljište – 88.96, neplodno zemljište – 10.44, izgrađene površine – 10.70.

Od raspoloživih obnovljivih izvora energije opštini posebno karakteriše bogatstvo termalnim vodama. Kroz opštini prolazi biciklistički evropski put Eurovelo 6, što je dobar preduslov za razvoj održivih oblika turizma koji pogoduju kvalitetu životne sredine, poput cikloturizma. Poslovni inkubator i inovativni centar u Bačkom Petrovcu mogli bi biti generatori inovacija i tehnoloških primenjivih alata zelene ekonomije.

Najveći pritisci na kvalitet lokalne životne sredine dolaze od strane intenzivne poljoprivrede i prerađivačke i hemijske industrije, kao i nemara ljudi i neadekvatnih tretmana otpadnih voda, pri čemu zemljište, Dunav i kanalska mreža DTD služe kao recipijenti neprerađenih otpadnih voda. Ukupne količine otpadnih voda u opštini Bački Petrovac su oko 700.000 m³.

Nije uspostavljen sistem integrisanog monitoringa kvaliteta i stanja elemenata životne sredine, niti su izgrađeni dovoljni institucionalno – sektorski kapaciteti za unapređenje zaštite životne sredine i energetske efikasnosti. Pored toga što je demografski ugroženo područje, opština Bački Petrovac spada u nedovoljno razvijene lokalne samouprave sa visokim stepenom razvojne ugroženosti (prema kategorizaciji AP Vojvodina i indeksu Republičkog zavoda za razvoj).

5.2. GEOLOŠKE KARAKTERISTIKE

Zastupljena su tri morfološka oblika terena idući u pravcu sever-jug i to: lesna terasa, aluvijalna terasa i aluvijalna ravan. Opštinska teritorija najvećim svojim delom leži na lesnoj terasi. Ona ima izgled prostrane blage zaobljene površine koja se pruža pravcem zapad-istok. Apsolutne visine se kreću od 83 do 89 m. Najviše tačke lesne terase predstavljaju vododelnicu između reke Jegričke na severu i Dunava na jugu. Lesna terasa je deo prostrane južno-bačke lesne terase. U geološkom sastavu dominira les debljine 3 do 5 m.

Granica između lesne terase i aluvijalne terase pruža se severno od Čelareva, Gložana i Begeča. Ona nije mnogo izražena u odnosu na lesnu terasu jer je približno istih visina. U odnosu na aluvijalnu ravan, granica je jasnije izražena, jer se aluvijalna terasa preko kose spušta u nižu aluvijalnu ravan, koja je za 3-4 m niža.

Treći geomorfološki član je aluvijalna ravan predstavljena zaravljenom površinom apsolutne visine 77 do 79 m. Ovo je istovremeno i najniži teren u opštini. Aluvijalna ravan kao i aluvijalna terasa sastavljena je od fluvijalnog materijala na kome se vremenom formirala ritska crnica.

Pedološke karakteristike

Pedološke tvorevine, nastale kao rezultat delovanja geomorfoloških i drugih pedogenetskih činilaca različitog delovanja, odlikuju se sa čak 15 tipova, podtipova, varijeteta i formi zastupljenih na teritoriji opštine. Sva zemljišta na ovom području mogu se podeliti u pet osnovnih tipova.

Livadske crnice (13.029,63 ha)

Prema površinama koje zahvataju u obuhvatu plana livadske crnice su najrasprostranjeniji tip zemljišta. Ova zemljišta formirana su na lesnoj terasi, a odlikuju se relativno dubokim humusnim horizontom, odličnom strukturom, povoljnim vodno-vazdušnim, hemijskim i proizvodnim karakteristikama. Po svojim osobinama spadaju u prvakasna zemljišta.

Černozemi (1.125,13 ha)

Černozemi, u prostoru obuhvata plana, formirani su na lesnoj terasi i oceditoj aluvijalnoj ravni. Odlikuju se relativno dubokim humusnim horizontom, veoma povoljnim hemijskim, fizičkim, vodno-vazdušnim i proizvodnim karakteristikama. Ova zemljišta su laka za obradu i najvećim delom to su prvakasna zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju.

Ritska zemljišta (552,55 ha)

Ovu grupu hidromorfnih zemljišta predstavljaju dva tipa: ritska crnica karbonatna i močvarno glejno zemljište. U posmatranom području nalaze se na prelazu aluvijalne ravni u lesnu terasu. Veoma se razlikuju po svojim hemijskim, fizičkim i vodno-vazdušnim karakteristikama. Ritska crnica karbonatna je potencijalno plodno zemljište, koje zahteva uređenje vodnog režima i primenu intenzivne agrotehnike. U poljoprivrednoj proizvodnji najčešće se koriste za njivske kulture. Močvarna zemljišta su prevlažena zemljišta koja nisu pogodna za poljoprivrednu proizvodnju.

Slatine (313,82 ha)

U prostoru obuhvata plana najzastupljenija slatina je solončak. Slatine su defektna zemljišta koja su zbog štetnih soli, absorbovanog natrijuma i loših fizičkih karakteristika, više ili manje nepodobna za biljnu proizvodnju.

Aluvijalna zemljišta (46,5 ha)

Aluvijalna zemljišta su formirana u priobalju reke Dunav, u južnom delu opštine. Karakteriše ih lakši mehanički sastav i smanjena prisutnost humusa i biljnih hraniva. Ova zemljišta su laka za obradu, a veoma su pogodna za gajenje povrtarskih i ratarskih kultura, uz intenzivnije đubrenje organskim i mineralnim đubrivima.

5.3. HIDROLOŠKE KARAKTERISTIKE

Površinske vode

Najveći prirodni vodotok je reka Dunav koja teče južnom periferijom opštine i ujedno čini prirodnu granicu opštine. Na ovom sektoru širina Dunava je različita i iznosi od 400 do 1000 metara, a na mestu račvanja njegova širina iznosi i 2000 metara. Dunav je sa bačke strane ovičen nasipom koji je od korita udaljen 50 do 60 metara, a štiti atare Čelareva, Gložana i Begeča. Obzirom da je obala na ovoj strani oštra i konkavna, matica Dunava vrši jaču eroziju obale, tako da je nasip na tom delu zaštićen kamenom oblogom.

Na teritoriji opštine nema drugih prirodnih tokova, svi ostali su ili zabareni ili su kanalisani. Južnom ivicom Maglića pruža se izdužena dolina prema severoistoku, koja se istočno od sela Silbaša spaja sa Grčkom barom. Ona dalje dobija ime Velika bara i pod imenom Velika bara spaja se sa Jegričkom.

Druga depresija omeđava Maglić sa istočne strane. Ona ima pravac prema severu i kao kanalisan spaja se opet s Grčkom barom, severno od Silbaša.

Dve manje doline prostiru se između Bačkog Petrovca i Kulpina. Obe imaju jugoistočno severozapadni pravac. Dalje se one sastavljaju na severozapadu sa Grčkom barom. Severoistočno od Bačkog Petrovca opet ima nekoliko izduženih dolina, koje su otvorene prema severoistoku. Najvažnija je ona kojom protiče Alparska bara, desna pritoka Jegričke i dolina Begeja, koja deli Bački Petrovac na istočnu manju i zapadnu veću polovinu.

Begej se u izuzetno vlažnim ili iza serije vlažnih godina javljao kao povremeni vodotok, koji otiče prema Alparskoj bari. Ovaj kasnije kanalizani vodotok je delovanjem hidrosistema Dunav-Tisa-Dunav isušen i iza njega je ostala suva dolina, u koju se odvodnim kanalima slivaju atmosferske vode. Istočno od Kulpina, takođe, postoje dve kanalizane doline koje se spajaju južno od Ravnog Sela sa Jegričkom. Južno od Bačkog Petrovca i Maglića postoje čitavi snopovi ovalnih duguljastih udubljenja koja su nagnuta i otvorena prema jugoistoku na Vizić baru. Od ovih izduženih i ovalnih udubljenja malo njih je kanalizano i malo njih ima stalniju vodu. Između njih je novi kanal (sistema DTD) koji isušuje ove depresije.

Na području opštine Bački Petrovac izgrađena su dva kanala. Prvi, Mali bački kanal vezuje Veliki bački kanal kod Malog Stapara sa Dunavom kod Novog Sada. Dužina ovog kanala iznosi 69 kilometara. Od toga na teritoriji opštine je 14 kilometara. Posle drugog svetskog rata ovaj kanal je uključen u hidrosistem Dunav-Tisa-Dunav. Proširen je i produbljen i ponovo je osposobljen za plovidbu, navodnjavanje i odvodnjavanje.

Drugi kanal je posleratna tvorevina i predstavlja potpuno novu trasu od Karavukova do Bačkog Petrovca. Ovaj kanal je završen 1966. godine i delom ide po koritu Mostonge. Dug je 55 kilometara. Trasa kanala prolazi kroz industrijsku zonu, južno od Bačkog Petrovca. Područje opštine Bački Petrovac zahvata četiri sliva za odvodnjavanje od kojih se neki nalaze u potpunosti, a neki delom na teritoriji opštine, a delom na teritoriji susednih opština.

Podzemne vode

Nivo podzemnih voda usmeren je prema Dunavu. Severozapadni predeli imaju između 81 i 82 metara apsolutne nadmorske visine (ANV), a istočni i naročito jugoistočni i južni 77 do 81 m ANV. Atar Maglića i zapadna polovina bačkopalačkog atara imaju prosečnu visinu podzemne vode od 81 do 82m ANV. Ostali delovi opštine, kao atar Kulpina i istočna polovina atara Bačkog Petrovca imaju visinu od 79 do 81m ANV. Prosečni nivo podzemne vode u ataru Gložana ima jak nagib prema Dunavu tako da opada od 81 do 77 m ANV.

Ovakvi visinski odnosi nivoa podzemnih voda svakako su uslovili i pravce kretanja tih voda. S obzirom da je podzemno razvođe zapadno od opštine to je teritorija cele opštine u zoni oticanja podzemnih voda na istok prema Vizić bari i na jug prema Dunavu. Zbog ovakvog prosečnog nivoa podzemnih voda niski predeli su ranije bili veoma zabareni i zamočvareni. Od prosečnog nivoa podzemne vode postoje izvesna odstupanja tokom letnje i tokom zimske polovine godine. U letnjoj polovini godine skoro cela zapadna polovina opštine ima nivo podzemne vode na dubini od 250 do 300 cm, a istočna polovina prvo u zoni Begeja 200 do 250 cm, a potom od 150 do 200 cm i, najzad, od 100 do 150 cm. U zimskoj polovini godine na skoro celoj teritoriji opštine izdanska voda je na dubini nižoj od 300 cm, krajnji severni i jugoistočni deo ima dubinu izdani od 250 do 300 cm, a još bliže Dunavu od 200 do 250 cm.

5.4. KLIMATSKE KARAKTERISTIKE

U području opštine Bački Petrovac vlada umereno-kontinentalna klima. Prosečna godišnja temperatura iznosi 11,0°C. Najhladniji mesec je januar -1,1°C, a najtoplij i juli sa 21,3°C. Srednja vrednost oblačnosti godišnje iznosi 53%, a u vegetacionom periodu 51%. Najveća srednja oblačnost je u zimskom periodu i iznosi 67%, a najmanja u letnjem 37%. Sume osunčavanja su maksimalne u mesecu junu 280 časova, a minimalne u decembru 53,5 časova. Sezonske srednje vrednosti sume osunčavanja iznose: za period

zime 236,6 časova, proleća 592,4 časova, leta 827,9 časova i jeseni 440 časova. Srednja godišnja vrednost osunčavanja iznosi 2.097,2 časa.

Prosečna godišnja veličina padavina iznosi 626 mm. Mesečne i sezonske padavine imaju sledeće vrednosti: mesečni maksimum padavina iznosi 70 mm (registrovan je u junu), a mesečni minimum 35 mm zabeležen u oktobru. Po godišnjim dobima, raspored padavina ima ove vrednosti: u periodu zime 164 mm, proleća 149 mm, leta 175 mm i jeseni 138 mm. U toku vegetacionog perioda na području opštine Bački Petrovac padne 284 mm vodenog taloga. Apsolutni dnevni maksimum padavina iznosi 70,4 mm i zabeležen je 1967.godine. Minimalne registrovane padavine u vegetacionom periodu iznose 208 mm, a minimalne godišnje 391 mm. Broj dana sa snežnim pokrivačem iznosi 46,1 dan/godišnje, a meseci sa najvećim brojem dana sa snežnim pokrivačem su: januar 16,6 i februar sa 14,0 dana.

Područje opštine Bački Petrovac karakteriše veliki broj dana sa tišinama. Od hiljadu posmatranja u 3/4 je konstatovano vetrovito vreme, a u $\frac{1}{4}$ mirovanje. Vetrovi duvaju iz različitih pravaca, ali su najčešći iz severozapada (NW) 144%, jugoistoka (SE) 126% i zapada (W) 100%. Vetar sa najmanjom učestalosti je iz južnog pravca (S) 57%. Najveća mesečna jačina vetra iznosila je 2,5°B, a najčešća 2,3°B.

Zaključci analize stanja sadržani su u SWOT analizi.

Vizija

Zdrava, kvalitetna, bezbedna i resursno efikasna lokalna zajednica, razvijene zelene ekonomije i očuvanih funkcija ekosistema.

5.5. SWOT ANALIZA

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Vodotok reke Dunav i njen akvatični ekosistem; - Gložanski rit sa staništem prirodnih retkosti; - Kanalska mreža Dunav-Tisa-Dunav; - Visoka obuhvaćenost naselja mrežom vodosnabdevanja; - Izvori ispravne pijaće vode – eko česme u svim naseljima; - Kvalitet vazduha u priobalju Dunava; - Lokalni i regionalni plan upravljanja otpadom; - Plodno zemljište; - Ruralnost predela; - Potencijali za integriranu proizvodnju hrane i energije; - Postojanje termalnih voda; - Proizvodnja peleta od agrarne biomase; - Izvršena gasifikacija naselja; - Dominacija agro-industrije; - Inovativni centar / poslovni inkubator; - Mali broj stanovnika; - Slovačka nacionalna zajednica; - Biciklistička evropska staza EuroVelo6; - Park dvorca „Dunderski“; - Civilni sektor u oblasti zaštite životne sredine; - Urbanistička uređenost i institucionalni 	<ul style="list-style-type: none"> - Loš kvalitet pijaće vode, fizičko-hemijska neispravnost (osim u Gložanu); - Izvori zagađenosti kanala DTD; - Nepotpuna pokrivenost teritorije sistemima za regulisanje otpadnih i atmosferskih voda; - Stanje vodovodne i kanalizacione infrastrukture / nepostojanje katastra podzemnih instalacija; - Ekstremno mala pokrivenost šumom, svega 1% teritorije; - Međusobna nepovezanost zelenila naselja sa atarskim zelenilom i šumama / nepostajanje zaštitnih zasada / oskudna vegetacija u priobalnom pojasu HS DTD; - Opština bez zaštićenih prirodnih dobara; - Povećana devastacija kvaliteta zemljišta / zagađivanje zemljišta hemikalijama korišćenim u poljoprivredi; - Nedovoljno razvijeno stočarstvo (kao potpora boljem iskorišćenju energetskih potencijala); - Divlje deponije / nedostatak brojnih elemenata sistema integrisanog upravljanja otpadom; - Neiskorišćenost potencijala biomase i geotermalnih izvora; - Energetska neefikasnost objekata; - Nerazvijen civilni sektor u sferi energetske efikasnosti; - Prerađivačka industrija; - Nepostojanje lokalnih akcionih planova/programa za sve oblasti životne

kapaciteti.	<p>sredine;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neosnovani lokalni fondovi za unapređenje životne sredine i energetske efikasnosti; - Nerazvijen sistem za upravljanje klimatskim promenama i prirodnim nepogodama; - Izostanak integrisanog sistema praćenja, evaluacije i monitoringa kvaliteta i stanja životne sredine; - Nepostojanje umreženog jedinstvenog informacionog sistema u oblasti životne sredine i energetske efikasnosti; - Starosna i obrazovna struktura; - Visok stepen nezaposlenosti / egzistencijalna ugroženost mladih; - Slaba informisanost stanovništva o informacijama od javnog značaja i o pravima i mogućnostima u oblasti zaštite životne sredine i energetske efikasnosti; - Nezainteresovanost javnosti za pitanja životne sredine.
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Proces priključivanja Republike Srbije EU; - Evropske i međunarodne inicijative / planovi / programi / procesi / pokreti u oblasti zaštite životne sredine i energetske efikasnosti; - Evropski prepristupni fondovi, ostali programi međunarodne pomoći, republički i pokrajinski fondovi; - Razvoj tržišta „zelenih poslova“; - Važnost socio-ekonomskih elemenata životne sredine i energetske efikasnosti; - Povećana tražnja za energijom; - Globalni trend jačanja svesti ljudi o značaju i potencijalima bavljenja životnom sredinom i 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekološke „crne tačke“ Vojvodine; - Izvori zagađenja iz susednih lokalnih samouprava; - Razvoj privrede u susednim lokalnim samoupravama mimo principa održivog razvoja / pokretanje industrijske proizvodnje sa zastarem tehnologijama; - Politika šumarstva u Republici Srbiji; - Spor proces uspostavljanja sistema za regionalno upravljanje komunalnim otpadom; - Izostanak integracije pitanja životne sredine i energetske efikasnosti u ostale javne politike; - Nerazumevanje interesa bavljenja životnom sredinom na multidisciplinarni i multisektorski

<p>energetskom efikasnošću;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inovacije u oblasti životne sredine i energetske efikasnosti; - Vodotok i ekosistem reke Dunav; - Dunavska strategija; - Panevropski koridor VII; - Uspostavljanje UNESCO prekograničnog rezervata biosfere „Mura-Drava-Dunav“; - Blizina NP Fruška Gora; - Blizina Parka prirode Begečka jama (prirodna celina Gložanski rit – Begečka jama); - Pogranična saradnja sa EU; - Posebno odnosi sa Republikom Slovačkom; - Saradnja sa susednim lokalnim samoupravama; - Blizina Novog Sada; - Planirani Bački regionalni sistem vodosnabdevanja; - Formiranje regiona za upravljanje komunalnim otpadom; - Južnobački okrug kao region sa najvišim kvalitetom života u Vojvodini; - Predviđena demografska kretanja u Vojvodini do 2020; - Modeli i programi samozapošljavanja; - Javno-privatna partnerstva kao model saradnje i razvoja. 	<p>način;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Položaj životne sredine i energetske efikasnosti u društvenoj agendi; - Intenzivna poljoprivreda; - Opasnost od unošenja genetski modifikovanog semenskog materijala; - Klimatske promene; - Razvoj međunarodnog transporta; - Panevropski koridor VII; - Neodržive navike stanovništva u Republici Srbiji / nespremnost da se prihvate i primene inovacije; - Skupa početna ulaganja za individue u održive sisteme energetske efikasnosti; - Nedostatak privatnih finansijskih fondova za podršku investicija; - Osiromašenje društva; - Predviđena demografska kretanja u Vojvodini do 2020; - Pad obrazovanosti mladih u Srbiji; - Negativne eksternalije ekonomске krize; - Nedovoljna institucionalna saradnja na svim nivoima; - Neusklađenost sektorskih politika; - Nerazvijenost partnerstava (javno-privatno, javno-civilno-privatno, privatno-privatno); - Nedovoljni institucionalno-sektorski kapaciteti za implementaciju projekata u oblasti zaštite životne sredine i energetske efikasnosti; - Nedostatak društvene i političke volje za primenu Strategije održivog razvoja; - Nizak nivo društvene ekološke svesti.
--	---

5.6. PRIORITETI, CILJEVI I MERE

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
1. Zdraviji, kvalitetniji i bezbedniji životni prostor opštine Bački Petrovac	1.1. Smanjenje broja i intenziteta uzročno – posledičnih veza između pritisaka na životnu sredinu i zdravstvenih problema lokalnog stanovništva.	1.1.1. Remedijacija zagađenog i degradiranog prostora. 1.1.2. Kontrola štetnih organizama u životnoj sredini. 1.1.3. Minimizacija upotrebe štetnih materija po zdravlje ljudi i životnu sredinu. 1.1.4. Obezbeđivanje zdravstveno-bezbedne hrane.
	1.2. Poboljšanje kvaliteta ambijentalnog vazduha i drugih medijuma lokalne životne sredine.	1.2.1. Povećanje i uređenje javnih površina pod zelenilom i vanšumskim zasadima na teritoriji opštine. 1.2.2. Afirmacija ekološkog menadžmenta u upravljanju farmama, uzgoju i držanju životinja. 1.2.3. Smanjenje aerozagađenja: upotrebe fosilnih goriva u grejanju, paljenja lisne mase i drugog otpada, saobraćaja u centru naseljenih mesta.
	1.3. Integrисано управљање ризиком од угрожавања здравља људи и загађења животне средине општине Bački Petrovac.	1.3.1. Održiv razvoj komunalnih usluga. 1.3.2. Promocija zdravih животних navika lokalnog stanovništva.
	1.4. Unapređenje bezbednosti lokalnog životnog prostora.	1.4.1. Primena integrisanih mera prilagođavanja na klimatske promene i upravljanja ekološkim rizicima i prirodnim nepogodama. 1.4.2. Zaštita izvorišta pijaće vode. 1.4.3. Podizanje vetrozaštitnih zasada.
2. Razvoj zelene cirkularne ekonomije opštine Bački Petrovac	2.1. Zaštita životne sredine i prirodnog kapitala opštine Bački Petrovac razvojem ekonomije malog karbonskog otiska.	2.1.1. Razvoj modela zelene ekonomije. 2.1.2. Afirmacija koncepta cirkularne ekonomije – ekonomije bez otpada. 2.1.3. Podsticanje čistije proizvodnje i razvoja industrijske ekologije. 2.1.4. Promocija održive proizvodnje i potrošnje.

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
	2.2. Stvaranje uslova za inkluzivan rast lokalne zajednice i smanjenje nezaposlenosti kroz tržišne instrumente zelene ekonomije.	<p>2.2.1. Razvoj tržišta zelenih proizvoda i usluga.</p> <p>2.2.2. Razvoj tržišta agrarne biomase.</p> <p>2.2.3. Podrška zelenom i socijalnom preduzetništvu.</p> <p>2.2.4. Podsticanje ambijenta za intersektorsko povezivanje i osnivanje ekološko-ekonomskih klastera.</p> <p>2.2.5. Podrška razvoju diverzifikovane ruralne ekonomije i uopšte održivom ruralnom razvoju.</p>
3. Razvoj resursno efikasne opštine Bački Petrovac	3.1. Unapređenje energetske efikasnosti lokalne zajednice.	<p>3.1.1. Poboljšanje energetske efikasnosti javne infrastrukture.</p> <p>3.1.2. Podsticanje većeg korišćenja obnovljivih izvora energije (posebno hidrogeotermalnog potencijala opštine).</p> <p>3.1.3. Stavljanje u funkciju održivog razvoja svog neiskorišćenog zemljišta i drugih prirodnih i energetskih resursa na teritoriji opštine Bački Petrovac.</p>
	3.2. Zaštita životne sredine i prirodnih resursa opštine Bački Petrovac.	<p>3.2.1. Implementacija i dalji razvoj elemenata lokalnog sistema integrisanog upravljanja otpadom.</p> <p>3.2.2. Afirmacija razvoja energetski održivih farmi i gazdinstava.</p> <p>3.2.3. Održivo upravljanje lokalnim prirodnim resursima.</p>
	3.3. Stvaranje uslova za pametan rast lokalne zajednice i poboljšanje socio-ekonomskog stanja lokalnog stanovništva.	<p>3.3.1. Realizacija transfera znanja u oblastima energetske efikasnosti i efektivnog korišćenja prirodnih resursa.</p> <p>3.3.2. Podsticanje modela resursno efikasnog menadžmenta.</p> <p>3.3.3. Podrška primeni ekološko-energetskih inovacija i tehnologija.</p>
4. Očuvanost funkcija ekosistema opštine Bački Petrovac	4.1. Očuvanje celokupnog diverziteta lokalnih ekosistema.	<p>4.1.1. Zaštita, očuvanje i unapređenje svih funkcija lokalnih ekosistema.</p> <p>4.1.2. Zaštita i očuvanje biološke, genetičke i geološke raznovrsnosti <i>in situ</i>.</p>

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
		<p>4.1.3. Zaštita i očuvanje priobalja, vlažnih staništa i plavnih područja.</p> <p>4.1.4. Smanjenje uticaja direktnih i indirektnih faktora ugrožavanja funkcija lokalnih ekosistema.</p>
	4.2. Povećanje ukupne vrednosti lokalnih ekosistema.	<p>4.2.1. Održivo upravljanje prostorom lokalnih ekosistema.</p> <p>4.2.2. Kvalitativno unapređenje lokalnog urbanog i ruralnog predela - pejzaža.</p> <p>4.2.3. Afirmacija Gložanskog rita kao prostora izuzetne ekološke važnosti.</p> <p>4.2.4. Održivo upravljanje lovnim terenima i lovnom divljači.</p>
	4.3. Stvaranje uslova za održiv razvoj lokalne zajednice.	<p>4.3.1. Umrežavanje ekoloških, predeonih, kulturnih i socio-ekonomskih elemenata lokalnih ekosistema u cilju održivog razvoja.</p> <p>4.3.2. Razvoj kapaciteta lokalnih subjekata za očuvanje i unapređenje funkcija ekosistema.</p> <p>4.3.3. Ostvarivanje ciljeva programa Natura 2000.</p>
5. Unapređenje lokalnih institucionalnih i sektorskih kapaciteta u oblasti zaštite životne sredine i energetske efikasnosti	<p>5.1. Jačanje stručnih i tehničkih kapaciteta lokalnih subjekata za upravljanje projektnim ciklusima u oblastima zaštite životne sredine i energetske efikasnosti.</p> <p>5.2. Usvajanje novih znanja i veština na polju zaštite životne sredine i energetske efikasnosti.</p> <p>5.3. Unapređenje položaja energetske efikasnosti i zaštite životne sredine u društvenoj agendi opštine Bački Petrovac.</p>	<p>5.1.1. Usvajanje i realizacija lokalnih programa i akcionih planova za sve oblasti životne sredine.</p> <p>5.1.2. Unapređenje sistema energetskog menadžmenta u javnom sektoru.</p> <p>5.1.3. Podsticanje javno-privatnih partnerstava na polju zaštite životne sredine i energetske efikasnosti.</p> <p>5.2.1. Razvoj humanog kapitala i obrazovanja za održivi razvoj opštine Bački Petrovac.</p> <p>5.2.2. Afirmacija multisektorskog i multidisciplinarnog pristupa u rešavanju problema u sferi zaštite životne sredine i energetske efikasnosti.</p> <p>5.3.1. Podrška efikasnijem učešću lokalne zajednice u upravljanju prirodnim resursima i dobrima.</p> <p>5.3.2. Razvoj i uspostavljanje integrisanog sistema monitoringa stanja i kvaliteta životne sredine</p>

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
		<p>opštine Bački Petrovac.</p> <p>5.3.3. Razvoj i implementacija jedinstvenog sistema informisanja javnosti u oblasti zaštite životne sredine i energetske efikasnosti.</p>

6. OBRAZOVANJE I ZAPOŠLJAVANJE

6.1. ANALIZA STANJA OBRAZOVANJE

Obrazovanje predstavlja ključnu delatnost u razvoju svake zajednice i svakog društva. Obrazovanje omogućava razvoj znanja, veština i stavova koji kroz primenu stvaraju ekonomsku i društvenu efikasnost i prosperitet. Bez obrazovanja ne može da bude društva utemeljenog na znanju, kao ni pametnog, održivog i inkluzivnog rasta kako ga definiše Strategija Europa 2020. Obrazovanje omogućava prilagodljivost i zapošljivost radne snage, a ulaganja u njegov razvoj kroz povećanje kvaliteta i korišćenje modernih metoda i tehnologija ostvaruju dugoročno održivi najveći povrat investicije za društvo u celini.

Jedan od četiri stuba koja podržavaju glavna pitanja Strategija Evropske Unije za Dunavski region jeste izgradnja prosperiteta u Dunavskom regionu. Stub podrazumeva razvoj društva znanja kroz naučna istraživanja, obrazovanje i informacione tehnologije kao i ulaganje u ljude i veštine. Razvoj obrazovanja i veština definiše kako je „ulaganje u ljude je potrebno da bi Region mogao da održivo napreduje i raste, dajući prioritet znanju i inkluziji. Nadovezujući se na uspehe delova Regionala, otvorice se pristup za dalje obrazovanje, modernizaciju obrazovanja i socijalne podrške.“

Strategija razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine jasno definiše da je „sistem obrazovanja najvažniji elemenat životne i razvojne infrastrukture svakog pojedinca, društva i države jer njegov ukupan efekat određuje obim, kvalitet i efekte izgradnje i korišćenja svih drugih sistema i resursa, kao i ukupan kvalitet života i razvojne potencijale pojedinaca i zajednice.“ Razumljivo je tada kako „sistem obrazovanja treba da se razvija, tako da svoju ulogu ostvaruje pravovremeno, kvalitetno i efikasno zbog čega se i izrađuje, usvaja i sprovodi strategija njegovog razvoja.“

Strategija dalje navodi kako je „misija sistema obrazovanja kojom se iskazuje svrha postojanja obrazovanja iz perspektive spoljnog sveta, tj. izražavaju ključne dugoročne uloge obrazovanja za potrebe ekonomskog, socijalnog, naučno-tehnološkog, kulturnog i drugog razvoja društva u celini i za razvoj stvaralačkih i radnih potencijala i kvaliteta života svakog građanina Republike Srbije.“

Strategija utvrđuje sledeće ciljeve dugoročnog razvoja obrazovanja koji su obavezujući za obrazovni sistem u celini i za svaki njegov deo:

- povećanje kvaliteta procesa i ishoda obrazovanja do maksimalno dostižnog nivoa - onog koji proističe iz naučnih saznanja o obrazovanju i obrazovne prakse;
- povećanje obuhvata stanovništva Republike Srbije na svim obrazovnim nivoima, od predškolskog vaspitanja i obrazovanja do celoživotnog učenja;
- dostizanje i održavanje relevantnosti obrazovanja, posebno onog koje se potpuno ili delimično finansira iz javnih izvora, tako što će se struktura sistema obrazovanja usaglasiti sa neposrednim i razvojnim potrebama pojedinaca, ekonomskog, socijalnog, kulturnog, istraživačkog, obrazovnog, javnog, administrativnog i drugih sistema;
- povećanje efikasnosti upotrebe svih resursa obrazovanja, odnosno završavanje obrazovanja u predviđenom roku, sa minimalnim produžetkom trajanja i smanjenim napuštanjem školovanja.

Opština Bački Petrovac ima dobro razvijen sistem obrazovanja. Čine ga jedna predškolska ustanova „Včielka“ s 434 dece, 4 osnovne škole u Bačkom Petrovcu, Kulpinu, Magliću i Gložanu s ukupno upisanih 1.048 učenika u 68 odejlenja, te jedna srednja škola, gimnazija, s 300 učenika u 14 odejlenja. Broj ukupno zaposlenih u svim obrazovnim ustanovama iznosi 300 radnika, a rashodi u obrazovanju u 2013. na teritoriji Opštine 80,8 miliona dinara.

6.2. ANALIZA STANJA ZAPOŠLJAVANJE

Evropska strategija za pametan, održiv i inkluzivan rast, Evropa 2020 predlaže pet merljivih EU ciljeva za 2020. koji će usmeriti proces i biti pretvoreni u nacionalne ciljeve. Tri od njih pet vezani su za ovo područje ljudskih resursa: zapošljavanje, obrazovanje i borba protiv siromaštva. Takođe, jedan od tri prioriteta Strategije Evropa 2020. jeste inkluzivni rast, što se odnosi na „podsticanje ekonomije visoke stope zaposlenosti, uz rezultat ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije“.

Strategija definiše inkluzivni rast kao „osnaživanje ljudi visokom stopom zaposlenosti, ulaganje u veštine, borbu protiv siromaštva i modernizaciju tržišta rada, te sistema osposobljavanja i društvene zaštite u svrhu pružanja pomoći osobama u predviđanju promena i upravljanja njima te izgradnji povezanog društva.“

Evropska komisija predstavila je sedam glavnih inicijativa koje će podsticati napredak u okviru svake prioritetne teme. Prioritet inkluzivnog rasta obuhvata dve glavne inicijative: Program za nove veštine i radna mesta i Evropsku platformu protiv siromaštva.

Prva inicijativa obuhvata modernizaciju tržišta rada i osnaživanje ljudi razvojem njihovih veština tokom celoga života sa ciljem povećanog učešća radne snage, dok druga obuhvata garantovanje društvene i teritorijalne povezanosti na način da svi imaju koristi od prednosti rasta i radnih mesta, te da se ljudima ugroženim siromaštvom i socijalnom isključenosti omogući dostojanstven život i aktivno učestvovanje u društvu.

Prethodni Strateški plan razvoja opštine Bački Petrovac, kao jedan od ciljeva navodi Razvoj i obrazovanje ljudi, povećanje zapošljavanja i socijalnu uključenost, koje podrazumeva stvaranje većeg broja radnih mesta, privlačenje stručnjaka, unapređenje kvaliteta i prilagodljivosti radne snage, ali i veća ulaganja u ljudske resurse.

Nezaposlenost, a potom i dugotrajna nezaposlenost razlog su stvaranja društvene isključenosti i siromaštva. Nezaposlenost lica direktna je posledica niske zapošljivosti lica i ograničenim mogućnostima zapošljavanja i ponude na tržištu rada. Niska zapošljivost bazira se na jednom ili više međusobno vezanih faktora: niskim nivoom obrazovanja, nedovoljno razvijenim ili zastarem stepenom veština i izostanku proaktivnog pristupa tržištu rada.

Izazov koji стоји пред општином Bački Petrovac је да кроз jačanje запошljивости смањи изостанак из стварања društvene isključености и siromaštva.

6.3. SWOT ANALIZA

OBRAZOVANJE

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Dobra saradnja s NVO –ima i udruženjima; - Kvalitetan nastavni kadar; - Horizontalno i vertikalno stručno usavršavanje nastavnog kadra; - Postojanje razvojnih planova obrazovnih ustanova; - Metodologija obrazovanja; - Iskustvo u pisanju projekata i dobra iskorišćenost sredstava dobijenih putem projekata; - Dobra veza - blizine Novog Sada; - Mogućnost obrazovanja na jezicima nacionalnih manjina; - Dom učenika – gimnazija; - Obrazovanje na srednješkolskom nivou; - Opštinska biblioteka; - Dobra saradnja sa školama u inostranstvu, posebno Slovačkoj; - Pripremni predškolski program; - Lokalizacija škola – bezbednost škola; - Uključenost dece sa smetnjama u razvoju u inkluzivni program; - Postojanje programa PO u osnovnim i srednjoj školi; - Postojanje preventivnih programa; - Postojanje ekoloških programa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna i neadekvatna tehnička opremljenost – nastavna sredstva; - Slaba iskorišćenost moderne metodologije u nastavi; - Nedovoljna elektronska pismenost nastavnog kadra; - Nedostatak prostora u obrazovnim ustanovama; - Neusklađenost teoretskih znanja stečenih u školi sa zahtevima radnog mesta; - Neadekvatna saradnja od strane porodice; - Obrazovna struktura roditelja; - Dugogodišnja nezaposlenost nastavnog kadra; - Nedovoljna materijalna motivacija nastavnog kadra; - Zastarela nastavna sredstva; - Neiskorišćenost postojećeg stručnog kadra; - Teškoće u štampanju udžbenika i ostalog didaktičkog materijala na jezicima nacionalnih manjina.
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Mogućnost zapošljavanja stručnog saradnika (logoped); - Otvaranje edukativnog centra za stručno usavršavanje u svim oblastima; - Otvaranje novih IT smerova u srednjoj školi; - Unapređivanje saradnje sa porodicama; - Dopuniti knjižni fond školskih i opštinskih biblioteka, pogotovo stručnom literaturom; - Unapređivanje saradnje sa regionalnim ustanovama; - Prekvalifikacija u cilju promene radnog mesta; - Predupređivanje vršnjačkog nasilja; - Mogućnost korištenja EU fondova i jačanje međunarodne saradnje; - Umrežavanje škola, veća saradnja i razmena iskustva na lokalnu; - Uvođenje koordinatora za saradnju. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mali prirodni priraštaj; - Nedostatak finansijskih sredstava; - Politička nestabilnost; - Zabранa zapošljavanja u javnom sektoru; - Česte izmene propisa i njihovo tumačenje; - Internet i društvene mreže – nedovoljna kontrola roditelja nad decom; - Sve uočljivije socijalne razlike između dece.

ZAPOŠLJAVANJE

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Donet LAPZ – javni radovi i stručna praksa i pripravnici; - Saradnja lokalne samouprave, NSZ-a, Pokrajinskog sekretarijata za privrednu zapošljavanje i ravnopravnost polova (socijalni dijalog); - Postojanje dve omladinske zadruge za zapošljavanje i kancelarije za mlade; - Ravnopravnost polova; - Saradnja sa razvojnom agencijom; - Donet LAPM; - Postojanje biznis parka; - Postojanje radne zone u Bačkom Petrovcu; - Edukacija potencijalnih preduzetnika; - Postojanje KLER-a; - Podsticanje zapošljavanja u poljoprivredi subvencionisanim kamata; - Blizina Novog Sada; - Iskustvo u pisanju i vođenju projekata iz EU fondova. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rad „na crno“; - Nedovoljan broj radnih mesta; - Slaba stručna osposobljenost; - Slabo poznavanje IT-a i stranih jezika; - Slaba motivacija za preduzetničke aktivnosti; - Nedovoljna zainteresovanost za dokvalifikacije i prekvalifikacije; - Nedostatak radnog iskustva kod mlađih; - Nedostatak kvalifikovane radne snage; - Nedovoljna informisanost poslodavaca o mogućnostima prilikom zapošljavanja; - Nedovoljna informisanost mlađih i nezaposlenih o mogućnostima zapošljavanja; - Slaba motivacija za zapošljavanje zbog malih plata.
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Postojanje PIC-a i biznis inkubatora; - Sredstva samozapošljavanja i novog zapošljavanja; - Zapošljavanje teže zapošljivih na javnim radovima; - Lokalna akademска mrežа na Internet stranici Opštine; - Formiranje radnih zona u svim naseljima; - Očuvanje radnih mesta; - Korištenje predpristupnih fondova EU i prekogranična saradnja; - Zapošljavanje Roma kroz programe evropskih fondova; - Edukacija Roma kroz NSZ. 	<ul style="list-style-type: none"> - Odliv obrazovanog kadra; - Odliv radne snage; - Politička nestabilnost; - Globalna ekonomska kriza; - Slaba zainteresovanost stranih investitora; - Razvoj sive privrede; - Zabranu zapošljavanja u javnom sektoru; - Veći broj socijalno ugroženih i korisnika MOP-a; - Smanjenje prava radnika kroz predlog novog Zakona o radu.

6.4. PRORITETI, CILJEVI I MERE

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
1. Razvoj kvaliteta i dostupnosti obrazovanja.	1.1. Razvoj i podizanje nivoa vaspitanja i obrazovanja, vannastavne edukacije, delatnosti ostalog obrazovanja i celoživotnog učenja.	1.1.1. Unapređenje obrazovnog sistema i usklađivanje s potrebama tržišta rada. 1.1.2. Podsticanje razvoja celoživotnog obrazovanja. 1.1.3. Podsticanje nastave i izrade nastavnog materijala na jezicima nacionalnih manjina.
	1.2. Izgradnja novih, adaptisanje starih objekata i poboljšanje uveta rada i obrazovanja.	1.2.1. Unapređenje nastavne i nenastavne infrastrukture i bezbednosti učenika.
2.Povećanje zaposlenosti i jačanje zapošljivosti stanovništva.	2.1.Jačanje zapošljavanja, samozapošljavanja i preduzetništva.	2.1.1. Sprovođenje aktivnih mera podsticanja zapošljavanja kroz republičke, pokrajinske i lokalne inicijative i programe. 2.1.2.Podsticanje razvoja preduzetništva i samozapošljavanja.
	2.2.Ekonomsko osnaživanje najosetljivijih društvenih grupa.	2.2.1. Podsticanje zapošljavanja mladih, žena i socijalno ranjivih grupa i promovisanje principa jednakih mogućnosti.
3. Razvoj međusektorskog umrežavanja i saradnje.	3.1. Podsticanje saradnje i razvoj institucionalnih i ljudskih kapaciteta i resursa.	3.1.1. Jačanje partnerstva, povezivanja i saradnje svih deonika u području obrazovanja i zapošljavanja. 3.1.2. Jačanje institucionalnih kapaciteta i kapaciteta ljudskih resursa za planiranje, organizovanje, vođenje i sporovođenje programa razvoja obrazovanja i zapošljavanja.
	3.2. Pružanje podrške organizacijama civilnog društva u sprovođenju inicijativa u razvoju obrazovanja i zapošljavanja.	3.2.1.Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva u području obrazovanja i zapošljavanja.

7. POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

7.1. POLJOPRIVREDA I STANJE RURALNE EKONOMIJE

Početkom prošlog veka Bački Petrovac je bio jedan od svetskih centara hmeljarstva (na grbu lokalne samouprave se nalaze hmelj, sirak i Petrovačka gimnazija), a sredinom prošlog veka sirkastvo i sirak je imalo uspon, zahvaljujući velikoj fabrici metli (metlara „Kooperativa“). Krajem prošlog veka poznata metlara je zatvorena, ugašena je proizvodnje hmelja, a veoma mali broj proizvođača danas se bavi proizvodnjom sirka.

U sadašnjem trentku, ruralnu ekonomiju u opštini Bački Petrovac karakteriše visoka orijentacija na primarnu poljoprivrednu proizvodnju i plasman poljoprivrednih proizvoda pretežno kao sirovina za prehrambenu industriju. Stočarstvo je nerazvijeno i mali procenat poljoprivrednih proizvoda prolazi kroz fazu dalje prerade i dodavanja vrednosti (nedovoljna je prerada mesa i mleka i sl.), čime se umanjuju ekonomski efekti same poljoprivredne proizvodnje.

Poljoprivrednu opštine Bački Petrovac dominantno opredeljuje intenzivna ratarska proizvodnja, odnosno proizvodnja žitarica (kukuruz, pšenica), uljarica (soja, suncokret) i šećerne repe. Povrtarstvo je takođe razvijeno, posebno proizvodnja industrijske paprike, krompira i crnog luka. Stočarstvo je izuzetno slabo razvijeno, kao i voćarstvo i vinogradarstvo.

Posmatrano po naseljima opštine Bački Petrovac, poljoprivredna proizvodnja je pođednako razvijena u sva četiri naselja u Opštini, a kulture koje se uzgajaju zavise prevashodno od tipa zemljišta. Tako, na primer:

- u Gložanu prednjači povrtarstvo (“Doline”, a.d., Gložan);
- u Magliću je dosta zastupljena stočarska proizvodnja (PD „Maglić“, d.o.o.) i samim tim je i ratarska proizvodnja vezana za stočarsku;
- u Bačkom Petrovcu i Kulpinu najviše je zastupljena proizvodnja soje, kukuruza, žita, a u manjoj meri proizvodnja industrijske paprike i krompira.

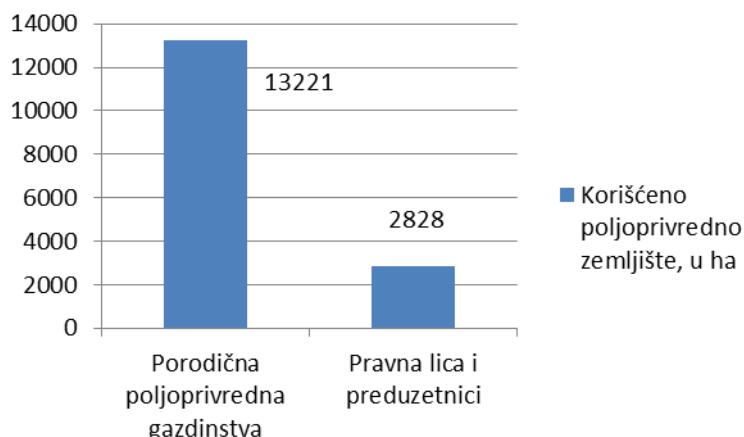
7.2. KORIŠĆENO POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Prema podacima Popisa poljoprivrede 2012. korišćeno poljoprivredno zemljište (skraćeno KPZ) u opštini Bački Petrovac u poljoprivrednoj 2011/2012. godini (Tabela broj 1) iznosi 16.049 ha i čini 0,5%, 1,0% i 5,6% KPZ R. Srbije, regiona Vojvodine i Južnobačke oblasti, respektivno posmatrano.

	Korišćeno poljoprivredno zemljište (KPZ), ha/ ¹	Broj PG ² sa KPZ	Prosečno KPZ po PG, ha
Republika Srbija (bez K i M)	3.437.423	621.445	5,5
• Porodična poljoprivredna gazdinstva	2.825.068	619.141	4,6
• Pravna lica i preduzetnici	612.355	2.304	265,8
Region Vojvodine	1.608.896	141.570	11,4

• Porodična poljoprivredna gazdinstva	1.177.264	140.407	8,4
• Pravna lica i preduzetnici	431.632	1.163	371,1
Južnobačka oblast	286.793	30.053	9,5
• Porodična poljoprivredna gazdinstva	219.304	29.784	7,4
• Pravna lica i preduzetnici	67.489	269	250,9
Opština Bački Petrovac	16.049	1.623	9,9
• Porodična poljoprivredna gazdinstva	13.221	1.608	8,2
• Pravna lica i preduzetnici	2.828	15	188,5

Tabela 2. Korišćeno poljoprivredno zemljište i broj poljoprivrednih gazdinstava u R. Srbiji, regionu Vojvodine, Južnobačkoj oblasti i Bačkom Petrovcu, u poljoprivrednoj 2011/2012. godini³

Grafikon 1. KPZ u opštini Bački Petrovac u poljoprivrednoj 2011/2012. po organizaciono-pravnim formama poljoprivrednih gazdinstava⁴

Prema istom izvoru, struktura KPZ u opštini Bački Petrovac, posmatrano po organizaciono pravnim formama poljoprivrednih gazdinstava je sledeća (Tabela 2, Grafikon 1):

- porodična poljoprivredna gazdinstva koriste 13.221 ha ili 82,4% zemljišta;
- pravna lica i preduzetnici koriste 2.828 ha zemljišta ili 17,6%.

Posmatrano po naseljenim mestima opštine Bački Petrovac, a prema podacima Godišnjeg programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta za 2013. godinu za opštini Bački Petrovac⁵,

³ 1KPZ čini: poljoprivredno zemljište na okućnici, oranice i bašte (uključujući i ugare), stalni zasadi (voćanjaci, vinogradi, rasadnici i ostali stalni zasadi), livade i pašnjaci koje gazdinstvo obrađuje/koristi.

² PG – Poljoprivredno gazdinstvo (porodična poljoprivredna gazdinstva, pravna lica i preduzetnici).

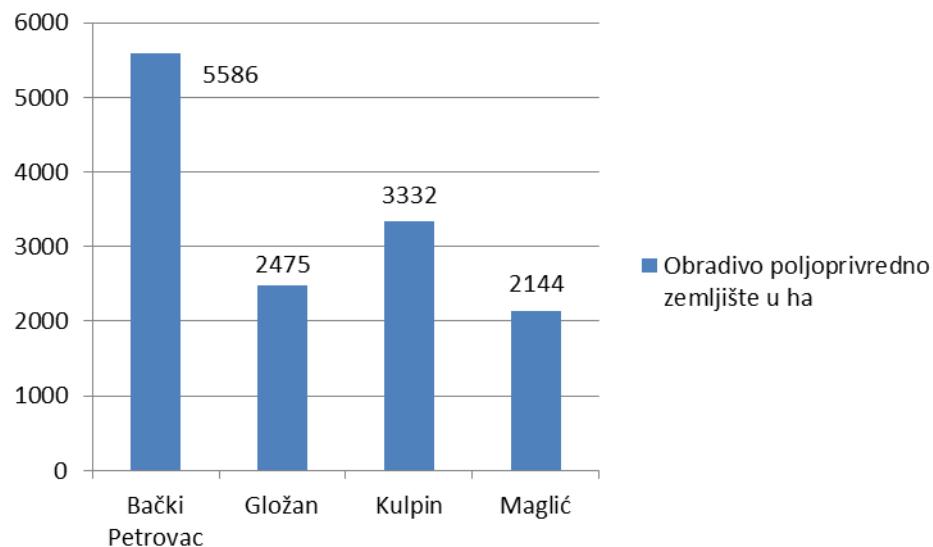
Izvor: Popis poljoprivrede 2012: Poljoprivreda u R. Srbiji, knjiga 1, RZS Srbije, 2013., strana 142.

Izvor: Popis poljoprivrede 2012, baza podataka RZS, <http://webrzs.stat.gov.rs>.

⁴ Izvor: Popis poljoprivrede 2012, baza podataka RZS, <http://webrzs.stat.gov.rs>

⁵ Godišnji program zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta opštine Bački Petrovac za 2013. godinu.

najveće površine obradivog zemljišta⁶ ima naseljeno mesto Bački Petrovac, sledi Kulpin, Gložan i Maglić (videti grafikon 2)

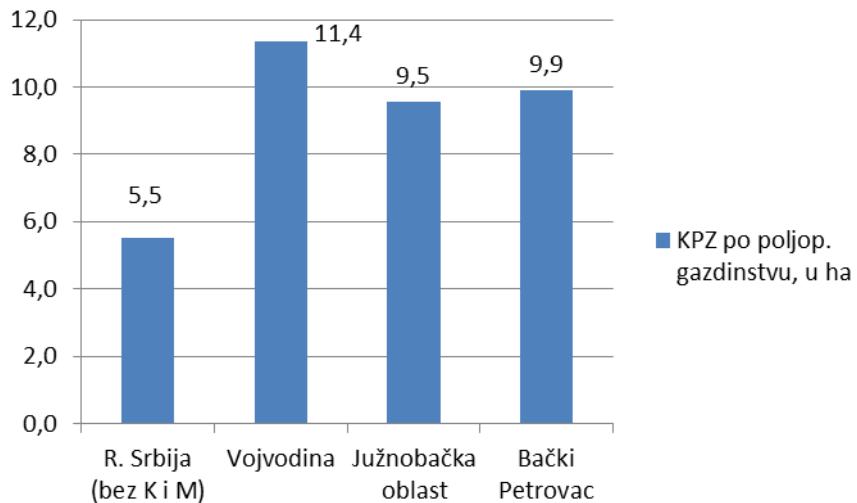

Grafikon 2. Obradivo poljoprivredno zemljište po naseljenim mestima opštine Bački Petrovac⁷

Prosečno korišćeno poljoprivredno zemljište po poljoprivrednom gazdinstvu u opštini Bački Petrovac iznosi 9,9ha u poljoprivrednoj 2011/2012. godina, što je manje u odnosu na region Vojvodine (gde je prosečna veličina KPZ 11,4 ha), ali znatno više u odnosu na R. Srbiju i Južnobačku oblast, gde prosečna veličina KPZ po poljoprivrednom gazdinstvu iznosi 5,5 ha, odnosno 9,5 ha, respektivno posmatrano (Tabela 2, Grafikon 3).

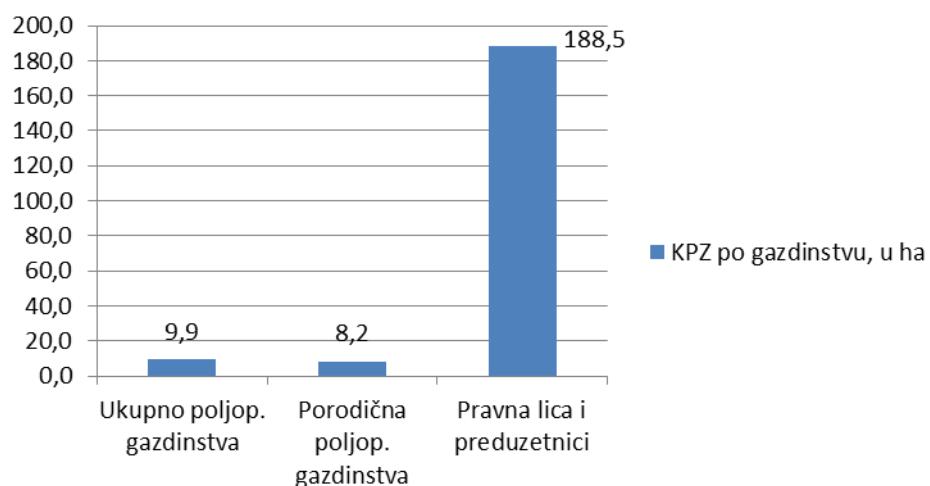
⁶ Prema Godišnjem programu zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta opštine Bački Petrovac za 2013. godinu, u obradivo zemljište spadaju: njive, vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade.

⁷ Izvor: Godišnji program zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta opštine Bački Petrovac za 2013. godinu.

Grafikon 3. Prosečno KPZ po poljoprivrednom gazdinstvu u R. Srbiji, regionu Vojvodine, Južnobačkoj oblasti i opštini Bački Petrovac u poljoprivrednoj 2011/2012. godini⁸

Posmatrano po organizaciono pravnim formama poljoprivrednih gazdinstava, prosečna veličina KPZ po poljoprivrednom gazdinstvu iznosi 8,2 ha na sektoru porodičnih gazdinstava i 188,5 ha na sektoru pravnih lica i preduzetnika (Tabela 2, Grafikon 4).

Grafikon 4. Prosečno KPZ u opštini Bački Petrovac u poljoprivrednoj 2011/2012. godini, po organizaciono-pravnim formama poljoprivrednih gazdinstava⁹

⁸⁸ Izvor: Popis poljoprivrede 2012, baza podataka RZS, <http://webrzs.stat.gov.rs>

⁹ Izvor: Popis poljoprivrede 2012, baza podataka RZS, <http://webrzs.stat.gov.rs>

Kvalitet i struktura zemljišta. Rezultati opsežnih terenskih i laboratorijskih radova pokazuju visoku plodnost i kvalitet poljoprivrednog zemljišta u opštini Bački Petrovac, što omogućava postizanje visokih i stabilnih prinosa svih ratarskih kultura. Programom zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta opštine Bački Petrovac za 2013. godinu, ustanovljeno je da zemljište nije zagađeno opasnim i štetnim materijama, ali ipak postoji mogućnost alkalizacije i zasoljavanja, eutrofikacije fosforom i neogranskim azotom, kao i pesticidima¹⁰. Što se tiče strukture zemljišta, prema podacima Popisa poljoprivrede 2012, u strukturi KPZ u opštini Bački Petrovac dominantno učešće (99%) imaju oranice i bašte (videti Tabelu 2).

- ha -							
Ukupno KPZ	Okućnica	Oranice i bašte	Livade i pašnjaci	Voćnjaci	Vinogradi	Rasadnici	Ostalo
Površina u ha							
16.049	69	15.891	11	51	10	16	1
Struktura u %							
100,0	0,4	99,0	0,1	0,3	0,1	0,1	0,0

Tabela 3. Struktura KPZ u opštini Bački Petrovac u poljoprivrednoj 2011/2012. godini¹¹

Vlasnička struktura zemljišta. Prema podacima Godišnjeg programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta opštine Bački Petrovac za 2013. godinu, ukupno poljoprivredno zemljište u državnoj svojini iznosi 3.113 ha, od čega je 2.383 ha izdato u zakup po Progamu iz 2010. godine.

Površine pod sistemima za navodnjavanje/odvodnjavanje. Prema podacima Popisa poljoprivrede 2012¹², u poljoprivrednoj 2011/2012. godini u opštini Bački Petrovac navodnjavano je 2.523 ha zemljišta ili 15,7% od ukupnog KPZ, što je znatno više od proseka za R. Srbiju koji iznosi 2,9%. Dominantan način navodnjavanje je orošavanje (sa 52,6%), a slede površinski sistem navodnjavanja (27%) i kap po kap (20,4%). Glavni izvor vode za navodnjavanje su podzemne vode na gazdinstvu (87%). U sistemima za navodnjavanje najviše je zastupljen semenski kukuruz, povrtarske kulture (paprika, krompir), šećerna repa, soja.

Poljoprivredno preduzeće „Maglić“, d.o.o., Maglić, ima svoj sistem navodnjavanja (deo sistema DTD), ali na porodičnim gazdinstvima navodnjavanje nije zadovoljavajuće. Prema podacima članova Opštinskog veća za poljoprivredu opštine Bački Petrovac, navodnjavana površina je nedovoljna u odnosu na mogućnosti, a problemi za veće navodnjavanje jesu sledeći: (1) rešavanje ovog važnog pitanja je na sektoru porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i njihovog individualnog prilaza ovom problemu; (2) mogućnosti korišćenja vode iz kanala DTD ograničava visoka cena usluge od strane javnog preduzeća u čijoj je nadležnosti ovaj kanal, kao i nezadovoljavajuće održavanje kanala.

Što se tiče stanja sistema odvodnjavanja, na području Opštine postoji 5 sistema za odvodnjavanje površinskim kanalima u dužini od 104 km, čime je obuhvaćeno 12.029 ha poljoprivrednih površina. Ovi sistemi se neuredno održavaju i većina njih ne funkcioniše najbolje. Zbog ovakve situacije, zemljište je ugroženo suvišnim vodama.

Veoma je važno da hidromelioracija ne bude u domenu poljoprivrednih gazdinstava i njihovog individualnog pristupa ovom problemu, već da Opština, u partnerstvu sa nadležnim javnim preduzećima, pokrajinskim institucijama i poljoprivrednim gazdinstvima, ovo pitanje sistemski i dugoročno rešava.

¹⁰ Godišnji program zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta opštine Bački Petrovac za 2013. godinu.

¹¹ Izvor: Popis poljoprivrede 2012. Poljoprivreda u R. Srbiji, knjiga 1, RZS Srbije, 2013.

¹² Popis poljoprivrede 2012: Poljoprivreda u R. Srbiji, knjiga 1, RZS Srbije, 2013, strana 152.

7.3. NOSIOCI POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE I POSEDOVNA STRUKTURA POLJOPRIVREDNIH GAZDINSTAVA

Prema podacima Popisa poljoprivrede 2012. (Poljoprivreda u R. Srbiji, knjiga 1, RZS Srbije, 2013.), u opštini Bački Petrovac ukupno je popisano 1.661 poljoprivredno gazdinstvo, što je 0,3%, 1,1% i 5,2% od ukupnog broja poljoprivrednih gazdinstava u R. Srbiji, regionu Vojvodine i Južnobačkoj oblasti, respektivno posmatrano.

Ukupan broj poljoprivrednih gazdinstava sa korišćenim poljoprivrednim zemljištem u Opštini je manji i iznosi 1.623 (bez KPZ je 38 poljoprivrednih gazdinstava). Posmatrano po organizaciono-pravnoj formi organizovanja poljoprivrednih gazdinstava, od ukupnog broja poljoprivrednih gazdinstava sa KPZ u opštini Bački Petrovac (Tabela 2):

- porodičnih gazdinstva je 1.608 ili 99,1% od ukupnog broja PG;
- Pravnih lica i preduzetnika je 15 ili 0,9% od ukupnog broja PG¹³.

Porodična poljoprivredna gazdinstva u proseku imaju 8,2 ha KPZ po gazdinstvu, što je znatno više u odnosu na R. Srbiju, gde KPZ po porodičnom gazdinstvu iznosi 4,6 ha (Tabela 1). Prema procenama Opštinskog veća za poljoprivredu opštine Bački Petrovac, kao i podacima Popisa poljoprivrede 2012., visok procenat porodičnih poljoprivrednih gazdinstava bavi se ratarskom i povrtarskom proizvodnjom. Ove proizvođače karakteriše visoka tržišna orijentacija (visok procenat poljoprivredne proizvodnje namenjen je prodaji na tržištu), kao i posedovanje značajnih proizvodnih i skladišnih kapaciteta.

Prema podacima opštinske uprave, na **sektoru pravnih lica uspešne poljoprivredne firme** su sledeća privredna društva:

- Poljoprivredno dobro "Maglić", d.o.o., Maglić. Preduzeće se bavi ratarskom proizvodnjom (merkantilni i semenski kukuruz i pšenica, šećerna repa, soja, ječam), stočarstvom (farma svinja, muznih krava, ovaca), kao i proizvodnjom krompira. Preduzeće ima dugoročne i stigurne kupce i kupoprodajne ugovore i pozitivno posluje.
- "Petrovec", d.o.o., Bački Petrovac (dominantno se bavi ratarskom proizvodnjom i proizvodnjom krompira);
- "Doline", a.d., Gložan (povrtarska proizvodnja);
- "Agroplod", d.o.o., Gložan (otkop ratarskih kultura i industrijske paprike);
- "Dem", d.o.o., Kulpin (ratarska proizvodnja);
- „Rudolf“, d.o.o., Bački Petrovac (ratarska proizvodnja).

Prema istom izvoru, **na sektoru pravnih lica najuspešnije zemljoradničke zadruge** u opštini Bački Petrovac jesu:

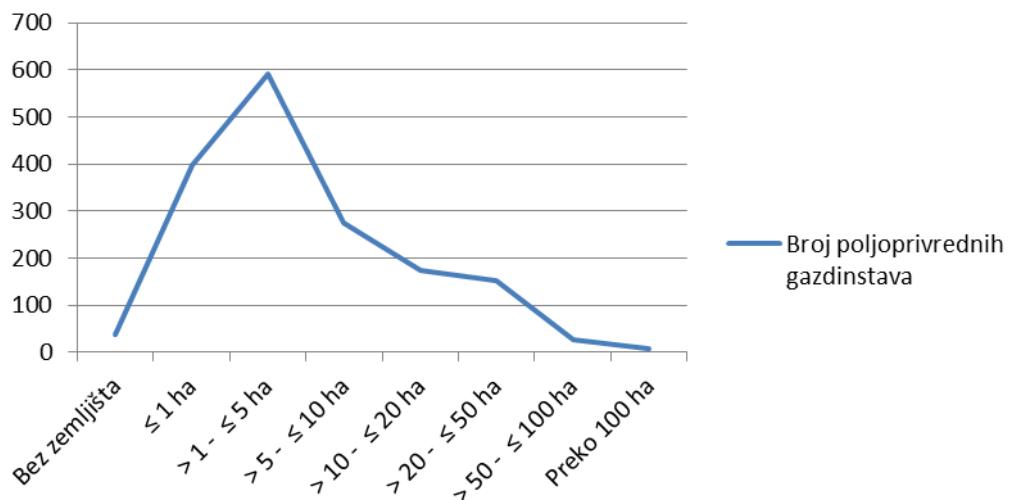
- OZZ „Castro-Cop“, Kulpin (ratarska i stočarska proizvodnja);
- OZZ „Zlatno zrno“, Gložan (ratarska proizvodnja i proizvodnja industrijske paprike);
- ZZ „Seme“, Bački Petrovac (ugovara proizvodnju industrijske paprike).

Posedovana struktura poljoprivrednih gazdinstava. U strukturi poljoprivrednih gazdinstava u opštini Bački Petrovac, kao i na nivou R. Srbije, najveće učešće imaju gazdinstva koja poseduju od 1-5 ha. Ipak, poljoprivredna gazdinstva u opštini Bački Petrovac imaju nešto povoljniju posedovnu strukturu u odnosu na R. Srbiju. Naime gazdinstva koja poseduju 5 ha i manje KPZ čine 76,1% ukupnog broja poljoprivrednih gazdinstava u R. Srbiji, odnosno 59,5% u opštini Bački Petrovac. Istovremeno, gazdinstva sa većim posedom zastupljenija su u strukturi poljoprivrednih gazdinstava u opštini Bački Petrovac, u odnosu na nivo R. Srbije (videti Tabelu broj 4 i Grafikon broj 5).

¹³ U Aneksu pogledati statističku definiciju sledećih pojmljova: poljoprivredno gazdinstvo, porodično gazdinstvo, pravna lica, preduzetnici.

	Broj poljoprivrednih gazdinstava R. Srbija	Bački Petrovac	R. Srbija	Struktura, % Bački Petrovac
Bez zemljišta	10.107	38	1.6	2.3
≤ 1 ha	174.567	397	27.6	23.9
> 1 - ≤ 5 ha	306.208	592	48.5	35.6
> 5 - ≤ 10 ha	89.083	275	14.1	16.6
> 10 - ≤ 20 ha	32.313	173	5.1	10.4
> 20 - ≤ 50 ha	13.029	153	2.1	9.2
> 50 - ≤ 100 ha	4.394	26	0.7	1.6
Preko 100 ha	1.851	7	0.3	0.4
Ukupno	631.552	1.661	100,0	100,0

Tabela 4. Poljoprivredna gazdinstva prema veličini korišćenog poljoprivrednog zemljišta u Republici Srbiji i opštini Bački Petrovac¹⁴

Grafikon 5. Poljoprivredna gazdinstva u opštini Bački Petrovac prema veličini korišćenog poljoprivrednog zemljišta u poljoprivrednoj 2011/2012. godini¹⁵

¹⁴ Izvor: Popis poljoprivrede 2012: Poljoprivreda u R. Srbiji, RZS, Beograd, knjiga 1, strana 38-41

¹⁵ Izvor: Popis poljoprivrede 2012: Poljoprivreda u R. Srbiji, RZS, Beograd, knjiga 1, strana 38-41

7.4. BILJNA I STOČARSKA PROIZVODNJA

Biljna proizvodnja. U poljoprivredi opštine Bački Petrovac dominira ratarska proizvodnja, odnosno proizvodnja žitarica i industrijskog bilja¹⁶. Prema podacima Popisa poljoprivrede 2012., najveće učešće u strukturi oranica i bašta u opštini Bački Petrovac ima upravo proizvodnja:

- žitarica (8.822 ha ili 55,5%), a sledi proizvodnja
- industrijskog bilja (4.989 ha ili 31,4%).

Prema istom izvoru, u proizvodnoj 2011/2012. godini, od žitarica najzastupljenija je bila proizvodnja pšenice i kukuruza, a od industrijskog bilja proizvodnja soje (Tabela 5).

	Oranice i bašte, ukupno	Žita	Krompir	Šećerna repa	Suncokret	Soja	Povrće, bostan i jagode
Republika Srbija							
Površina, ha	2.513.154	1.715.562	25.132	69.112	186.361	181.684	33.232
Struktura, %	100	68,3	1,0	2,8	7,4	7,2	1,3
Region Vojvodine							
Površina, ha	1.466.176	976.243	3.775	65.660	168.173	166.242	15.190
Struktura, %	100	66,6	0,3	4,5	11,5	11,3	1,0
Južnobačka oblast							
Površina, ha	274.012	146.636	1.825	15.875	8.961	82.870	5.705
Struktura, %	100	53,5	0,7	5,8	3,3	30,2	2,1
Opština Bački Petrovac							
Površina, ha	15 891	8 822	449	969	408	4 499	389
Struktura, %	100	55,5	2,8	6,1	2,6	28,3	2,4

Tabela 5. Struktura oranica i bašta u poljoprivrednoj 2011/2012. godini po najvažnijim kulturama u R. Srbiji, regionu Vojvodine, Južnobačkoj oblasti i opštini Bački Petrovac¹⁷

Prema podacima statistike (videti Tabela 5) povrće, bostan i jagode zauzimaju 2,4% površina oranica i bašta u opštini Bački Petrovac. Na osnovu anketnog istraživanja poljoprivrednih gazdinstava i na osnovu podataka Opštinske uprave, može se istaći da je povrtlarstvo najviše zastupljeno u mestu Gložane, gde privredno društvo „Doline“, a.d. ima veliki staklenik i povrćem (pre svega, paradajizom i paprikom) snabdeva velike trgovinske lance. Od ostalog povrća, u Opštini je zastupljena proizvodnja industrijske paprike (proizvodnju ugovaraju preduzeće „Agroplod“, Gložan; ZZ „Seme“, Bački Petrovac; OZZ „Zlatno zrno“, Gložan i sl.), proizvodnja krompira i crnog luka. Značajan je i podatak da poljoprivredno dobro „Maglić“, d.o.o., ima izuzetno veliku proizvodnju krompira (krompir se sadi na 240 ha, a prosečan prinos je 40 t/ha). Podaci Popisa poljoprivrede 2012., ukazuju da opština Bački Petrovac ima 2 hladnjače (u vlasništvu 2 poljoprivredna gazdinstva), 5 staklenika u vlasništvu 2 poljoprivredna gazdinstva i 120 plastenika (u vlasništvu 53 poljoprivredna gazdinstva).

Voćarstvo i vinogradarstvo je nedovoljno razvijeno i uglavnom se gaji samo za sopstvene potrebe. Prema ocenama anketiranih poljoprivrednih proizvođača, samo 2 poljoprivredna gazdinstva imaju po jedan voćnjak jabuka, ali postepeno se razvija voćarska i vinogradarska proizvodnja u Kulpinu, u delu atara „Vinjičke“. Opština ima i nekolicinu vinograda poznatih po nagrađivanim vinama.

¹⁶ U industrijsko bilje spada: duvan, hmelj, uljana repica, uljana tikva, suncokret, soja, lekovito i aromatično bilje i ostalo industrijsko bilje.

¹⁷ Izvor: Popis poljoprivrede 2012. Poljoprivreda u R. Srbiji, knjiga 1, RZS Srbije, 2013.

	Goveda	Svinje	Ovce	Koze	Živilna ²	Košnice pčela	Broj uslovnih grla	Broj uslovnih grla po ha KPZ
R. Srbija	994.692	3.407.318	2.158.128	289.373	26.711.220	665.022	2.019.889	0,6
Region Vojvodine	282.706	1.398.496	404.328	67.816	11.972.538	124.174	686.386	0,4
Južnobačka oblast	51.210	332.512	77.426	12.992	3.004.511	22.417	158.140	0,6
Bački Petrovac	1.587	5.372	634	229	29.877	779	3.094	0,2

Tabela 6. Broj uslovnih grla/¹ po ha korišćenog poljoprivrednog zemljišta u poljoprivrednoj 2011/2012. godini u R. Srbiji, regionu Vojvodine, Južnobačkoj oblasti i opštini Bački Petrovac¹⁸

Stočarstvo. Stočarstvo ima visok značaj i višestruku ulogu u valorizaciji radnih i proizvodnih potencijala u poljoprivredi svake zemlje. U opštini Bački Petrovac stočarstvo je izuzetno slabo razvijeno, posebno imajući u vidu sve prirodne, tržišne i druge mogućnosti i potencijale koje Opština ima u ovoj proizvodnji. Prema podacima Popisa poljoprivrede 2012., broj uslovnih grla stoke po hektaru korišćenog poljoprivrednog zemljišta u Opštini niži je u odnosu na region Vojvodine, Južnobačku oblast i prosek R. Srbije (videti Tabela 6).

U Opštini postoje samo dve veće farme stoke: jedna farma je u sastavu poljoprivrednog dobra „Maglić“, d.o.o., u Magliću, a druga je u vlasništvu poljoprivrednog gazdinstva, koje koristi objekte i prostorije OZZ „Castro-Cop“, u Kulpinu. Prema podacima Osnovne odgajivačke organizacije „Maglić“, poljoprivredno dobro „Maglić“, d.o.o., Maglić poseduje sledeće farme stoke (stanje u februaru 2014. godine): (1) govedarska farma (340 grla muznih krava i 512 pratećih grla); (2) farma svinja (1.000 komada tovnih svinja) i (3) farma ovaca (87 komada ovaca i oko 70 komada pratećih grla). Prema istom izvoru, poljoprivredno gazdinstvo koje koristi objekte OZZ „Castro-Cop“ u Kulpinu poseduje dve farme (stanje u februaru 2014. godine) i to: (1) govedarsku farmu od 145 muznih krava i 182 prateća grla i (2) farmu svinja, sa godišnjom proizvodnjom od 2.000 prasadi i 1.700 komada tovljenika. Živinarska proizvodnja (pre svega, proizvodnja konzumnih jaja) zastupljena je u mestu Kulpin, gde su locirane dve veće farme koka nosilja (jedna farma je u sastavu preduzeća „Vinfarm“, d.o.o., a druga farma je na gazdinstvu preduzetnika).

Na sektoru porodičnih poljoprivrednih gazdinstava izuzetno je malo tržišno orijentisanih proizvođača sa većim stočnim fondom, mada velika većina ovih gazdinstava organizuje stočarsku proizvodnju za sopstvene potrebe (za proizvodnju kulena, sušenog mesa, suhomesnatih proizvoda i sl.).

Pčelarstvo nije dovoljno razvijeno (postoje svega 2-3 veća proizvođača meda, čiji je kapacitet oko 800 kg. meda godišnje). Zbog intenzivne primene pesticida, razvoj pčelarstva je otežavajući (košnice se najčešće odvoze na ispašu na Frušku goru).

¹⁸ /¹ Uslovno grlo je standardna obračunska jedinica kojom se broj grla različitih vrsta i kategorija stoke svodi na uporedivu vrednost.

² Živila uključuje: kokoši, čurke, patke, guske i ostalu živinu.

Izvor: Popis poljoprivrede 2012: Poljoprivreda u R. Srbiji, knjiga 2, RZS Srbije, 2013

7.5. PLASMAN POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

Bački Petrovac ima povoljan geografski položaj koji olakšava plasman poljoprivrednih proizvoda na velika tržišta Beograda i Novog Sada. Prema ocenama poljoprivrednika opštine Bački Petrovac, poljoprivrednici su relativno zadovoljni plasmanom svojih proizvoda (žitarice, uljarice, povrće): imaju sigurne kanale otkupa i ugovorenu proizvodnju i plasman. U Bačkom Petrovcu postoje brojna privredna društva koja u vlasništvu imaju veliki broj silosa i koja prema ocenama poljoprivrednika na vreme ugovaraju proizvodnju sa poljoprivrednicima: obezbeđuju repromaterijal, isplaćuju otkupljenu robu i sl¹⁹. Veoma značajan je i podatak da preduzeća „Maglić“, d.o.o. i „Petrovec“, d.o.o, imaju pouzdane i dugoročne kanale plasmana krompira.

S druge strane, što se tiče proizvoda kao što su: kulen, drugi suhomesnati proizvodi i prerađevine, prema oceni poljoprivrednih proizvođača, tržište za plasman ovih proizvoda nije dovoljno razvijeno: nema sigurnog i organizovanog plasmana i nema kooperacije otkupljavača sa proizvođačima (svako od poljoprivrednih proizvođača samostalno pronalazi svoje kanale plasmana).

7.6. RAZVIJENOST UDRUŽENJA POLJOPRIVREDNIKA

Udruženja poljoprivrednika su razvijena i aktivna u gotovo svakom selu. Najpoznatija i najveća su sledeća udruženja: Udruženje poljoprivrednika Bački Petrovac; Udruženje vinogradara u Kulpinu; Udruženje povrtara u mestu Gložanj; Udruženje ribara u Bačkom Petrovcu; Udruženje pčelara i sl.

7.7. RAZVIJENOST RURALNE EKONOMIJE I DIVERSIFIKACIJA RURALNIH AKTIVNOSTI

Glavni oslonac ruralnoj ekonomiji nije samo intenzivna primarna poljoprivredna proizvodnja, već širok spektar aktivnosti zasnovanih na neaktiviranim potencijalima ruralnih područja. Novim i/ili većim ulaganjima u nepoljoprivredne delatnosti koje se obavljaju na gazdinstvu, mogu se obezbediti alternativni izvori prihoda i obezbediti veća ekonomска snaga gazdinstava. Ekonomski diversifikacija, tj. generisanje novih prilika za zapošljavanje, obuhvata, pre svega, podršku lokalne i šire društvene zajednice u usmeravanju sitnih ruralnih gazdinstava na nepoljoprivredne delatnosti i tercijalni sektor. Prednosti su brojne: mogućnost ostvarenja dodatnih izvora prihoda, veća zaposlenost, smanjivanje odlaska, poseno mladih i žena, sa sela itd.

Stanje razvijenosti i diversifikacije ruralne ekonomije, kao i primena koncepta multifunkcionalne poljoprivrede, najbolje odsljikava podatak koliko su na poljoprivrednim gazdinstvima zastupljene tzv. **druge profitabilne aktivnosti, koje nisu poljoprivredne, a u vezi su sa gazdinstvom**. Prema metodologiji RZS Srbije, druge profitabilne aktivnosti u vezi sa gazdinstvom imaju ekonomski uticaj na gazdinstvo i za njih se koriste resursi gazdinstva: zemljišne površine, poljoprivredne zgrade, mašine, oprema, radna snaga ili poljoprivredni proizvodi i sl. Ove aktivnosti mogu da se obavljaju na gazdinstvu (npr. turizam, narodna radinost, prerada poljoprivrednih proizvoda za prodaju – osim prerade grožđa radi proizvodnje vina u slučaju da je količina prerade grožđa isključivo ili uglavnom iz sopstvene proizvodnje i sl.) ili van gazdinstva (poljoprivredni i nepoljoprivredni rad po ugovoru, npr. rad sopstvenim kombajnom i sl.)²⁰.

Najznačajnije druge profitabilne aktivnosti u vezi sa gazdinstvom u opštini Bački Petrovac, koje ukazuju da je u ovoj Opštini razvijena i diversifikovana ruralna ekonomija, jesu sledeće:

¹⁹ U pitanju su sledeća privredna društva: „Agromima“, d.o.o. Kulpin; „DEM“, d.o.o., Kulpin (u vlasništvu ima 14 silosa); „Ratar-Kolarski“, d.o.o., Kulpin; „Agrohemika“, d.o.o., Bački Petrovac (u vlasništvu ima 16 silosa); „Agroplod“, d.o.o., Gložan (3 silosa); „Petrovec“, d.o.o, Bački Petrovac; OZZ „Zlatno zrno“, Gložan (4 silosa); „Rudolf“, d.o.o. Bački Petrovac.

²⁰ Više o metodologiji RZS Srbije kada je u pitanju definisanje poljoprivrednih aktivnosti i drugih profitabilnih aktivnosti u vezi sa gazdinstvom videti u Popis poljoprivrede 2012: Poljoprivreda u R. Srbiji, knjiga 2, RZS Srbije, 2013, strana 202-205 ili u Aneksu.

- **Prerada mesa (posebno je zastupljena proizvodnja kulena²¹).** Veliki broj poljoprivrednih proizvođača bavi se proizvodnjom kulena. Iako je ova proizvodnja dominantno usmerena na potrošnju na samom gazdinstvu, dosta gazdinstava komercijalizovalo je proizvodnju ovog tradicionalnog slovačkog specijaliteta, koji spada u autohtoni proizvod, sa ustanovljenom označkom geografskog porekla. U Opštini postoji zemljoradnička zadruga „Kulen“, koja okuplja 26 porodičnih gazdinstava koja proizvode klen, poštujući interne standarde kvaliteta, koji su usaglašeni sa Elaboratom o ustanovljenju geografske označke porekla proizvoda „petrovačka kobasica“ (Petrovská klobása) u Zavodu za intelektualnu svojinu u Beogradu. Prema procenama predstavnika ove zadruge, godišnja proizvodnja klenova u opštini Bački Petrovac iznosi oko 60 tona i ova proizvodnja nije dovoljna za podmirenje domaće tražnje, koja je visoka i stalno rastuća.
- **Seoski turizam.** Opština Bački Petrovac ima brojne turističke sadržaje i potencijale za razvoj turizma: reka Dunav, atraktivan dvorac Dunderski, Poljoprivredni muzej, Muzej hmeljarstva, etno parkovi/kuće, „Aqua park Petrolend“, ribnjaci. Pored toga, Opština je mesto održavanja brojnih kulturnih, folklornih, muzičkih festivala, zatim sportskih, lovačkih i ribolovačkih manifestacija/takmičenja, gurmanluka (Dani Petrovca, sa Kulenijadom). Sve ovo uticalo je na razvoj i širenje smeštajnih kapaciteta na sektoru porodičnih poljoprivrednih gazdinstava, gde poljoprivrednici imaju mogućnost da kroz ponudu smeštaja plasiraju i poljoprivredne proizvode proizvedene na svom gazdinstvu.
- **Narodna radinost** (uključuje izradu ručnih radova pletenjem i vezenjem, izradu suvenira i sl.). Ova delatnost uspešno se razvija preko brojnih udruženja, od kojih su najznačajnija: „Zlatni zanati“; „Udruženje petrovačkih žena“, „Petrovillage“ (ovo udruženje podstaklo je kod jednog broja svojih članica proizvodnju domaćih sapuna na biljnoj bazi); „Vojvođanski motivi“ i druga udruženja. Sva udruženja su veoma aktivna u radu i na sajmovima, prepoznatljiva na lokalnom i okolnim tržištima i značajna za ruralni turizam i ruralnu ekonomiju Opštine.
- **Lovni turizam.** Svako selo u Opštini ima svoje lovačko udruženje, a Gložani su poznati i po brojnosti zečije divljači.

Navedene delatnosti, posebno prerada mesa (proizvodnja klenova) i ruralni turizam, mogu biti veoma značajan izvor prihoda porodičnih poljoprivrednih gazdinstava. Međutim, brojni problemi ograničavaju veći razvoj ovih delatnosti i samim tim razvoj ruralne ekonomije. Konkretno, najznačajnija ograničenja vezano za mogućnosti veće proizvodnje klenova su sledeća:

- Država još uvek zakonski nije regulisala oblast proizvodnje za tržište prerađevina od mesa, mleka, voća, povrća i sl., po tradicionalnim recepturama i u porodičnim pogonima malih kapaciteta;
- Proizvodnja i prodaja klenova je razjednjena i neorganizovana, zbog čega je pojedinačno (po gazdinstvu) ponuda klenova mala i značajno niža od tržišne tražnje. Nema udruživanja proizvođača u domenu proizvodnje klenova (ne postoji nijedan veći zanatski objekat za organizovanu i kontrolisanu proizvodnju), a nema ni zajedničkog plasmana. Čak i članovi ZZ „Kulen“, iako imaju zajednički marketing, nemaju zajednički plasman klenova. Svaki proizvođač pronalazi svoje kanale plasmana, a oni su najčešće u krugu poznatih fizičkih lica, restorana i sl.;
- Iako proizvođači klenova ne žele da menjaju tehnologiju proizvodnje i industrijalizuju i komercijalizuju ovu proizvodnju, nedostatak zajedničkog zanatskog objekata, gde bi proizvodnja bila objedinjena, kontrolisana i standardizovana, uslovjava malu proizvodnju klenova, kao i probleme u plasmanu na tržištu.

---

²¹ Petrovački klen (jelo tradicionalne slovačke narodne kuhinje) spada u grupu etnogastronomskih proizvoda, koji se zasnivaju na tradiciji (tajna spravljanja slovačkog delikatesa duga je dva i po veka), autentičnom geografskom poreklu i specifičnoj recepturi za proizvodnju.

7.8. SWOT ANALIZA

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Plodno zemljište, vodni resursi i povoljna klima za poljoprivrednu proizvodnju; - Povoljna posedovna struktura poljoprivrednih gazdinstava; - Izgrađena kanalska mreža DTD; - Razvijena ratarska proizvodnja i proizvodnja povrća; - Izgrađeni skladišni kapaciteti (silosi, magacinski prostori); - Veliki broj privrednih društava koja se bave poljoprivrednom proizvodnjom, ugovaranjem proizvodnje ili trgovinom/otkupom poljoprivrednih proizvoda; - Razvijenost udruživanja; - Tradicija u proizvodnji kulena, prepoznatljiv brend „Petrovačkog kulena“ i zaštićena oznaka geografskog porekla ovog proizvoda; - Razvijen ruralni turizam i veliki broj manifestacija na kojima se izlažu poljoprivredni proizvodi i narodne rukotvorine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Orientacija na proizvodnju i prodaju poljoprivrednih proizvoda kao sirovina za dalju preradu; - Nedovoljno razvijeno stočarstvo; - Nedovoljno razvijeno voćarstvo i vinogradarstvo; - Nedovoljno iskorišćen sistem DTD za navodnjavanje i odvodnjavanje; - Neorganizovana proizvodnja i plasman kulena.
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Blizina Novog Sada i Beograda kao velikih tržišta; - Korišćenje sredstava fondova EU u periodu 2014-2020; - Visoka i stalno rastuća tražnja za kulenom i drugim tradicionalnim prehrabbenim proizvodima sa oznakama geografskog porekla, proizvedenim u malim zanatskim pogonima po tradicionalnim recepturama; - Visoke cene i visoka i stalno rastuća tražnja za organskim proizvodima i prerađevinama od organskih proizvoda na svetskom tržištu; 	<ul style="list-style-type: none"> - Nepovoljno domaće poslovno okruženje (visoki porezi na zarade, posebno na sektoru pravnih lica i preduzetnika; visoke kamatne stope; otežana naplata potraživanja i visoka nelikvidnost u privredi); - Promenljiva agrarna politika i nedovoljna budžetska podška investicijama u poljoprivrednu proizvodnju; - Nestabilnost političkog ambijenta i visok upliv politike u ekonomski i investicione odluke; - Nedovoljno razvijena politika konkurenčije na domaćem tržištu i nezadovoljavajuća uloga države na planu zaštite konkurenčije;

<ul style="list-style-type: none"> - Visoka tražnja na svetskom tržištu za brendiranim proizvodima, proizvedenim uz poštovanje standarda kvaliteta; - Prekogranična saradnja i regionalno udruživanje; 	<ul style="list-style-type: none"> - Zastupljenost sive ekonomije, koja vodi nelojalnoj konkurenciji poslovnih subjekata; - Strogi propisi u zaštiti životne sredine sputavaju veći razvoj stočarstva; - Sve veći i izraženiji zahtevi potrošača na svetskom tržištu u pogledu standarda kvaliteta i bezbednosti hrane, brenda, oznaka geografskog porekla i sl.
--	---

7.9. PRIORITETI, CILJEVI I MERE

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
1. ODRŽIVI PRIVREDNI RAST	1.1. Jačanje konkurentnosti agrarnog sektora na domaćem i inostranom tržištu	1.1.1. Razvoj ruralne ekonomije sa fokusom na poljoprivrednu proizvodnju 1.1.2. Razvoj ruralne ekonomije kroz podsticanje udruživanja i umrežavanja u agarnom sektoru 1.1.3. Razvoj ruralne ekonomije kroz jačanje institucionalnih kapaciteta
	1.2. Održivo upravljanje prirodnim resursima	1.2.1. Razvoj ruralne ekonomije sa akcentom na zaštitu zemljišnih resursa 1.2.2. Razvoj ruralne ekonomije kroz održivo upravljanje vodnim resursima 1.2.3. Razvoj ruralne ekonomije kroz popularizaciju organskog načina poljoprivredne proizvodnje
	1.3. Diversifikacija ekonomskih aktivnosti na selu	1.3.1. Podrška razvoju nepoljoprivrednih delatnosti na poljoprivrednim gazdinstvima 1.3.2. Podrška razvoju turizma na poljoprivrednim gazdinstvima

8. ZDRAVSTVO I SOCIJALNA ZAŠTITA

8.1. ORGANIZACIONA STRUKTURA PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE, DOM ZDRAVLJA BAČKI PETROVAC

Dom zdravlja Bački Petrovac raspolaže sa ukupno 16 lekara, od toga su polovina specijalisti i sa 23 medicinska sestre-tehničara od kojih je 2 sa višom školskom spremom.

- **Zdravstvena zaštita dece** - 1 lekar specijalista i 2 medicinske sestre-tehničara.
- **Zdravstvena zaštita školske dece** - 1 lekar specijalista i 1 medicinska sestra-tehničar.
- **Zdravstvena zaštita žena** - 1 lekar specijalista ginekolog-akušer i 1 medicinska sestra.
- **Zdravstvena zaštita odraslih** - 9 lekara, od toga 2 lekara specijalista i 12 medicinskih sestara-tehničara.
- **Radiološka dijagnostika** - 1 lekar specijalista i 1 medicinska sestra-tehničar.
- **Laboratorijska dijagnostika** - 1 lekar opšte medicine i 2 medicinskih sestara-tehničara.
- **Stomatološka služba** - 3 stomatologa, 4 stomatološke sestre-tehničara i 3 zubna tehničara
- **Specijalističko-konsultativna služba**:
- **Interna medicina**-1 specijalista interne medicine i 1 medicinska sestra-tehničar.
- **Fizikalna medicina i rehabilitacija**- 1 lekar specijalista fizikalne medicine i 3 medicinske sestre-tehničara.

U strukturi morbiditeta je naveće opterećenje masovnim nezaraznim bolestima koje su u stalnom porastu. Stanovništvo je staro i kao takvo veoma je podložno obolenju od hroničnih bolesti. Takođe, uočeno je i pomeranje starosne granice obolenja ka sve mlađoj populaciji. Masovne nezarazne bolesti, posebno gojaznost, hipertenzija i dijabetes melitus, sve češće se otkrivaju i u dečijem uzrastu. Broj obolelih je svake godine sve veći i veoma često se dešava da se bolest otkriva u odmakloj fazi, kada su komplikacije već nastupile, kada lečenje postaje komplikovano i skupo, a prognoza neizvesna.

Imajući u vidu ove činjenice, nameće se potreba intenziviranja rada na unapređenju preventivnih zdravstvenih usluga koje pružaju lekari u primarnom kontaktu, odnosno unapređenje rada na promociji zdravih stilova života i rada na ranoj detekciji masovnih nezaraznih bolesti, kako bi se pre svega postiglo otkrivanje bolesti u ranoj fazi povoljnjo za lečenje, a u krajnjem broj obolelih smanjio.

Dosadašnja praksa u sistemu zdravstvene zaštite u celoj zemlji bila je orijentisana gotovo isključivo ka kurativnim pregledima i uslugama, dok se na prevenciji bolesti i javnom zdravlju radilo veoma malo.

Poslednjih godina na nacionalnom nivou insistira se na unapređenju rada na prevenciji bolesti i povećanju broja preventivnih zdravstvenih usluga u svakodnevnom radu.

8.2. CENTAR ZA SOCIJALNI RAD OPŠTINE BAČKI PETROVAC

U skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti Centar za socijalni rad u sprovođenju socijalne zaštite i socijalnog rada vršio je sledeća javna ovlašćenja a na osnovu podnetih zahteva: procenjivao potrebe i snage korisnika i rizike po njega i planirao pružanje usluga socijalne zaštite; sprovodio postupke i odlučivao o pravima na materijalna davanja i o korišćenju usluga socijalne zaštite; preduzimao propisane mere, pokretao i učestvovao u sudskim i drugim postupcima; vodio propisane evidencije i starao se o čuvanju dokumentacije korisnika.

U vršenju javnih ovlašćenja, centar je u skladu sa zakonom odlučivao o: ostvarivanju prava na novčanu socijalnu pomoć; ostvarivanju prava na dodatak za pomoć i negu drugog lica; ostvarivanju prava na pomoć za osposobljavanje za rad; ostvarivanju prava na uvećan dodatak za pomoć i negu drugog lica, pružao usluge: dnevne usluge u zajednici; usluge podrške za samostalan život; savetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge; usluge smeštaja (u hraniteljsku porodicu, dom za smeštaj korisnika, prihvatalište); usluge neodložne intervencije, i u skladu sa zakonom u vršenju javnih ovlašćenja centar je obavljao i sledeće poslove: sprovodio postupak posredovanja (mirenje i nagodba); dostavljao nalaz i stručno mišljenje, na zahtev suda, u parnicama u kojima se odlučuje o zaštiti prava deteta ili o vršenju, odnosno lišenju roditeljskog prava; pružao pomoć u pribavljanju potrebnih dokaza суду u postupku u sporu za zaštitu od nasilja u porodici; dostavljao суду mišljenje o svrshodnosti mere zaštite od nasilja u porodici; sprovodio procenu opšte podobnosti hranitelja, usvojitelja i staratelja; vršio popis i procenu imovine lica pod starateljstvom; sarađivao sa javnim tužiocem, odnosno sudijom za maloletnike u izboru i primeni vaspitnih naloga; podnosiо izveštaj o ispunjenju vaspitnog naloga javnom tužiocu, odnosno sudiji za maloletnike; prisustvovao je radnjama u pripremnom postupku protiv maloletnog učinioca krivičnog dela; dostavljao mišljenje суду pred kojim se vodi krivični postupak protiv maloletnika; prisustvovao sednicama veća za maloletnike i glavnom pretresu u krivičnom postupku protiv maloletnog učinioca krivičnog dela.

Najveći broj korisnika usluga je iz korisničke grupe odraslih, zatim slede korisnici iz korisničke grupe deca, manje je korisnika iz korisničke grupe stari i najmanji broj korisnika je iz korisničke grupe mladih. Veće je procentualno učešće lica ženskog pola. Obzirom da je Opština Bački Petrovac multietnička i multikulturalna, da većinsko stanovništvo čine Slovaci iz te etničke grupe je i najviše korisnika. Veliki broj lica ne želi da se izjasni o nacionalnoj pripadnosti evidentan je i veliki broj neopredeljenih lica.

Sa aspekta analize korisničkih grupa prema školskoj spremi i radnoj sposobnosti može se zaključiti da je najveći broj lica bez školske spreme ili sa nepotpunom osnovnom školom, što je verovatno posledica nedostatka motivacije za nastavkom školovanja.

Korisnici u sistemu socijalne zaštite su u najvećem broju slučajeva lica sa nižim obrazovnim statusom.

Uočena je tendencija porasta korisnika iz svih korisničkih grupa u postupcima ostvarivanja prava na materijalna davanja, a što se uočava pre svega kroz prava na pomoć u naturi kao i JNP. U najvećem broju slučajeva novoevidentirane su porodice u kojima je dijagnostikованo nasilje, maloletnici u sukobu sa zakonom, porodice sa maloletnom decom gde je pokrenut sudska postupak za izradu nalaza i mišljenja o vršenju roditeljskog prava, izradu nalaza i mišljenja o izmeni odluke o vršenju roditeljskog prava ili pak regulisanja ličnih odnosa maloletnih lica sa roditeljem kome nisu/nije povereno dete na negu, čuvanje i vaspitanje.

Zabeležen je napredak je u pogledu stručnog usavršavanja, primeni metoda i tehnika u radu i poštovanja stručnih procedura u radu. Revizije su urađene u skladu sa zakonskim rokovima kao i preispitivanje prava korisnika svih korisničkih grupa. Izvršeno je prispitivanje podobnosti hranitelja i nakon sprovedenog postupka sačinjene su potvrde hraniteljima za dalje bavljenje hraniteljstvom, u skladu sa pravilnikom.

Preduzimaju se neodložne intervencije u odnosu na decu, mlade, odrasle i stare.

Na nivou opštine, dnevne usluge pomoći i nege u kućnim uslovima su bile dostupne svim potencijalnim korisnicima bez obzira na njihovo mesto stanovanja. Usluge su pružale geronto domaćice. Rad službe je finansiran iz sredstava koja su obezbeđena kroz projekat, participaciju korisnika i deo sredstava iz lokalne samouprave.

Nakon objavljenog konkursa koji je raspisalo Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike predlog projekta Centra pod nazivom „Treba mi pomoć u mojoj kući“ je prihvaćen i odobrena su sredstva za realizaciju projektnih aktivnosti. Projektne aktivnosti su namenjene korisničkim grupama odrasli i stari i sprovodiće se u svim naseljenim mestima opštine na pružanju dnevne usluge. Ova vrsta dnevne usluge je izuzetno značajna i velika većina njih na taj način odlaže smeštaj u ustanovu socijalne zaštite i nastavlja da živi u svojoj prirodnoj sredini i okruženju. Pored navedenih usluga korisnici iz ove kategorije ostvaruju i prava na subvencije koje finansira lokalna samouprava.

Pojedine porodice ostvaruju pravo na subvenciono plaćanje komunalnih usluga. U cilju finansijske podrške porodice ostvaruju roditeljski dodatak. Jednokratna finansijska pomoć se isplaćuje u skladu sa Odlukom o proširenim pravima. Izdvajaju se i sredstva za opremanje korisnika prilikom smeštaja u dom za smeštaj korisnika ili u hraniteljsku porodicu.

U okviru proširenih prava koje obezbeđuje lokalna samouprava finansiranje učenika i studenata iz osetljivih društvenih grupa predstavlja veliku podršku i pomoć porodicama u cilju rasterećenja kućnog budžeta.

8.3. SWOT ANALIZA

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Akreditacija Doma zdravlja; - Edukovan kadar; - Dobra organizacija zdravstvene službe; - Motivisan kadar; - Adekvatna oprema; - Adekvatan prostor; - Multisektorska saradnja na rešavanju priritetnih problema u oblasti zdravstvene zaštite; - Podrška osnivača. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljno razvijena patronažna služba; - Nedostatak kadra u hitnoj medicinskoj pomoći; - Nepostojanje plana tehnološkog razvoja ustanove; - Mali broj uvedenih novih tehnologija u radu; - Nemogućnost dodatnog finansiranja.
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Učestvovanje u projektnim aktivnostima; - Uvođenje novih tehnologija u radu; - Dodatno finansiranje i nabavka opreme kroz projektne aktivnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Porast broja hroničnih nezaraznih oboljenja (kardiovaskularne bolesti, maligne bolesti, plućne bolesti, diabetes); - Zakonska regulativa, koja onemogućava novo zapošljavanje u zdravstvu; - Otežano upućivanje lekara na specijalizaciju; - Zakon o centralizovanim javnim nabavkama koji otežava nabavku adekvatne opreme i medicinskih sredstava.

SOCIJALNA ZAŠTITA

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Postoji opštinski odbor za socijalnu zaštitu; - Postoji Strategija socijalne zaštite opštine za period 2008-2012 koja je usklađena sa nacionalnom strategijom i iskustvo u realizaciji; - Ljudski resursi – edukovan kadar, motivisani zaposleni; - Zadovoljni korisnici; - Saradnja sa NVO; - Razvijen civilni sektor; - Multisektorska saradnja na rešavanju problema socijalne zaštite u zajednici; - Podrška stejkholdera – lokalne samouprave, Pokrajinskog sekretarijata za zdravstvo, socijalnu zaštitu i demografiju; - Blizina Novog Sada (u kome postoje različite socijalne institucije – domovi za stare, za decu, za ometene i univerzitet) ; - Postojanje Kancelarije za mlade, savetovališta; 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatak prostora; - Nedostatak vozila za terenski rad; - Ograničena mogućnost razvoja zbog jasno definisanih nadležnosti; - Starenje stanovništva; - Odliv mladih.
MOGUĆNOSTI	PRETNJE

<ul style="list-style-type: none"> - Unapređenje kvaliteta rada; - Obezbeđivanje dodatnog prostora za potrebe socijalne zaštite; - Nabavka vozila; - Razvijanje novih usluga; - Javno-privatno partnerstvo; - Edukacija volontera; - Projektne aktivnosti; - Međunarodna saradnja sa lokalnim samoupravama iz Slovačke; - Unapređenje kapaciteta NVO. 	<ul style="list-style-type: none"> - Politička nestabilnost i ekonomski osiromašenost stanovništva; - Povećanje broja korisnika socijalne zaštite; - Nepovoljna demografska kretanja – povećan broj starih lica; - Nova zakonska regulativa koja ograničava mogućnost zapošljavanja u socijalnoj zaštiti.
--	---

8.4. PRIORITETI, CILJEVI I MERE

SOCIJALNA I ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
1. Unapređenje usluga zdravstvene zaštite	1.1. Jačanje ljudskih resursa u zdravstvenim ustanovama 1.2. Unapređenje rada u hitnoj medicinskoj pomoći i povećanje broja zaposlenih 1.3. Razvijanje patronažne službe	1.1.1.Zapošljavanje u skladu sa zdravstvenim potrebama i propisanim normativima 1.1.2.Kontinuirano stručno usavršavanje postojećeg kadra 1.1.3.Unapređenje sistema motivacije zaposlenih 1.1.4.Veća podrška osnivača i pokrajinskih organa ustanovi 1.1.5.Planiranje i otvaranje mogućnosti za nove specijalizacije lekara 1.1.6.Formiranje timova za pisanje projektnih aplikacija 1.2.1.Planiranje kadrova i stvaranje mogućnosti za specijalističko stručno usavršavanje iz oblasti urgente medicine 1.2.2. Kontinuirano stručno usavršavanje postojećeg kadra 1.2.3. Nabavka nove opreme u skladu sa savremenim tehničko-tehnološkim dostignućima 1.3.1. Analiza potrebe stanovništva za brojem i vrstom usluga patronažne službe 1.3.2. Planiranje kadrova, njihove edukacije i potrebnih sredstava 1.3.3. Planiranje i opremanje prostora 1.3.4. Umrežavanje sa ostalim službama zdravstvene zaštite 1.3.5. Saradnja sa službama socijalne zaštite

PRIORITETI	CILjEVI	MERE
	1.4.Jačanje tehničkih kapaciteta i uvođenje novih tehnologija u zdravstvu	1.4.1. Razvijanje Plana tehnološkog razvoja ustanove sa akcionim planom i planom finansiranja 1.4.2. Plansko uvođenje novih tehnologija 1.4.3. Nabavka nove opreme u skladu sa savremenim tehničko-tehnološkim dostignućima
2. Unapređenje javnog zdravlja zajednice	1.5. Unapređenje transparentnosti i odnosa sa javnošću	1.5.1. Unaprediti saradnju sa medijima i promovisati zdrave stilove života
	2.1. Promocija novog javnog zdravlja, borba protiv masovnih nezaraznih bolesti i unapređenje zdravstvenog stanja stanovništva	2.1.1. Proširivanje zadataka lokalnih saveta za zdravlje na novo javno zdravlje 2.1.2. Edukacija članova saveta za zdravlje od strane Instituta za javno zdravlje Vojvodine i nadležnog Zavoda za javno zdravlje 2.1.3. Javna rasprava uz participaciju svih zainteresovanih strana za javno zdravlje (NVO, industrija, javna preduzeća...) 2.1.4. Kreiranje lokalne Startegije za unapređenje zdravlja stanovništva sa akcionim planom 2.1.5. Preventivne aktivnosti i skrininzi na dijabetes, kardiovaskularne bolesti, maligne i druge bolesti
3. Podrška razvoju i održivosti novih socijalnih usluga	3.1. Uspostavljanje novih socijalnih i preventivnih usluga koje su usklađene sa potrebama građana	3.1.1.Uspostavljanje sistematskog praćenje i periodične analize potreba građana i zadovoljstva korisnika usluga socijalne zaštite
	3.2.Unapređenje kvaliteta sadržaja rada NVO i podrška	3.2.1.Ustanoviti mere podsticanja građanske inicijative i rada organizacija civilnog društva u oblasti

PRIORITETI	CILjEVI	MERE
	pluralitetu pružalaca usluga	<p>socijalne zaštite mlađih i starih (dodela priznanja (po izboru građana) za najbolju inicijativu civilnog sektora kojom se doprinosi kvalitetu života građana, obezbeđivanja prostora za rad, tehničk podrška,...)</p> <p>3.2.2.Obezbeđivanje izvora finasiranja novih usluga (konkursi, projekti, donacije, volonterski rad)</p>

9. MLADI, KULTURA, SPORT, MEDIJI I ODNOŠI SA JAVNOŠĆU OPŠTINE BAČKI PETROVAC

9.1. ANALIZA STANJA

MLADI

9.1.1. Demografski podaci

U opštini Bački Petrovac broj mlađih konstantno se smanjuje, pa je tako u odnosu na popis iz 2002. godine, u 2011. godini broj stanovnika u kategoriji mlađih opao. Značajan pad beleži se u kategoriji stanovništva od 15 do 19 godina starosti, koji čine najmlađu kategoriju mlađih.

KATEGORIJE		Popis 2002.		Popis 2011.	
		Broj	Udeo u ukupnom stanovništvu (%)	Broj	Udeo u ukupnom stanovništvu (%)
15-19	Ukupno	1.036	7,05	741	5,52
	muško	527	3,59	382	2,85
	žensko	509	3,45	359	2,67
20-24	Ukupno	975	6,64	741	5,52
	muško	493	3,33	402	2,99
	žensko	482	3,31	339	2,53
25-29	Ukupno	906	6,17	920	6,86
	muško	445	3,03	492	3,67
	žensko	461	3,14	428	3,19

Tabela 7. Broj stanovnika u kategoriji mlađih u opštini Bački Petrovac ²²

9.1.2. Stručna spremna i pismenost

Prema podacima o strukturi stanovništva starijeg od 15 godina prema školskoj spremi u opštini Bački Petrovac najveći broj stanovnika je sa srednjom stručnom spremom, dok broj stanovnika sa visokom stručnom spremom značajno raste.

	Popis 2002.	Popis 2011.
--	--------------------	--------------------

²² Izvor: Republički Zavod za statistiku

	ukupno	mladići	devojke	ukupno	mladići	devojke
Ukupno stanovništvo 15 i više godina	12.380	5.993	6.387	11.477	5.622	5.855
Bez školske spreme	425	113	312	177	45	132
Nepotpuno osnovno obrazovanje	2.239	797	1.442	1.202	385	817
Osnovno obrazovanje	4.258	2.027	2.231	3.762	1.741	2.021
Srednje obrazovanje	4.479	2.585	1.894	5.136	2.924	2.212
Više obrazovanje	386	148	238	410	169	241
Visoko obrazovanje	480	269	211	768	345	423
Nepoznato	113	54	59	22	13	9

Tabela 8. Stručna spremu u opštini Bački Petrovac osoba starijih od 15 godina²³

Kada su u pitanju nepismena lica, u opštini Bački Petrovac, prema popisu iz 2011. godine 113 lica je registrovano kao nepismeno, odnosno 0,93 % stanovništva. Od toga, nepismenih mlađih uzrasta od 10-14 godina registrovano je 3, mlađih uzrasta od 15-19 godina registrovan je 1 i mlađih od 20-34 godine registrovano je 11 osoba.

Kompjuterski pismene osobe starije od 15 godina čine skoro polovinu stanovništva.

Kategorije	OPŠTINA BAČKI PETROVAC			
	UKUPNO	Kompjuterski pismena lica	Lica koja delimično poznaju rad na računaru	Kompjuterski nepismena lica
UKUPNO	11.477	3.650	1.980	5.847
muškarci	5.622	1.895	1.032	2.695
Žene	5.855	1.755	948	3.152

Tabela 9. Struktura stanovništva starijeg od 15 godina prema kompjuterskoj pismenosti i polu²⁴²³ Izvor: Republički Zavod za statistiku²⁴ Izvor: Republički Zavod za statistiku

9.1.3. Zapošljavanje mladih

Zapošljavanje je jedan od ključnih izazova sa kojim se suočavaju mladi u opštini Bački Petrovac. Navjeći broj nezaposlenih u opštini čine mladi u kategoriji od 25 do 29 godina starosti.

NEZAPOSLENA LICA				
GODINE STAROSTI		UKUPNO	ŽENE	MUŠKARCI
	15-19 godina	41	11	30
	20-24 godina	108	44	64
	25-29 godina	111	55	56
	30-40 godina	185	83	102
	40-50 godina	205	88	117
	ostali	207	81	126

Tabela 10. Struktura nezaposlenih lica prema polu i starosti u 2013. godini²⁵

Od 301 preduzetnika u opštini Bački Petrovac, 8% (24 osobe) čine mladi. Opština podstiče zapošljavanje mladih putem sprovođenja akcionog plana zapošljavanja i programa stručnih praksi.

9.1.4. Resursi dostupni mladima

Kancelarija za mlađe je osnovana 2008. godine. Kancelarija za mlađe je do svog osnivanja realizovala veliki broj projekata iz oblasti: informisanja, zapošljavanja, promovisanja uspešnih mladih, profesionalne orientacije, osnaživanja mladih i sl. Kancelarija je organizovala različite edukacije, radionice, seminare, kurseve, sportska takmičenja, ekološke projekte i ostvarila rezultate u tim oblastima. Neki od ostvarenih rezultata su: bolja informisanost mladih, osnaživanje u traženju posla i izboru budućeg zanimanja, osnaživanje udruženja mladih i udruženja za mlađe, osnaživanje volontera iz oblasti pisanja i realizacije projekata. U okviru programa Kancelarije edukovani su volonteri za rad u oblasti novinarstva, montažeri, kamermani koji su imali prilike i da volontiraju na tim poslovima. Kancelarija je organizovala vršnjačke edukacije od čega je 10 volontera aktivno u obrazovanju mladih u oblasti jezičke edukacije, edukacije iz oblasti zdravlja i sporta, znakovnog jezika i slično.

U opštini je osnovan i deluje **Savet za mlađe**.

U decembru 2013. godine usvojen je **Lokalni akcioni plan za mlađe opštine Bački Petrovac** za period 2014-2019. godinu.

Opština izdvaja **sredstva za finansiranje** rada udruženja mladih i udruženja putem godišnjih konkursa.

U opštini deluje značajan broj **udruženja mlađih** koja su osnovana u svim naseljenim mestima:

²⁵ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje

- Omladinsko udruženje EYBL Bački Petrovac;
- Udruženje Ideal-klub omladinska organizacija Gložan;
- Omladinska organizacija "Omladina za bolji život" Maglić;
- Udruženje građana TERRA Kulpin;
- Organizacija YMCA Bački Petrovac;
- Omladinsko udruženje " Opštinski omladinski parlament" Bački Petrovac.

Udruženja mladih prosečno godišnje sprovedu 3 do 8 projekata i minimum 2 akcije godišnje. Akcije i projekti su u najvećoj meri finansirani od strane lokalnih, pokrajinskih i republičkih institucija, fondova Telekoma i fondacije Vlada Divac, dok se udruženje YMCA finansira i iz evropskih fondova.

Pored udruženja, osnovnoškolskih i srednjoškolske ustanove, u oblasti **obrazovanja** neformalnu edukaciju pružaju: Kancelarija za mlade, Centar za socijalni rad, Nacionalna služba za zapošljavanje, Turistička organizacija i Dom zdravlja.

Neformalno obrazovanje koje je dostupno mladima u opštini najčešće je organizovano kroz sledeće programe:

- Obuke profesionalne orijentacije;
- Kursevi stranih jezika;
- Edukacije u oblasti zdravlja;
- Edukacije iz oblasti bezbednosti u saobraćaju;
- Obuke u pisanju projekata;
- Edukacije iz oblasti zapošljavanja.

Mladi imaju mogućnost da se obrazuju putem seminara i treninga koje organizuju udruženja koja deluju izvan opštine. Od 2013. godine sve osnovne škole u opštini su ušle u proces karijernog informisanja preko GIZ programa. U okviru programa profesionalne orijentacije Kancelarija za mlade organizuje sajam fakulteta u saradnji sa gimnazijom, individualna informisanja i radionice petofaznog modela profesionalne orijentacije. Svake godine oko 150 đaka poseti sajam fakulteta, 60 đaka godišnje prisustvuje radionicama petofaznog modela profesionalne orijentacije i oko 10 đaka godišnje prisustvuje individualnim savetovanjima.

Značajan broj mladih odlazi na studije u inostranstvo (Republika Slovačka) i vrlo mali broj njih se vraća da živi u opštini. Od 2013. godine opština Bački Petrovac radi na formiranju baze podataka Lokalne akademske mreže.

Mladi su uključeni u proces donošenja odluka na lokalnom nivou kroz udruženja u konsultacijama sa Kancelrijom za mlade i kroz Savet za mlade u opštini.

9.1.5. Zdravlje mladih

Dom zdravlja Bački Petrovac pruža zdravstvene usluge stanovnicima sa boravištem na teritoriji opštine Bački Petrovac. Zdravstvena zaštita u opštini Bački Petrovac organizovana je kroz: 4 zdravstvene ambulante i 1 dom zdravlja.

Dom zdravlja organizovan je kroz:

- Službu za zdravstvenu zaštitu odraslog stanovništva sa hitnom medicinskom pomoći, kućnim lečenjem, zdravstvenom zaštitom zaposlenih i stomatološkom zaštitom;
- Službu za zdravstvenu zaštitu dece i žena sa polivaletnom patronažom i preventivnom i dečijem stomatologijom;
- Službu za dijagnostiku i specijalističko-konsultativnu delatnost;
- Službu za farmaceutsku delatnost-apoteka;
- Službu za pravne, ekonomsko finansijske, tehničke i druge slične poslove.

Kroz obavljanje zdravstvene delatnosti na primarnom nivou Dom zdravlja promoviše zdravlje i pruža preventivne, dijagnostičke, terapijske i rehabilitacione usluge za sve kategorije stanovništva iz opšte medicine, pedijatrije, ginekologije i akušerstva, hitne medicinske pomoći, medicine rada, fizikalne medicine i rehabilitacije, polivalentne patronaže, radiološke i laboratorijske dijagnostike, zdravstvene nege, stomatologije, farmaceutske delatnosti kao i konsultativnu delatnost iz interne medicine, pneumofiziologije.

Svi pobrojani kapaciteti u zdravstvu stoje na raspolaganju i mladima, bilo direktno (kurativa) ili indirektno (preko programa prevencije rizičnih ponašanja i sl.) kroz savetovalište za mlade.

9.1.6. Volonterski rad

Tokom 2012. godine u Kancelariji za mlade delovalo je 20 volontera. Usled problema u primeni Zakona o volontiranju (volonterskog statusa) Kancelarija za mlade namerava da unapredi Volonterski centar i organizuje volontiranje u okviru stručnih praksi.

Od 2013. godine Kancelarija je za aktiviste organizovala volontiranje iz stručnih oblasti kao što su psihologija, pedagogija i socijalni rad u okviru programa profesionalne orijentacije i karijernog vođenja.

Većina udruženja mladih minimum jednom godišnje organizuje radne akcije, a organizovana su i dva radna kampa od kojih je jedan bio regionalnog okruga, a drugi internacionalnog karaktera.

Udruženje YMCA poseduje licencu za EVS program i članica je Evropskog volonterskog servisa, nudi mladima volontiranje u inostranstvu, ali prima i volontere iz inostranstva.

9.1.7. Informisanje mladih

Najčešći izvori informisanja mladih u opštini su društvene mreže, mejling liste i internet sajt opštine putem kojih se distribuiraju informacije od značaja za mlade.

Pridobijanje pažnje mladih putem informisanja je izazov svih udruženja i institucija koje se bave mladima.

Tokom 2013. godine uspostavljena je zona besplatnog interneta na nekoliko lokacija u centru naselja Bački Petrovac. Tokom 2014.godine očekuje se da će sva naseljena mesta u opštini biti opremljena zonama besplatnog interneta, uglavnom na lokacijama parkova gde se okuplja najveći broj mladih.

9.1.8. Slobodno vreme mladih

Sadržaji namenjeni mladima su organizovani kroz folklor i očuvanje tradicije, različitih sportskih aktivnosti, letnjeg bioskopa i manifestacije Kulpin fest.

Kulturni sadržaji namenjeni mladima se sprovode kroz sledeće institucije i organizacije:

- Muzej vojvođanskih Slovaka;
- „Zavičajna kuća u Petrovcu“;
- Galerija Zuzke Medveđ;
- Poljoprivredni muzej u Kulpinu;
- Slovačko Vojvođansko pozorište;
- Biblioteka „Štefan Homola“;
- Galerija Urbanček;
- Udruženje AHOJ;
- Matica Slovačka;
- Turistička organizacija.

9.2. NVO

U tabeli su pobrojana aktivna²⁶ udruženja građana koja deluju na prostoru opštine Bački Petrovac.

POLJOPRIVREDA		
1.	KLUB POLJOPRIVREDNIKA BAČKI PETROVAC	Razvoj, zaštita i unapređenje poljoprivredne, ratarske i stočarske proizvodnje
2.	UDRUŽENJE POLJOPRIVREDNIKA KULPIN, KULPIN	Razvoj, zaštita i unapređenje poljoprivredne, ratarske i stočarske proizvodnje
3.	UDRUŽENJE POLJOPRIVREDNIKA GLOŽAN	Unapređenje poljoprivredne delatnosti, zaštita i očuvanje životne sredine
4.	ASOCIJACIJA POLJOPRIVREDNIH PROIZVOĐAČA BAČKI PETROVAC	Ostvarivanje ciljeva u oblasti poljoprivrede
5.	UDRUŽENJE PČELARA "PČELA" BAČKI PETROVAC	Pčelarstvo i razvoj pčelarstva
6.	UDRUŽENJE PČELARA "LIPA" GLOŽAN	Pčelarstvo
7.	UDRUŽENJE ZA MUZEJSKU AGRARNU BAŠTINU	Muzejska agrarna baština Vojvodine i Srbije.
8.	UDRUŽENJE ODGAJIVAČA ŽIVINE, GOLUBOVA, KUNIĆA I PTICA BAČKI PETROVAC	Odgoj svih vrsta ptica i sitnih životinja
9.	KLUB UZGAJIVAČA SVINJA	Stočarstvo
ŽENE		
1.	ASOCIJACIJA SLOVAČKIH UDRUŽENJA ŽENA	Očuvanje tradicije i kulture Slovaka, edukacija seoskog stanovništva - prvenstveno žena, ekonomskog osnaživanja žena, promocije i unapređivanja položaja i prava žena
<hr/> ²⁶ Kancelarija za lokalno-ekonomski razvoj opštine Bački Petrovac		
2.	Opština Bački Petrovac	Radna verzija za finalno usaglašavanje-jul 2014

3.	UDRUŽENJE ŽENA KULPIN	Očuvanje tradicije i kulture Slovaka, edukacija seoskog stanovništva prvenstveno žena i humanitarne aktivnosti
4.	UDRUŽENJE ŽENA MAGLIĆ	Zaštita žena i dece i negovanje narodne tradicije
5.	UDRUŽENJE ŽENA SLOVENKA GLOŽAN	Očuvanje tradicije i kulture Slovaka, edukacija seoskog stanovništva-prvenstveno žena, humanitarne aktivnosti, očuvanje biodiverziteta, rodna ravnopravnost i ekonomsko osamostaljivanje žena
6.	KLUB PREDUZETNIH ŽENA BAČKI PETROVAC	Unapređenje položaja žena i njihovo ekonomsko osamostaljivanje
GASTRONOMIJA		
1.	GASTRO KLUB „PETROVEC“ BAČKI PETROVAC	Gastronomija
2.	UDRUŽENJE VINARA I VINOGRADARA-KULPIN	Preduzimanje niza aktivnosti kojima se utiče na razvoj vinogradarstva i vinarstava na teritoriji opštine Bački Petrovac i okoline kao i na preduzimanje svih drugih mera u cilju unapređivanja i povećanja proizvodnje i gajenja vinove loze i grožđa kao i proizvodnje vina
RAZVOJ ZAJEDNICE		
1.	ASOCIJACIJA ZA RAZVOJ OPŠTINE BAČKI PETROVAC	Privredni, kulturni i turistički razvoj opštine Bački Petrovac
2.	"EUROPEAN - SERBIA LIFE"	Unapređenje kvaliteta života na lokalnom nivou.
3.	SRPSKO RAZVOJNO UDRUŽENJE	Međunarodna saradnja na polju kulture, obrazovanja i socijalne pomoći.
4.	"CENTAR TRAJNO ODRŽIVIH ZAJEDNICA"	Trajno održivi razvoj koji doprinosi razvoju i unapređenju lokalnih zajednica u okviru slovačke manjine u Vojvodini, tako i van ovih okvira, kako na području republike Srbije i republike Slovačke, tako i drugih sredina na kojima je moguće sagledati uticaje, dejstvo ili različite oblike kulturne interakcije u kojoj je ova zajednica prisutna. Uloga centra je da okupi stručnjake i ojača

		stručne kapacitete za održivi razvoj lokalnih zajednica.
5.	UDRUŽENJE GRAĐANA " KLUB KULPINČANA"	Organizacija za izgradnju zajednice
6.	UDRUŽENJE ZA OČUVANJE ISTORIJSKOG I KULTURNOG NASLEĐA MAGLIĆA - MAGLIČANIN	Kultura, pravo, istorija, zaštita čovekove okoline, turizam, međunarodna saradnja
OBRAZOVANJE I PEDAGOGIJA		
1.	ASOCIJACIJA SLOVAČKIH PEDAGOGA	Unapređenje slovačkog manjinskog obrazovanja u Srbiji
2.	UDRUŽENJE VASPITAČA PROSVETNIH RADNIKA SLOVAKA VOJVODINE	Predškolsko vaspitanje i obrazovanje
3.	ASOCIJACIJA SLOVAČKIH NASTAVNIKA – HOR (KAMERNI HOR MUSICA VIVA)	Kultura i muzika
4.	CENTAR ZA EDUKACIJU, TOLERANCIJU I MULTIKULTURIZAM (CETIM)	Socijalna politika, javno zdravlje, kultura, obrazovanje, sport, ekologija, umetnost i nauka.
5.	"FONDACIJA ING. VIKTOR MACEK, NITRA"	Promovisanje i unapređivanje kulture u gimnaziji "Jan Kolar" sa domom učenika u Bačkom Petrovcu, promovisanje i popularizacija nauke, obrazovanja, umetnosti i amaterskog sporta i briga o učenicima
EKOLOGIJA		
1.	EKOLOŠKI POKRET „ZELENI“ OPŠTINE BAČKI PETROVAC	Zaštita i unapređenje prirodne sredine
2.	UDRUŽENJE GRAĐANA ZELENI KRUG	Ljudska prava, zaštita životne sredine, održivi razvoj, zdravi stilovi života, poljoprivreda, unapređenje socijalnih usluga, humanitarni i volonterski rad.
3.	UDRUŽENJE "EKO-SVET" BAČKI PETROVAC	Unapređenje poljoprivredne delatnosti, ostvarivanje zajedničkih interesa, prava i odgovornosti a koji svojim delovanjem doprinose zaštiti i očuvanju životne sredine i unapređenju seoskog turizma
4.	EKOLOŠKI POKRET MAGLIĆ	Ekologija i životna sredina, uslovi života i životnog okruženja sa programom zaštite i unapređenja životne sredine i afirmacije

		duhovnog nasleđa
5.	EKOS GLOŽAN (UDRUŽENJE EKOLOGA "EKOS")	Delatnost u oblasti zaštite životne sredine
PRIVREDA		
1.	"PETROVEC 1842" UDRUŽENJE PREDUZETNIKA	Zajednički poslovni, stručni, kulturni, socijalni i humanitarni ciljevi.
2.	"KLUB PRIVREDNIKA"	Unapređenje privrednog razvoja opštine Bački Petrovac.
ZDRAVSTVO I SOCIJALNA ZAŠTITA		
1.	DRUŠTVO DIABETIČARA OPŠTINE BAČKI PETROVAC	Humanitarno socijalna
2.	UDRUŽENJE RATNIH VOJNIH INVALIDA BAČKI PETROVAC	Zaštita i pomoć ratnim vojnim invalidima i članovima porodica poginulih boraca
3.	SAVEZ INVALIDA RADA VOJVODINE, OPŠTINSKA ORGANIZACIJA INVALIDA RADA BAČKI PETROVAC	Zaštita i unapređenje položaja invalida rada
4.	SAVEZ UDRUŽENJA BORACA NARODNOOSLOBODILAČKOG RATA OPŠTINE BAČKI PETROVAC	Negovanje tradicije NOR-a, boračko invalidske i zdravstvene zaštite i očuvanje i zaštita spomenika i spomen obeležja
5	CRVENI KRST SRBIJE-CRVENI KRST VOJVODINE-CRVENI KRST BAČKI PETROVAC	Humanitarna
MLADI		
1.	« E.Y.B.L. » OMLADINSKO UDRUŽENJE BAČKI PETROVAC	Oblast zaštite životne sredine, održivog razvoja, kulture, sporta humanitarnog i volonterskog rada
2.	UDRUŽENJE YMCA BAČKI PETROVAC	Pomoć mlađim ljudima u harmoničnom razvoju fizičke, psihičke i duhovne komponente njihove ličnosti
3.	OMLADINSKO UDRUŽENJE "OPŠTINSKI OMLADINSKI PARLAMENT" OPŠTINE BAČKI PETROVAC	Pokretanje i poboljšanje ekonomskog, društvenog, kulturnog, pravnog, socijalnog, humanog, humanitarnog, sportskog i edukativnog razvoja
4.	UDRUŽENJE GRAĐANA „TERRA“	Pokretanje i poboljšanje ekonomskog, društvenog, kulturnog, pravnog, socijalnog, humanog, humanitarnog, sportskog i edukativnog razvoja i drugih segmenata

		koji bitno utiču na kvalitet života mladih i ostalih građana
5.	OMLADINSKO UDRUŽENJE „OMLADINA ZA BOLJI ŽIVOT“	Poboljšanje pravnog socijalnog, humanog, humanitarnog, kulturnog, ekološkog, naučnog, moralnog i drugih segmenata koji bitno utiču na kvalitet života mladih i ostalih građana opštine Bački Petrovac
6.	UDRUŽENJE "IDEAL-KLUB" OMLADINSKA ORGANIZACIJA	Afirmacija mladih
ROMSKA UDRUŽENJA		
1.	UDRUŽENJE „ČIRIKLJI“	Edukacija Roma, zdravstvena zaštita, socijalna zaštita i zapošljavanje, negovanje kulture, tradicije i običaja, kao i afirmacija mladih u oblasti sporta i zaštite životne sredine
2.	SAVEZ UDRUŽENJA "ROMKINJE VOJVODINE"	Obrazovanje, edukacija i ekonomsko osnaživanje Romkinja, zdravstvena zaštita, socijalna zaštita i zapošljavanje žena, afirmacija rodne ravnopravnosti, zaštita ljudskih i dečijih prava, negovanje kulture, tradicije i običaja, afirmacija žena i mladih u oblasti sporta i zaštite životne sredine
UDRUŽENJE PENZIONERA		
1.	OPŠTINSKO UDRUŽENJE PENZIONERA BAČKI PETROVAC	Unapređivanje i zaštita materijalnog položaja penzionera, razvijanje socijalno-humanitarnog rada, organizovanje društvenog života penzionera i zadovoljavanje određenih potreba članstva
KULTURA I UMETNOST		
1.	"KRAJAN VOJVODINA" SLOVAČKI KULTURNO - UMETNIČKI FOLKLORNI CENTAR VOJVODINE	Unapređivanje kulturno-umetničkog stvaralaštva, očuvanje, negovanje tradicija i kulturnog nasleđa Slovaka i ostalih naroda i nacionalnih manjina u Vojvodini
2.	KULTURNO-UMETNIČKO DRUŠTVO "PETROVSKA DRUŽINA" BAČKI PETROVAC	Kulturno-umetničko stvaralaštvo
3.	KULTURNO-UMETNIČKI CENTAR „ZVOLEN“, KULPIN	Kulturno-umetničko stvaralaštvo, očuvanje i negovanje kulturnog nasleđa i tradicije Slovaka i ostalih vojvođanskih naroda i

		nacionalnih manjina
4.	KULTURNO-UMETNIČKO DRUŠTVO "ĐURA JAKŠIĆ" MAGLIĆ	Kulturno-prosvetne aktivnosti i negovanje tradicije naroda i nacionalnih manjina
5.	KULTURNO-PROSVETNO DRUŠTVO "JEDNOTA"	Kulturno-prosvetni rad na području mesne zajednice gložan, opštine bački petrovac i šire
6.	ASOCIJACIJA MUZIČARA I LJUBITELJA MUZIKE	Briga o ostvarivanju izvođačkih prava svojih članova, o njihovim pravima iz socijalnog osiguranja i o drugim pravima koja proizilaze iz rada. Stručno obrazovanje i usavršavanje svojih članova , na stvaranju što boljih radnih uslova, da zastupa i štiti njihova prava , usklađuje interes članova društvene zajednice.
7.	UDRUŽENJE GRAĐANA "SMOKE ON THE WATHER"	Muzika
8.	POZORIŠTE VLADIMIR HURBAN VLADIMIROV BAČKI PETROVAC	Zaštita i razvoj pozorišne delatnosti Slovaka
9.	UDRUŽENJE PETROVAČKIH LIKOVNIH UMETNIKA	Očuvanje i negovanje bogate kulturne baštine Slovaka u oblasti likovne umetnosti
10.	"TORINA - UDRUŽENJE ZA OČUVANJE KULTURNOG NASLEĐA"	Očuvanje kulturnog nasleđa.
OČUVANJE TRADICIJE		
1.	"SLOVACI I SUŽIVOT" UDRUŽENJE	Zaštita manjinskih ljudskih prava i razvoj etničke zajednice Slovaka u oblastima zapošljavanja, kulture, obrazovanja, školstva, informisanja i zvaničnog korišćenja jezika i pisma.
2.	"AROMA" UDRUŽENJE	Očuvanje i negovanje bogate kulturne baštine Slovaka u vojvodini.
3.	UDRUŽENJE "VOJVODANSKI MOTIVI"	U oblasti očuvanja i izrade narodnih

		rukotvorina
4.	"PETROVILLAGE"	Ruralni turizam, organizovanja edukativnih, stručnih, promotivnih i drugih aktivnosti u cilju poboljšanja kvaliteta usluge i sadržaja u ruralnom turizmu, poboljšanja položaja turističkih domaćinstava i očuvanja tradicionalnih vrednosti, zanata i običaja
5.	UDRUŽENJE "AHOJ" BAČKI PETROVAC	Očuvanje kulturnog i duhovnog nasleđa i razvoj starih zanata
6.	UDRUŽENJE "UPOZNAJ SELO" BAČKI PETROVAC	Kulturna baština Slovaka i drugih naroda sa prostora Vojvodine, stari zanati i eko turizam
7.	"SOLEUS" UDRUŽENJE GRAĐANA	Unapređenje odnosa između pripadnika srpske i slovačke nacionalnosti.

UDRUŽENJA VATROGASACA

1.	OPŠTINSKI VATROGASNI SAVEZ BAČKI PETROVAC	Zaštita od požara
2.	DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO BAČKI PETROVAC	Zaštita od požara
3.	DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO MAGLIĆ	Zaštita od požara na području mesne zajednice Maglić
4.	DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO GLOŽAN	Zaštita od požara

RELIGIJA

1.	"MANNA" UDRUŽENJE ZA PROMOCIJU HRIŠĆANSKIH VREDNOSTI	Hrišćanske vrednosti
----	--	----------------------

2.	HRIŠĆANSKI EVANGELIZACIONI CENTAR	Razvijanje i oživotvorenje hrišćanskih idealja mira i ljubavi u društvu.
3.	"HRIŠĆANSKI REKREATIVNI CENTAR BETEL"	Razvijanje sportsko-rekreativnih aktivnosti i hrišćanskih idealja mira i ljubavi.
4.	"CHYM" OMLADINSKA SLUŽBA	U oblasti hrišćanskih vrednosti.
LOV		
1.	LOVAČKO UDRUŽENJE "PETROVEC" BAČKI PETROVAC	Lov, uzgoj i zaštita divljači, korišćenje i unapređivanje populacije divljači, očuvanje i unapređivanje staništa divljači, uređivanje, održavanje i korišćenje lovišta, kao i druge aktivnosti u lovstvu koje su u skladu sa zakonom.
2.	LD "LESIK" BAČKI PETROVAC	Lovstvo, lovno streljaštvo i lovna kinologija
3.	LD " FAZAN" KULPIN	Oblast lovstva, lovog turizma, ekologije, očuvanja životne sredine, lovog streljaštva i lovne kinologije u naseljenom mestu Kulpin
4.	LD " FAZAN" MAGLIĆ	Očuvanje kulturnog i istorijskog nasleđa u oblasti lovstva, lovog turizma, ekologije, očuvanje životne sredine, lovog streljaštva i lovne kinologije u naseljenom mestu Maglić
5.	LD "GLOŽAN" GLOŽAN	Očuvanje kulturnog i istorijskog nasleđa u oblasti lovstva, lovog turizma, sećanja na prethodne generacije lovaca, lovog streljaštva i lovne kinologije u naseljenom mestu Gložanu
OSTALO		
1.	RADIO KLUB "PETROVEC"	Širenje i razvijanje tehničke kulture i obrazovanja građana na polju elektronike i telekomunikacija

2.	POSLOVNO UDRUŽENJE "GLOBAL UNION" BAČKI PETROVAC	Poslovanje privrednih društava koja su njegovi članovi
3.	VIKEND NASELJE GLOŽAN	Unapređenje i zaštita životne sredine
4.	ASOCIJACIJA SLOVAČKIH LOKALNIH MEDIJA	Zaštita i afirmacija manjinskih prava u oblasti slovačkih lokalnih medija u Republici Srbiji.
5.	ASOCIJACIJA SLOVAČKIH NOVINARA	Zaštita i afirmacija manjinskih prava u oblasti informisanja slovačke nacionalne manjine
6.	UDRUŽENJE "OPSTANAK" MAGLIĆ	Saradnja i dogovor o programu izdavanja državne zemlje u dugoročni zakup
7.	UDRUŽENJE AKCIONARA "MAGLIĆ" MAGLIĆ	Zaštita vlasničkih prava po osnovu posredovanja vlasničkih hartija od vrednosti

OMLADINSKE ZADRUGE		
1.	"MLADOST" OMLADINSKA ZADRUGA	Ostale uslužne aktivnosti podrške poslovanju
2.	OMLADINSKA ZADRUGA «RAD»	Ostale uslužne aktivnosti podrške poslovanju
3.	OMLADINSKA ZADRUGA «SUNCE»	Ostale uslužne aktivnosti podrške poslovanju
4.	OMLADINSKA ZADRUGA BK Brigadiri Kulpin	Ostale uslužne aktivnosti podrške poslovanju

Tabela 11. Spisak NVO koje deluju u opštini Bački Petrovac

9.3. KULTURA

U opštini Bački Petrovac zastupljene su različite oblasti kulturnog stvaralaštva od kojih su najzastupljenije: folklorno i narodno stvaralaštvo, pozorište, likovno stvaralaštvo, bibliotečka delatnost, izdavaštvo, pevačke grupe, zborovi i školski horovi, recitatori i sl.

9.3.1. Ustanove i udruženja koje se bave kulturnom delatnošću

- Biblioteka „Štafan Homola“;
- Slovačko Vojvođansko pozorište;
- Muzej Vojvođanskih Slovaka;
- Pozorište VHV Bački Petrovac;
- Matica slovačka;
- Kulturno-umetnička društva: Kulturno-umetničko društvo „Petrovska družina“, Kulturno-umetničko društvo „Đura Jakšić“, Kulturno-umetničko društvo „Zvolen“, Kulturno-umetničko društvo „Jednota“;
- Udruženja žena: Asocijacija Slovačkih udruženja žena, Udruženje petrovačkih žena, Udruženja žena Slovenka Gložan, Udruženja žena Kulpin, Udruženja žena Maglić;
- Udruženje Petrovačkih likovnih umetnika;
- Udruženja za očuvanje tradicije: Udruženje Zlatni zanati, Udruženje Vojvođanski motivi, „Petrovillage“, „Krajan Vojvodina“ Slovački kulturno-umetnički folklorni centar Vojvodine.

9.3.2. Objekti kulture u opštini Bački Petrovac

- **Muzej vojvođanskih Slovaka** u Bačkom Petrovcu – osnovan 2012. godine i pravni je naslednik Narodnog muzeja u Petrovcu, osnovanog 1949. godine. Muzej nema svoje prostore i nalazi se na 1. spratu u zgradbi Matice Slovačke. Zbirke Muzeja su grupisane u tri primarne grupe: etnološka, istorijsko-dokumentarna i umetnička zbirka. Muzej ima preko 4000 predmeta, fotografija, dokumenata, mapa, knjiga, umetničkih slika, koje svedoče o životu vojvođanski Slovaka, od kojih su pojedine vrlo retke. Većina predmeta iz kolekcije datira iz druge polovine 19. veka i sa početka 20. veka.
- „**Zavičajna kuća u Petrovcu**“ – datira iz 1799. godine i u sklopu je Muzeja vojvođanskih Slovaka. Kuća je očuvana u prvobitnom stanju, i pod zaštitom je države od 1965. godine. Predmeti koji čine stalnu postavku deo su zbirke Muzeja. Kuća predstavlja građevinu panonskog tipa koje su se gradile od 18. do polovine 20. veka. Kuća je građena tehnikom nabijanja gline i celom površinom je delimično

ukopana u zemlju. Krov je na dve vode, napravljen od trske i okrenut zabatom prema ulici. U kući je očuvano „otvoreno ognjište“ i dve seoske peći, koje su služile za grejanje i spremanje hrane. U kući se nalaze predmeti koji predstavljaju tradicionalno prebivalište vojvođanskih Slovaka.

- **Galerija Zuzke Medved** – dobila je ime po prvoj slovačkoj akademskoj umetnici iz Bačkog Petrovca, koja je celokupno svoje delo ostavila Petrovcu i petrovčanima. Od svog osnivanja 1989. godine do danas, organizovala je preko 100 što samostalnih, kolektivnih, retrospektivnih, jubilarnih ili memorijalnih izložbi. U okviru Galerije se od 1991. godine organizuje najznačajnija likovna manifestacija – Bijenale slovačkih likovnih umetnika u Srbiji, gde se prezentuju radovi akademskih umetnika Slovaka. Takođe, od 2010. godine, Galerija organizuje Bijenale slovačkih umetnika – amatera. Delatnost Galerije omogućila je savremenoj slovačkoj likovnoj umetnosti da postane jedan od najbogatijih segmenata savremene kulture Slovaka.
- **Poljoprivredni muzej u Kulpinu-** Kao jedina specijalizovana muzejska ustanova u zemlji, za istraživanje i izučavanje agrarne prošlosti, osnovan je 1993. godine. Poljoprivredni muzej u Kulpinu čini kompleks dvoraca u parku koji su stavljeni pod zaštitu države kao spomenički objekti. U okviru kompleksa nalazi se osim dva dvorca, upravna zgrada, tzv. kovačnica, konjušnica i žitni magacin. Muzej je okružen velelepnim parkom od 4,5 ha koji predstavlja prirodni spomenik- arboretum retkih i zaštićenih biljnih vrsta. Park u okviru veleposeda je i nekada predstavljao prvorazredno umetničko delo hortikultурне i vrtne umetnosti. Muzej realizuje stalne tematske i povremene izložbe. Marija Terezija je 1745. godine ovaj porodici poklonila posed za njihove zasluge u ratu protiv Turaka na strani Austrije. Porodica Stratimirović je bila vlasnik poseda u Kulpinu oko 120 godina. 1889. godine posed prelazi u vlasništvo porodice Dunderski. Bili su vlasnici do 1945. godine kada je imanje nacionalizovano. Stilski i vremenski obe građevine pripadaju epohi klasicizma. Veliki dvorac je dobio današnji izgled prilikom restauracije 1912. godine. Manji dvorac tzv. Stari dvorac je prizemna zgrada istog stila.
- **Slovačko Vojvođansko pozorište** - Slovačko Vojvođansko pozorište je najmlađe profesionalno pozorište u Vojvodini. Osnovano je 2003. godine u Bačkom Petrovcu kao ustanova koja će objediniti celokupan pozorišni život Slovaka na ovim prostorima.
- **Biblioteka “Štefan Homola“** - Osnivanje Slovačke biblioteke 1845. godine je bilo povezano sa radom crkvene nedeljne škole u Bačkom Petrovcu, koju je vodio Štefan Homola. Biblioteka je bila prva javna ustanova ovakvog tipa na ovim prostorima naseljenim Slovacima. Na početku je imala 130 knjiga a danas oko 40.000 naslova od kojih i zavičajnu zbirku vojvođanskih Slovaka koja sadrži preko 5.000 knjiga i periodičnih publikacija na slovačkom jeziku i zbirku starih i retkih knjiga koja sadrži preko 2.000 knjiga, a najstarija knjiga datira iz 1690. godine.
- **Galerija Urbanček** - Slikar V. Urbanček je više decenija živeo u Americi. Tamo je sticao svoje slikarsko umeće. Petrovčani ga smatraju svojim umetnikom, koji na izuzetno autentičnim slikama prikazuje običaje lokalnog slovačkog stanovništva. Njegova kuća i galerija su uvek otvoreni za sve goste i posetioce koji žele da vide umetnika na delu.
- **Udruženje AHOJ** - Udruženje AHOJ u Bačkom Petrovcu je jedinstveni centar okupljanja zanatlja, poljoprivrednika, umetnika, očuvanja i podsticanja razvoja starih zanata, očuvanja tradicionalne kuhinje zdrave životne sredine. Vizija Udruženja AHOJ je prvenstveno vraćanje stare slave i ubrzani razvoj skoro zaboravljenih zanata od sirovina proizvedenih upravo ovde. Posebna pažnja je poklonjena ručnim radovima slovačkog kulturnog nasleđa. U Etno-kutku se kupcima nude raznovrsni predmeti primenjene umetnosti, dela poznatih lokalnih umetnika, slikara, keramičara, rezbara, pa čak i

umetničke fotografije, lutke od kukuruzovine, metlice od sirka... Škola starih zanata je takođe počela sa radom u prostorijama udruženja – Ahoj (izrada predmeta od kukuruzovine, crtanje na staklu, pletenje, pravljenje metli, rad na razboju...)

- **Matica Slovačka** - Osnovana je u vreme kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, 1932. godine na dan održavanja Slovačkih narodnih svečanosti. Dom Ljudevita Mišika u kojoj se nalazi datira iz perioda pre Prvog svetskog rata. Rad ove ustanove prekidan je u više navrata, obnovljen je odmah nakon Drugog svetskog rata. Matica Slovačka je udruženje građana i organizacija posvećena razvoju kulture i umetnosti. Glavni je organizator Slovačkih narodnih svečanosti svake godine, kao oblika učvršćivanja narodne pripadnosti.

9.3.3. Finansiranje kulture

U opštini Bački Petrovac ustanove kulture se finansiraju iz budžetskih sredstava opštine i putem projekata kroz različite konkurse. Projektne aktivnosti ustanova i udruženja najčešće se svode na finansiranje iz domaćih izvora sredstava, ređe inostranih. Retko koja manifestacija ili program ostvaruje značajnije prihode sa kojim bi mogla da finansira programske troškove. Vrlo malo sredstava se povlači iz fondova Evropske unije.

9.3.4. Manifestacije u opštini Bački Petrovac

NAZIV MANIFESTACIJE	OPIS MANIFESTACIJE
USKRS U KULPINU – KULPIN	Tip: Verski praznici Organizator: Udruženje vinara i vinogradara Kulpin Na Uskrs, u dvorcu Dunderski u Kulpinu održava se manifestacija 'Uskrs u Kulpinu'. Prikazuju se uskršnji običaji i degustiraju se i autentična uskršnja jela.
DANI PETROVCA U OKVIRU KOJA JE FESTIVAL KULENA – BAČKI PETROVAC	Svake godine u maju Tip: Gastronomске manifestacije Organizator: Mesna zajednica Bački Petrovac, Turistička organizacija opštine Bački Petrovac, Zemljoradnička zadruga. Kulenijada (Festival Klobas) se organizuje u sklopu proslava Dana Bačkog Petrovca. Na festivalu se vrši ocenjivanje kulena svih zainteresovanih proizvođača ovog etno-gastronomskog specijaliteta. Festival je propraćen kulturno-umetničkim programom, tipičnim za kulturu Slovaka.
FESTIVAL "TANCUJ, TANCUJ" – GLOŽAN	Prvi vikend u junu Tip: Kulturna dešavanja (teatar, književnost, festivali, film, folklor, umetničke kolonije) Organizator: KPD "Jednota" Gložan, Nacionalni savet slovačke nacionalne manjine, Zavod za kulturu Vojvođanskih Slovaka. Najmasovnija folkloarna manifestacija vojvođanskih Slovaka koja se svake godine održava u Gložanu. Program se sastoji od narodnih igara i pesama. Učesnici su iz gradova Republike Srbije u kojima žive Slovaci iz Republike Slovačke.
VIDOVDANSKA SVEĆANOST – BAČKI MAGLIĆ	Održava se svake godine 28. juna. Tip: Kulturna dešavanja (teatar, književnost, festivali, film, folklor, umetničke kolonije) Organizator: Mesna zajednica Maglić u saradnji sa opštinom

NAZIV MANIFESTACIJE	OPIS MANIFESTACIJE
	Bački Petrovac.
DAN DUNAVA – GLOŽAN	Održava se svake godine 29. juna. Tip: Kulturna dešavanja (teatar, književnost, festivali, film, folklor, umetničke kolonije) Organizator: Udruženje građana EKOS
SVADBA – NEKAD I SAD – KULPIN	Održava se svake godine 7. septembra Tip: Kulturna dešavanja (teatar, književnost, festivali, film, folklor, umetničke kolonije). Organizator: Turistička organizacija opštine Bački Petrovac. Međunarodna manifestacija folklorno tradicionalnih i savremenih svadbenih običaja modna revija venčanica, izbor za naj nevestu i tortijada.
SLOVAČKE NARODNE SVEČANOSTI – BAČKI PETROVAC I SVEČANOSTI U OKVIRU SLOVAČKE NARODNE SVEČANOSTI U KULPINU	Prvi vikend avgusta 2014. Tip: Kulturna dešavanja (teatar, književnost, festivali, film, folklor, umetničke kolonije) Organizator: Opština Bački Petrovac, Matica Slovačka u Srbiji, nacionalni savet slovačke nacionalne manjine Smotra slovačkog folklora sa pratećim kulturno-zabavnim sadržajima. Ovu manifestaciju, dnevno u proseku poseti oko 7000 ljudi. Slovačke narodne svečanosti održane su po prvi put u Bačkom Petrovcu 28. augusta 1919. godine.
PETROVAČKI POZORIŠNI DANI – BAČKI PETROVAC	Septembar Tip: Kulturna dešavanja (teatar, književnost, festivali, film, folklor, umetničke kolonije). Organizator: Slovačko vojvođansko pozorište Tradicionalni međunarodni pozorišni festival.
BOŽIĆNI BAZAR – BAČKI PETROVAC	Decembar Tip: Kulturna dešavanja (teatar, književnost, festivali, film, folklor, umetničke kolonije). Organizator: Opština Bački Petrovac Manifestacija prodajno-izložbenog karaktera, sa lokalnim proizvodima prilagođena Božićnoj tematiki. U toku manifestacije na bini se održava kulturno - umetnički program.
DOČEK NOVE GODINE NA TRGU – BAČKI PETROVAC	Organizuje se svake godine na novogodiošnju noć Tip: Kulturna dešavanja (teatar, književnost, festivali, film, folklor, umetničke kolonije). Organizator: Opština Bački Petrovac
FESTIVAL OZBILJNE MUZIKE PROLEĆNE NOTE	Održava se svake godine u junu u Bačkom Petrovcu Festival Prolećne note osnovan je 1997. godine u organizaciji Mesnog odbora Matice Slovačke u Bačkom Petrovcu. Festival ima za cilj da omogući mladim talentovanim učenicima da

NAZIV MANIFESTACIJE	OPIS MANIFESTACIJE
	<p>pokažu svoje umeće na koncertu.</p> <p>Mnogi učesnici festivala su danas renomirani muzički izvođači. Prolećne note održane su do sada 13 puta.</p>
FESTIVAL SLOVAČKIH NARODNIH PESAMA "SPIEVAJŽE SI, SPIEVAJ" (PEVAJ PEVAJ)	<p>Održava se svake godine u decembru</p> <p>Organizatori festivala su: Mesni odbor Matice slovačke Bački Petrovac, KUD „Petrovačka družina“ pod pokroviteljstvom opštine Bački Petrovac.</p> <p>Svake godine u Bačkom Petrovcu se održava Festival slovačkih narodnih pesama „Spievajže, si spievaj“ na kome učestvuju izvođači svih uzrasta.</p>
SMOTRA SLOVAČKOG AMATERSKOG POZORIŠNOG STVARALAŠTVA "DIVADELNÝ VAVRÍN"	<p>Održava se svake godine u martu i aprilu</p> <p>Mesto održavanja: Bački Petrovac, Stara Pazova i Kovačica</p> <p>Smotra slovačkog amaterskog pozorišnog stvaralaštva "Divadelný vavrín" održava se svake godine sa ciljem da prezentuje umetnička dostignuća iz oblasti teatra. To je ujedno i najznačajniji festival amaterskog pozorišta kod Slovaka u Srbiji i ima pokrajinski karakter.</p> <p>Danas se Smotra organizuje naizmenično u Bačkom Petrovcu, Staroj Pazovi i Kovačici, ili po dogovoru u nekom drugom mestu u Srbiji u kojem žive Slovaci.</p> <p>Organizator festivala: Pozorište VHV</p>
BIJENALE SLOVAČKIH SLIKARA U SRBIJI	<p>Održava se svake godine u novembru i decembru</p> <p>Tip manifestacije: Likovne manifestacije</p> <p>Mesto održavanja: Bački Petrovac</p> <p>Bijenale slovačkih likovnih umetnika u Srbiji organizuje se od 1991. godine i spada u najznačajnije likovne manifestacije vojvođanskih Slovaka. Ova manifestacija okuplja akademske slikare, grafičare i vajare u Srbiji, pripadnike slovačke nacionalne manjine, članove profesionalnih udruženja slikara Vojvodine i Srbije. Bijenale omogućuje predstavljanje savremenog slikarskog stvaralaštva ovdašnjih Slovaka.</p> <p>U okviru Bijenala održava se i likovno savetovanje i dodeljuju se najznačajnije nagrade iz oblasti likovnog stvaralaštva Slovaka u Vojvodini: Nagrada „K.M.Lehotski“ za nabolju izložbu između dva Bijenala i Nagrada „Ciril Kutlik“ za životno delo iz oblasti</p>

NAZIV MANIFESTACIJE	OPIS MANIFESTACIJE
	<p>likovnih umetnosti među Slovacima u Srbiji.</p> <p>Organizator festivala: Galerija "Zuske Medveđove" i opština Bački Petrovac</p>
SUSRET SLOVAČKIH HOROVA VOJVODINE	<p>Susret slovačkih horova Vojvodine održava se svake godine u novembru mesecu</p> <p>Tip manifestacije: Susret slovačkih horova Vojvodine uz goste iz zemlje i inostranstva</p>
KULPINFEST	<p>Održava se svake godine u vreme Predsvečanosnih dana u Kulpinu, poslednjeg vikenda u julu.</p> <p>Kulpin Fest promoviše toleranciju i solidarnost među mladim ljudima koji se okupljaju oko muzike i sporta. Kulpin Fest je muzički festival, međunarodnog karaktera u okviru kojeg je organizovan i kamp. Najzastupljeniji muzički žanrovi su rock i punk-rock.</p> <p>Organizatori festivala: Bend "Lude Krave" i udruženje YMCA</p>
OPŠTINSKA SMOTRA FOLKLORNIH I PEVAČKIH GRUPA	<p>Organizuje se svake godine u aprilu</p> <p>Organizator: KUD "Petrovska družina", KOS "Jednota" i Mesna zajednica Gložan</p>
DAN KULPINA	<p>Organizuje se svake godine 10. jula</p> <p>Organizator: Mesna zajednica Kulpin i opština Bački Petrovac</p> <p>U okviru manifestacije organizuje se: tortijada, izložbe, predstave, koncerti, utakmice, takmičenja i folklorni program.</p>
DAN GLOŽANA I FESTIVAL CVEĆA	<p>Organizuje se svake godine u maju</p> <p>Organizatori: mesna zajednica Gložan i ekološki pokret iz Gložana</p>
DAN POVRĆA U GLOŽANU	<p>Organizuje se svake godine u avgustu prvi vikend nakon Slovačkih Narodnih Svečanosti</p> <p>Organizator: Udruženje poljoprivrednika Gložan</p>

Tabela 12. Spisak manifestacija u opštini Bački Petrovac

9.4. MEDIJI I ODNOŠI SA JAVNOŠĆU

9.4.1. Pregled medija u opštine Bački Petrovac

Informativni centar Bački Petrovac je opštinska ustanova u okviru koje postoji radijska i televizijska stanica.

Radio Petrovac emituje program od 16. novembra 1997, 24 sata dnevno, pretežno na jeziku slovačke nacionalne manjine. Radio Petrovac emituje kako informativni tako i kulturni program sa signalom i van opštine Bački Petrovac.

Televizija (Opštinski info kanal), u okviru Informativnog centra Bački Petrovac, već duže vreme ne emituje program iz tehničkih razloga.

TV Petrovac je privatna televizija, čiji je program lokalnog karaktera, sa sedištem u Bačkom Petrovcu. Televizija emituje program za region sa slovačkom nacionalnom manjinom. Emitovanje je usredstvreno na širenje slovačkog jezika i kulture mesnog stanovništva, nudi informacioni i obrazovni program. Posebno je orijentisana na poljoprivredne i privredne teme.

Hlas ľudu (Glas naroda) je politički nedeljnik, koji je prvi put iz štampe izašao u Bačkom Petrovcu 19. oktobra 1944. godine, a od 1967. sedište lista je u Novom Sadu. Izdavač je NVO „Hlas ľudu“ iz Novog Sada. To je najpopularniji i najznačajniji list Slovačke nacionalne zajednice u zemlji i izuzetno je čitan na teritoriji opštine Bački Petrovac. List obrađuje sve društveno-političke, kulturno-obrazovne i druge sadržaje važne za Slovake u Vojvodini.

U Opštini Bački Petrovac izlazi lokalni nedeljnik „**Petrovské noviny**“, na slovačkom jeziku, čiji je osnivač Mesna zajednica Bački Petrovac, a posredno lokalna samouprava. Nedeljnik je osnovan 2003. godine.

Elektronski mediji u Bačkom Petrovcu su solidno tehnički opremljeni, a najveći problem im predstavlja nedovoljan broj novinarskog kadra čiji nedostatak znatno umanjuje kvalitet programa.

U Bačkom Petrovcu nema dopisnika nacionalnih i regionalnih medija, kako elektronskih tako i štampanih. Na taj način informacije od javnog značaja dostupne su veoma uskoj ciljnoj grupi.

Internet portal www.kulpin.net je nezavisni sajt pokrenut 1. maja 2008. godine. Prema evidenciji administratora portala, sajt posećuju ljudi iz 37 zemalja sveta, većina poseta je iz Srbije i Slovačke, a slede Kanada, Nemačka, Australija, Češka, SAD, Engleska, Rumunija itd. Na sajtu se nalaze informacije i tekstovi u vezi sa Slovacima u zemlji i inostranstvu. Saradnici portala su novinari, fotografi, profesori, istoričari, sveštenici i pisci.

9.4.2. Informisanje u opštini Bački Petrovac

Opština komunicira preko zvanične interenet stranice www.backipetrovac.rs koja ima informativni sadržaj. Vesti i druge informacije od javnog značaja se često ažuriraju.

Aktivnosti opštine Bački Petrovac nisu dovoljno vidljive na internetu, usled evidentnog nedostatka naloga na društvenim mrežama. Na taj način mlađi, ali znatan broj ljudi iz sfere politike, privrede i novinarstva ostaju uskraćeni za važne informacije od javnog značaja.

U Opštinskoj upravi postoji samo jedna osoba koja obavlja poslove komunikacije sa medijima, a koja osim toga radi i druge važne poslove u Opštini. Na internet stranici opštine Bački Petrovac nema podataka o

kontaktu osobe zadužene za medije. Opštinska uprava nema zvaničnu PR službu ili pojedinca koji se isključivo time bavi. Bački Petrovac nema jedinstvenu koordinaciju Gradske uprave kada je reč o unutrašnjem protokolu i komunikacijama, kao ni spoljnim komunikacijama.

Osoba zadužena za komunikaciju sa medijima, kao ni istaknuti članovi Opštinske uprave nisu obučavani za medijski nastup.

Opština Bački Petrovac ne prikuplja medijsku arhivu (Press clipping) i zbog toga ostaje uskraćena za informacije o tome ko i na koji način izveštava o radu Opštinske uprave.

Medijska aktivnost lokalne samouprave delimično je regulisana Statutom Opštine Bački Petrovac koji, između ostalog, propisuje:

- Rad Opštine je javan. Javnost rada i obaveštavanja građana bliže se uređuje posebnom odlukom Skupštine opštine, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.
- Opštinska uprava obezbeđuje javnost rada davanjem informacija sredstvima javnog informisanja, davanjem službenih informacija o obavljanju poslova iz svog delokruga i o svim promenama koje se tiču organizacije i delokruga rada, rasporeda radnog vremena i drugih pitanja vezanih za opštinsku upravu.
- Opštinska uprava je u obavezi da na zahtev građana omogući pristup informacijama od javnog značaja o da odredi lice ovlašćeno za postupanje po zahtevima za slobodan pristup informacijama od javnog značaja.
- Načelnik Opštinske uprave daje informacije o radu Opštinske uprave sredstvima javnog informisanja, a može ovlastiti i drugo zaposleno lice da to čini u ime Opštinske uprave.

Važnost i uloga protokola, kao i unutrašnjih i ispoljnih komunikacija opštine Bački Petrovac nije detaljno razmatrana u ranije donetim strateškim aktima opštine. U Strategiji razvoja opštine Bački Petrovac, koji je izrađen 2009. godine, medijska aktivnost, kao deo društvenih delatnosti, nije obrađivana.

9.5. SPORT

U opštini Bački Petrovac zastupljene su sledeće grane sporta: košarka, odbojka, fudbal, rukomet, karate, boks, šah, lov, ribolov, tenis, stoni tenis, sportovi snage, ples i jahanje. Sport u opštini nije organizovan kroz sportski savez, dok su sportovi snage objedinjeni kroz sportski savez koji deluje na nacionalnom nivou.

2005. godine osnovana je Komisija za sport koja treba da objedinjava rad Komisija za sport mesnih zajednica, koordinira aktivnostima iz oblasti sporta od interesa za celu opština kao i da određuje kriterijume za raspodelu sredstava iz opštinskog budžeta namenjenih za sportske aktivnosti.

9.5.1. Sportski klubovi i sportski objekti u opštini Bački Petrovac

VRSTA SPORTA	NAZIV KLUBA – UDRUŽENJA
FUDBAL	FK „Mladost“ Bački Petrovac
	FK „Kulpin“ Kulpin
	FK „Budućnost“ Gložan
	ŽFK „Budućnost“ Gložan
	FK „Maglić“ Maglić
ODBOJKA	OK „Mladost“ Bački Petrovac
	ŽOK „Mladost“ Bački Petrovac
	OK „Kulpin“ Kulpin
	OK „Maglić 1953“ Maglić
RIBOLOV	USR „Karaš“ Bački Petrovac
	USR „Smuđ“ Kulpin
	USR „Ribolovac“ Maglić
	USR „Šaran“ Gložan
ŠAH	ŠK „Mladost“ Bački Petrovac
	ŠK „Kulpin“ Kulpin
	ŠK „Budućnost“ Gložan

VRSTA SPORTA	NAZIV KLUBA – UDRUŽENJA
RUKOMET	Omladinski RK „Maglić“ Maglić
KOŠARKA	KK „Bački Petrovac“ Bački Petrovac
TENIS	TK „Mladost“ Bački Petrovac
KARATE	KK „15. Oktobar“ Bački Petrovac
	KK „Maglić“ Maglić
DIZAČI TEGOVA	„Herkul“ Bački Petrovac
	„Stena“ Bački Petrovac
BOKS	BK „Ring“ Bački Petrovac
BICIKLIZAM	Biciklistički klub „Petrovec“ Bački Petrovac
STONI TENIS	STK „Mladost“ Bački Petrovac

Tabela 13. Sportski klubovi i udruženja u opštini Bački Petrovac

Redni broj	Naziv objekta/terena	Držalac
1.	Školski sportski centar - OŠ "Jan Čajak"	OŠ "Jan Čajak"
2.	Školski sportski centar - OŠ "Jan Amos Komenski"	OŠ "Jan Amos Komenski"
3.	Školski sportski centar - OŠ "Žarko Zrenjanin"	OŠ "Žarko Zrenjanin"
4.	Školski sportski centar - OŠ "Jozef Marčok Dragutin"	OŠ "Jozef Marčok Dragutin"
5.	Školski sportski centar - Gimnazija "Jan Kolar"	Gimnazija "Jan Kolar"
6.	Fudbalsko igralište - Kulpin	Opština Bački Petrovac
7.	Fudbalsko igralište - Maglić	Opština Bački Petrovac
8.	Fudbalsko igralište - Bački Petrovac	Opština Bački Petrovac

9.	Otvoreni bazeni - Maglić	Opština Bački Petrovac
10.	Igralište za male sportove - Maglić	Opština Bački Petrovac
11.	Tereni za odbojku na pesku - Maglić	Opština Bački Petrovac
12.	Fudbalsko igralište - Bački Petrovac	Opština Bački Petrovac
13.	Strelište - "Lesik", Bački Petrovac	Lovačko društvo "Lesik"
14.	Strelište - "Fazan", Kulpin	Lovačko društvo "Fazan"
15.	Strelište - "Fazan" , Maglić	Lovačko društvo "Fazan"
16.	Strelište - "Gložan", Gložan	Lovačko društvo "Gložan"
17.	Teniski tereni - Maglić	Opština Bački Petrovac
18.	Teniski teren - Maglić	privatno vlasništvo
19.	Teniski tereni - Bački Petrovac	privatno vlasništvo
20.	Teniski teren - Gložan	privatno vlasništvo
21.	Fudbalsko igralište - Gložan	Opština Bački Petrovac
22.	Otvoreni bazen - Gložan	privatno vlasništvo
23.	Teretana na otvorenom - Školski sportski centar - OŠ "Jan Čajak"	Opština Bački Petrovac

Tabela 13. Sportski objekti i tereni u opštini²⁷

Svi postojeći tereni su funkcionalni i većinom su u javnoj svojini, osim 3 teniska terena i jednog bazena, koji su u privatnom vlasništvu. U kompleksu Akvaparka Petroland (koji je u privatnom vlasništvu) postoje tereni za odbojku na pesku, kao i teren za mali fudbal na veštačkoj travi, a u Magliću je u toku završna faza izgradnje relaks bazena (javna svojina), koji se gradi pored već postojećeg bazena.

²⁷ Podaci opštinske uprave Bački Petrovac

Dnevna iskorištenost školske hale i terena je gotovo celodnevna, fudbalska igrališta se koriste u proseku 5-6 sati dnevno, dok se teniski tereni a bazeni aktiviraju samo u sezoni. Strelišta se koriste svega nekoliko puta godišnje.

9.5.2. Finansiranje sporta

U opštini Bački Petrovac sport se finansira iz budžetskih sredstava opštine, sopstvenim sredstvima klubova i udruženja, sponzorstva, donacije i putem projekata kroz različite konkurse. Projektne aktivnosti najčešće se svode na finansiranje iz domaćih izvora sredstava. Retko koja manifestacija ili program ostvaruje značajnije prihode sa kojim bi mogla da finansira troškove rada.

9.6. SWOT MARTICA

SNAGE	SLABOSTI
<p>Mladi i NVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osnovana KZM koja je do sada ostvarila značajne rezultate u oblasti zapošljavanja mladih, osnaživanja mladih, profesionalne orijentacije i sl. - Osnovan Savet za mlade - Usvojen LAP za mlade - Opština svake godine raspisuje konkurs za finansiranje projekata za mlade - Postojanje Lokalne akademske mreže (LAM) - Najveći broj omladinskih organizacija uglavnom deluje u oblasti unapređenja slobodnog vremena mladih - Mladima su dostupni različiti sadržaji u oblasti neformalnog obrazovanja - U svim naseljima opštine deluju omladinski klubovi u kojima se sprevode različite aktivnosti namenjene mladima - Dostupni su domaći i međunarodni volonterski programi i radne akcije - Mladima je omogućeno da učestvuju u donošenju odluka na lokalnom nivou kroz NVO, druga udruženja i KZM - Mladima je omogućeno informisanje o radu opštine kroz njima dostupna sredstva informisanja - društvene mreže i sl. - Osnovana je Studentska zadruga koja se bavi zapošljavanjem mladih - Jedna od opština sa najnižom stopom nezaposlenosti mladih u Srbiji 	<p>Mladi i NVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loša posećenost edukativnih programa – mladi su zainteresovani isključivo za programe zabave - Migracije mladih u veće gradove u zemlji i inostranstvo- Republika Slovačka - Nije trajno rešeno pitanje prostora za KZM - Mladi su slabo motivisani da se uključuju u aktivnosti i informišu, uprkos dostupnosti raznih programa - Sadržaji koji najviše mobilišu mlade su najčešće svedeni na nekoliko aktivnosti : folklor, festivali i turniri - Nedovoljan broj edukacija u oblasti neformalnog obrazovanja - Slaba iskorišćenost ljudskih resursa - Mali broj organizacija sarađuje sa inostranstvom, uglavnom se oslanaju na domaće fondove <p>Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slaba posećenost pozorišnih sadržaja u SVD - Loša komunikacija kulturnih institucija i medija, školskih ustanova - Nizak stepen kritičkog mišljenja u zajednici - Zatvorenost zajednice prema drugim kulturama - nedostatak kulturnih sadržaja za „srednje“ generacije - nedostatak stručnih kadrova u oblasti

<p>Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapaženo delovanje Slovačkog vojvođanskog pozorišta - opština izdvaja sredstva za finansiranje operativnih troškova, dok se iz sredstava Pokrajinskih sekretarijata finansira programsko delovanje - Razvijeno amatersko pozorišno stvaralaštvo u opštini - Uspostavljena institucija Muzeja vojvođanskih Slovaka kao pravni naslednik Narodnog muzeja - Bogata delatnost Galerije Zuzke Medveđ koja funkcioniše u sklopu Muzeja Vojvođanskih Slovaka - U opštini deluju NVO koje se bave zaštitom kulturne baštine - Biblioteka „Štefan Homola“ jedna od najstarijih u Srbiji, bogata regionalna zbirka sa fondom na slovačkom jeziku - UG Matica Slovačka ima 30 podružnica na teritoriji AP Vojvodine – obavlja sve neprivredne aktivnosti koje se tiču života Slovačke manjinske zajednice - Izražena aktivnost udruženja za negovanje tradicije (5 KUD-ova) - Dobra saradnja se institucijama/ustanovama/organizacijama u inostranstvu - Kulturne manifestacije koje se organizuju privlače stanovništvo iz opštine, ali i regiona - Slovačke organizacije i institucije privlače sredstva iz fonda Ministarstva inostranih poslova R. Slovačke (Kancelarija za saradnju sa slovacima koji žive u inostranstvu) <p>Sport</p> <ul style="list-style-type: none"> - Značajni rezultati ostvareni i u oblasti sportova snage 	<p>kulture</p> <ul style="list-style-type: none"> - loša infrastruktura objekata kulture, objekti nisu dugo održavani - nerešeni pravno-imovinski odnosi kulturnih ustanova – otežava apliciranje na različite programe i projekte, kao i renoviranje - u opštinskoj administraciji nije predviđeno radno mesto kulturnog menadžera za osobu koja će sarađivati sa institucijama/ustanovama/organizacijama kulture - kulturne institucije/organizacije/ustanove imaju problema sa finansiranjem, nedovoljno je sredstava obezbeđeno preko projekata <p>Sport</p> <ul style="list-style-type: none"> - nije formiran Sportski savez na nivou opštine - Problem finansiranja sporta, usled gašenja samodoprinosu u mesnim zajednicama i slabe zainteresovanosti privrede da sufinansira sport - nedostatak kadra koji se profesionalno bavi sistematskim razvojem sportskih klubova - osobe koje rukovode sportskim udruženjima se ovim poslom bave volonterski - nedostatak velike školske hale u Gložanu – postoji samo teren na otvorenom i mala školska hala - Nedostatak adekvatnih prostora za pojedine vrste sporta – nedovoljna opremljenost sportskih hala/sala - Nedostatak biciklističkih i trim staza - Neadekvatan prostor za posetioce na sportskim takmičenjima
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Postoji interesovanje za organizaciju međunarodnih takmičenja u oblasti sporta - veliki broj osnovnoškolske dece se bavi fudbalom i tenisom - Dobre rezultate ostvarili fudbalski klubovi - Ljudski resursi u sportu - stručan i obrazovan kadar sa dugogodišnjim iskustvom - osnovan Savez Srbije za Power Lifting sa sedištem u Bačkom Petrovcu - u prethodne 2 godine opština povećala izdvajanja za sport na lokalnom nivou - razvija se ženski sport u opštini - stvoreni relativno dobri uslovi za masovnije bavljenje sportom - napravljen ambijent za povezivanje sporta i privrede uz relativno dobre uslove za spoj turizma i sporta - postoje resursi za kvalitetan Informacioni sistem u sportu, informisanje o sportu i popularizaciju sporta - dobre rezultate na regionalnom nivou ostvarili fudbalski klubovi 	<ul style="list-style-type: none"> - u maloj meri iskorišćeni relativno dobri uslovi za povezivanje sporta i turizma - slaba veza na relaciji obrazovanje-sport-zdravstvo - neiskorišćeni relativno dobri uslovi za spoj sporta i turizma - u nedovoljnoj meri iskorišćeni resursi za kvalitetan Informacioni sistem u sportu, informisanje o sportu i popularizaciju sporta <p>Mediji i odnosi sa javnošću</p> <ul style="list-style-type: none"> - Radio ne snima tematske emisije usled nedostatka kadrova - Ciljna grupa štampanih medija - starija populacija - Problemi finansiranja medija - Opština nije zastupljena na društvenim mrežama i ne obraća se mlađoj populaciji - Osoba koja ispred opštine komunicira sa medijima ima i druga važna zaduženja
<p>Mediji i odnosi sa javnošću</p> <ul style="list-style-type: none"> - u opštini deluju lokalni i regionalni pisani i štampani mediji koji izveštavaju na slovačkom i srpskom jeziku - Mediji su solidno tehnički opremljeni - Radio emituje signal i izvan opštine - Mediji emituju informativne sadržaje - Iz opštine izveštavaju dopisnici regionalnih 	

medija	
<ul style="list-style-type: none"> - Opštinska administracija je delegirala osobu za komunikaciju sa javnošću 	
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Razvijen sistem stipendiranja mladih za školovanje u inostranstvu (R. Slovačka) - Matica Slovačka je u procesu dobijanja statusa institucije od značaja za Slovačku manjinsku zajednicu što bi se značajno odrazilo na finansiranje i funkcionisanje same institucije - Apsorbacija finansijskih sredstava iz fondova EU i fondova namenjenih razvoju iz Republike Slovačke - Unapređenje saradnje sa privredom u oblasti društveno odgovornog poslovanja - Unapređenje svih oblasti društvene delatnosti nakon donošenja nacionalnih i pokrajinskih strateških dokumenata i akcionih planova - Privlačenje investicija u oblasti razvoja sporta i turizma - Obeležavanje jubileja – 270 godina dolaska Slovaka u Bački Petrovac 	<ul style="list-style-type: none"> - Problem finansiranja sporta, kulture i NVO usled gašenja samodoprinosa u mesnim zajednicama - Kulturne institucije Slovačke nacionalne manjine finansiraju se iz javnih sredstava opština B. Petrovac i B. Palanka, dok druge opštine ne ulaze u razvoj ovih institucija - Konkursni uslovi za programe EU uključuju sufinansiranje što je često prepreka za intenzivniju apsorbaciju sredstava iz ovih fondova, pogotovo za NVO - Opština nema dopisnike nacionalnih medija - Zakon o volontiranju nije primenjiv u praksi - Novi Zakon o informisanju i elektronskim medijima mogao bi da ugrozi izveštavanje na slovačkom jeziku - Digitalizacija medija do 2014. godine – dodatni troškovi - Kvote za zapošljavanje u opštini

9.7. PRIORITETI, CILJEVI I MERE

MLADI I NVO

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
1. Osnaživanje mladih kroz kontinuirane i savremene programe	<p>1.1 Unapređenje zapošljavanja mladih kroz mere lokalne KZM</p> <p>1.2 Povećanje nivoa obrazovanja mladih kroz sistem</p>	<p>1.1.1 Formiranje i redovno ažuriranje baze preduzeća i institucija</p> <p>1.1.2 Organizovanje medijske kampanje sa ciljem promocije volontiranja i obavljanja stručne prakse u preduzećima (ka preduzećima)</p> <p>1.1.3 Organizovanje medijske kampanje sa ciljem promocije volontiranja i obavljanja stručne prakse u preduzećima (ka mladima)</p> <p>1.1.4 Organizovanje medijske kampanje sa ciljem promocije Lokalne akademske mreže</p> <p>1.1.5 Konstantno obaveštavanje mladih o informacijama koje doprinose poboljšanju zapošljavanja</p> <p>1.1.6 Organizovanje obuka za aktivno traženje posla</p> <p>1.1.7 Jednom godišnje organizovanje kursa sledećih jezika: engleskog, nemačkog i slovačkog</p> <p>1.1.8 Organizovanje obuka za rad na računaru</p> <p>1.2.1 Uspostavljanje lokalne usluge – radna praksa za karijerno vođenje i informisanje</p>

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
	neformalnog obrazovanja mladih	1.2.2 Uspostavljanje opštinskog Volonterskog centra (umrežavanje) 1.2.3 Organizovanje obuke/radionice iz oblasti karijernog informisanja 1.2.4 Organizovanje realnih susreta sa svetom školstva i sa svetom rada 1.2.5 Sajam fakulteta i srednjih škola
	1.3 Unapređenje zdravlja mladih	1.3.1 Organizovanje tribina o zdravlju mladih 1.3.2 Organizovanje edukacija iz oblasti prve pomoći 1.3.3 Organizovanje takmičenja iz oblasti prve pomoći
	1.4 Unapređenje informisanosti mladih	1.4.1 Izrada i distribucija reklamnog i informativnog materijala o aktivnostima KZM 1.4.2 Održavanje Info centra 1.4.3 Umrežavanje svih institucija i NVO koje nude neke sadržaje 1.4.4 Organizovanje edukacija mladih za rad u medijima i sa medijima
	1.5 Poboljšanje kvaliteta slobodnog vremena mladih	1.5.1 Organizovanje sportskih sadržaja 1.5.2 Organizovanje ekoloških sadržaja 1.5.3 Održavanje i promocija Lokalnog volonterskog edukativnog

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
		centra 1.5.4 Foto konkurs za izradu kalendara o dešavanjima na lokalnu i izrada kalendara 1.5.5 Organizovanje kulturno umetničkih sadržaja
2. Dalji razvoj lokalnog institucionalnog sistema omladinske politike	2.1. Primena standarda rada lokalnih KZM u skladu sa preporukama MOS-a Sticanje kompetencija LK u skladu sa preporukama MOS-a	2.1.1. Aktivnosti za koje je direktno zadužena KZM u okviru LAP-a 2.1.2. Aktivnosti koje imaju za cilj praćenje sprovođenje LAP-a 2.1.3 Aktivnosti koje proističu iz primene Standarda rada lokalne KZM
3. Razvoj van institucionalnog sistema lokalne omladinske politike	3.1 Unapređenje kapaciteta lokalnih NVO 3.2 Podrška radu Pokrajinske mreže lokalnih KZM i Nacionalne asocijacije lokalnih KZM	3.1.1. Umrežavanje lokalnih omladinskih udruženja kao i sa omladinskim udruženjima u regionu i šire 3.1.2 Organizovanje obuka iz oblasti volonterizma, funkcija NVO 3.1.3. Unaprediti infrastrukturu-prostor za rad sa mladima, aktivnosti mladih i razvoj volonterizma 3.2.1. Iniciranje i organizovanje sastanaka sa predstavnicima Pokrajinske mreže KZM-a 3.2.2 Iniciranje i organizovanje sastanaka sa predstavnicima Nacionalne asocijacije lokalnih KZM

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
	3.3 Kontinuirana saradnja sa drugim krovnim organizacijama	3.3.1 Iniciranje i organizovanje sastanaka sa predstavnicima KOMS-a 3.3.2 Iniciranje i organizovanje sastanaka sa predstavnicima NAPOR-a

KULTURA

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
1. Razvoj sadržaja i očuvanje kulturne baštine	1.1. Očuvanje, afirmacija i prezentovanje kulturno-istorijskog nasleđa	1.1.1. Zaštititi kulturno i materijalno nasleđe 1.1.2. Održavati i očuvati kulturno-istorijske znamenitosti
	1.2. Podizanje svesti građana o značaju kulture razvijanjem saradnje i promocijom kulturnih aktivnosti	1.2.1. Edukovati stanovništvo o kulturnom nasleđu na teritoriji opštine i njegovom značaju 1.2.2. Kreirati program kulturne razmene 1.2.3. Edukovati decu kroz kulturne sadržaje i razvoj publike dečijeg uzrasta
	1.3. Razvoj kulturnih sadržaja u oblasti očuvanja tradicije i multikulturalnosti	1.3.1. Negovati i očuvati istinske, tradicionalne vrednosti lokalne sredine 1.3.2. Negovati kulturnu raznolikost i različitost kulturnih izraza

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
		1.3.3. Organizovati zajedničke (kulturne) događaje, festivalе, programe stipendiranja
	1.4. Unapređenje znanja i veština zaposlenih/angažovanih u kulturi	1.4.1. Kreirati zajedničke timove za pisanje i implementaciju projekata 1.4.2. Organizovati obuke i seminare za pisanje projekata, radi apliciranja kod domaćih i stranih izvora finansiranja 1.4.3. Efikasnije planirati razvoj ljudskih resursa u ustanovama kulture 1.4.4. Umrežavati, razmenjivati iskustva sa relevantnim zainteresovanim stranama u zemlji i inostranstvu
	1.5. Unapređenje regionalne i međunarodne saradnje u oblasti kulture	1.5.1. Uspostaviti i izgraditi regionalnu i međunarodnu saradnju na svim nivoima u oblasti kulture
2. Razvoj infrastrukture u oblasti kulture	2.1. Infrastrukturno unapređenje i materijalno-tehničko opremanje	2.1.1. Izgraditi, adaptirati i sanirati objekte namenjene kulturi 2.1.2. Inovirati postojeću opremu i obezbediti sredstva za rad 2.1.3. Rešiti probleme vlasništva nad objektima institucija/ustanova/udruženja kulture
3. Otvorenost i dostupnost ustanova kulture	3.1. Uvećanje broja konzumenata kulturnih sadržaja	3.1.1. Istražiti kulturne potrebe svih kategorija stanovništva 3.1.2. Kreirati kulturnu ponudu na osnovu potreba obrazovnih ustanova

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
		3.1.3. Kreirati programe u skladu sa potrebama publike
	3.2. Promovisanje donatorstva i društveno odgovornog poslovanja kao oblika podrške programima kulture	3.2.1. Podsticati društveno odgovorno poslovanje 3.2.2. Unaprediti saradnju institucija/ustanova/udruženja iz oblasti kulture i privrednih subjekata
		3.2.3. Medijska promocija lokalnog kulturnog razvoja - uvođenje redovne kulturne rubrike u lokalnim medijima

MEDIJI I ODNOŠI SA JAVNOŠĆU

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
1. Komunikacije i odnosi sa javnošću lokalne samouprave	1.1. Unapređenje unutrašnje i spoljne komunikacije i protokola u opštini	1.1.1. Unaprediti planiranje medijskih aktivnosti i unutrašnjeg protokola u okviru Opštinske uprave 1.1.2. Diverzifikovati i utvrditi poslove zaposlenih koji se bave unutrašnjim i spoljnim komunikacijama 1.1.3. Unaprediti kapacitete za javni nastup zaposlenih u opštinskoj upravi 1.1.4. Unaprediti komunikacije opštine kroz štampane, elektronske medije i društvene mreže 1.1.5. Upravljati medijskom arhivom (press clipping-om)

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
		<p>1.1.6. Organizovati jasno, sistematizovano i pravovremeno obaveštavanje medija o svim aktivnostima lokalne samouprave</p> <p>1.1.7. Definisati precizne i transparentne kriterijume za sufinansiranje medija iz budžeta opštine</p>
2. Razvoj infrastrukture u oblasti medija	2.1. Infrastrukturno unapređenje i materijalno-tehničko opremanje	<p>2.1.1. Opremanje medija na lokalnom nivou</p> <p>2.1.2. Izgradnja i adaptacija prostora namenjenih medijima na lokalnom nivou</p>
3. Razvoj medijskog sadržaja lokalnih medija	3.1. Unapređenje kvaliteta informisanja građana	3.1.1. Proizvodnja novih medijskih sadržaja u lokalnim medijima

SPORT

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
1. Razvoj sportske infrastrukture i unapređenje uslova za bavljenje sportom	1.1. Postojanje moderne i funkcionalno izgrađene i održavane sportske infrastrukture	<p>1.1.1. Rekonstruisati i opremiti postojeće sportske objekte i otvorene sportske terene u skladu sa prethodno pripremljenim planovima i programima</p> <p>1.1.2. Izgradnja novih sportskih objekata i otvorenih sportskih terena u skladu sa prethodno pripremljenim planovima i programima. Izraditi plansku dokumentaciju..</p> <p>1.1.3. Sistemski planirati izgradnju i održavanje sportskih objekata</p>

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
	<p>1.1. Uspostavljanje dugotrajnijeg i stabilnijeg finansiranja svih vidova sporta (takmičarski, rekreativni, školski, sport osoba sa invaliditetom....)</p>	<p>1.2.1. Organizovati i sprovoditi akcije koje osnažuju vezu između sporta i privrede sa naglaskom na finansijsku podršku privrede sportu</p> <p>1.2.2. Organizovati i sprovoditi akcije koje osnažuju ineraktivnu vezu na relaciji sport-turizam</p> <p>1.2.3. Organizovati i sprovoditi edukativne i druge aktivnosti i programe, koji jačaju i proširuju kapacitet sportske organizacije i drugih organizacija, koje učestvuju u sistemu sporta u opštini</p>
2. Razvoj školskog sporta	<p>2.1. Podsticanje sprovođenja programa koji imaju za cilj razvoj školskog sporta</p> <p>2.2. Uspostavljanje mreže učesnika u ostvarivanju celovitog sistema predškolskog i školskog sporta</p>	<p>2.1.1. Razvijati i unaprediti vežbanje dece u predškolskim ustanovama, jačanje školskog sporta i organizovanje takmičenja</p> <p>2.1.2. Edukovati zaposlene u školama, programske direktore, pedagoge fizičke kulture, predškolske i školske dece</p> <p>2.1.3. Stvarati uslove za zadovoljenje potrebe dece za igrom i takmičenjem bez obzira na pol, uzrast, nacionalnu, rasnu, versku pripadnost ili invaliditet</p> <p>2.2.1. Povezivati nastavu fizičkog vaspitanja i vannastavne sportske aktivnosti kroz saradnju škola sa klubovima radi stvaranja mogućnosti nadarenim pojedincima da ostvare vrhunska postignuća;</p> <p>2.2.2. Organizovati takmičenja u svim sportskim disciplinama predškolske i školske dece</p> <p>2.2.3. Povezivati nastavu fizičkog vaspitanja kroz saradnju škola sa drugim obrazovno-vaspitnim i zdravstvenim ustanovama radi</p>

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
		unapređenja opšteg zdravlja predškolske i školske dece;
3. Popularizacija rekreativnog sporta	3.1. Omasovljavanje učešća građana u rekreativnom vežbanju kroz sistem „Sport za sve”;	<p>3.1.1. Sprovoditi kampanje koje će imati za cilj promociju zdravih stilova života u kojima dominira redovna fizička aktivnost</p> <p>3.1.2. Organizovati i sprovoditi akcije koje služe aktiviranju pojedinaca u rekreativnom vežbanju</p> <p>3.1.3. Podsticati masovnost ženskog sporta</p> <p>3.1.4. Unaprediti uslove za bavljenje sportom osoba sa invaliditetom</p> <p>3.1.5. Organizovati i realizovati rekreativne programe i aktivnosti na javnim terenima i u prirodnim uslovima</p> <p>3.1.6. Edukovati sve učesnike u sportu</p>
4. Unapređenje sistema sporta na nivou opštine	4.1. Unapređenje stručnog rada u sportu	<p>4.1.1. Formirati Sportski savez na nivou opštine</p> <p>4.1.2. Unaprediti sistem za raspodelu budžetskih sredstava kroz softverska rešenja, koja omogućuju precizniju raspodelu sredstava sportskim organizacijama, na osnovu kriterijuma, sadržanim u opštinskim pravilnicima</p>

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
		<p>4.1.3. Unaprediti stručni rad u organizacijama u oblasti sporta na teritoriji jedinica lokalnih samouprava.</p> <p>4.1.4. Organizovati seminare i radionice za stručno usavršavanje u oblasti sporta</p>
5. Unapređenje zdravlja predškolske i školske dece, aktivnih i rekreativnih sportista	<p>5.1. Podsticanje sprovođenja edukativnih i drugih programa koji imaju za cilj povezivanje obrazovnih, zdravstvenih i sportskih organizacija.</p>	<p>5.1.1. Poboljšanom saradnjom škola, kroz sistematske preglede testiranja i stručne analize i procene, povezati nastavu fizičkog vaspitanja sa drugim vaspitno- obrazovnim i zdravstvenim ustanovama, radi unapređenja opštег zdravlja predškolske i školske dece;</p> <p>5.1.2. Edukovati aktivne i rekreativne sportiste i druge učesnike u sportu u oblasti zdravlja, kroz uspostavljanje i jačanje veze na relaciji obrazovanje, sport, zdravstvo</p>

1

10 RAZVOJ TURIZMA

Turizam je jedno od najbrže rastućih područja ljudske aktivnosti, koje na različite načine prožima sve sfere života lokalne zajednice. Turizam današnjice obeležavaju različiti trendovi, a svi oni direktno ili indirektno formiraju razvoj turističkog proizvoda, te samim time utiču i na kvalitet ponude turističke destinacije. Turistički proizvodi određenog područja, kao skupovi doživljaja, proizvoda i usluga, nastoje se što bolje prilagoditi zahtevima tržišta, kako bi se što uspešnije pozicionirali na turističkom tržištu i time osigurali dugoročne koristi za celu lokalnu zajednicu. Na globalnom turističkom tržištu raste interes turista za posetu područjima bogatim atraktivnom kulturno-istorijskom baštinom, očuvanim prirodnim resursima i očuvanim lokalno-tradicionalnim načinom života, čime AP Vojvodina raspolaže u vrlo velikoj meri.

Konkurenčko tržišno pozicioniranje svake turističke destinacije ima za cilj da uspostavi vezu između stvarnih resursa za razvoj turizma određene destinacije i aktualnih globalnih procesa na turističkom tržištu. Međutim, uprkos kontinuiranom zalaganju, turizam AP Vojvodine još uvek nije prepoznat u onoj meri u kojoj njeni sadržaji i potencijali to zaslužuju. Upravo na osnovu novih zahteva savremenih turističkih potrošača, i svojih mnogobrojnih prednosti, Vojvodina ima šansu da iskoristi svoju poziciju, oblikuje međunarodno konkurentnu turističku ponudu i ostvari značajan rast u turističkom sektoru.

Vezano za pomenuto, od sposobnosti valorizacije, zaštite, razvoja i optimalnog korišćenja postojećih lokalnih kapaciteta (atrakcije, ljudski resursi, materijalni resursi) svake pojedine destinacije, zavisi i brzina i kvalitet njenog turističkog razvoja.

10.1. ANALIZA STANJA

Opština Bački Petrovac ima oko 15000 stanovnika različitih nacionalnosti, raspoređenih u četiri naselja panonskog tipa (Bački Petrovac, Kulpin, Gložan i Maglić). Plodna polja, mreža kanala i reka Dunav, netaknuta priroda i bogatstvo kulturne raznovrsnosti i tradicije, glavni su aduti Opštine u razvoju tradicionalnog seoskog turizma. Sukladno bogatstvu raspoloživih prirodnih resursa, Opština ima mogućnosti za razvoj lovnog, ribolovnog, sportsko-rekreativnog, te cikloturizma-bicikl je zaštitni znak Opštine. Kulturno-manifestacioni turizam Opštine temelji se na izuzetno bogatoj kulturno-istorijskoj baštini -najstarija kuća u Bačkom Petrovcu potiče iz 18.veka i zaštićeno je kulturno dobro od izuzetnog značaja narodnog graditeljstva, zgrada crkvene Opštine sa slovačkom evangelističkom crkvom u Bačkom Petrovcu, dvorac Đundžerski u Kulpinu te "mniač" u Bačkom Petrovcu i više stambenih objekata u sva četiri naseljena mesta spomenici su pod zaštitom. Opština karakteriše i velik broj kulturnih i gastro-manifestacija, od kojih su najznačajnije Slovačke narodne svečanosti, Vidovdanska svečanost, Festival dunava, Festival kulena, Kobasicijada, Kulpinska svadba i druge manifestacije. Sve manifestacije imaju za cilj promovisanje bogate kulturne baštine, te tradiciju i gastronomiju ovog kraja. Veliki značaj u razvoju turizma zauzima postojanje jakog turističkog atraktora - Aqua park kompleksa Petroland, koji tokom letnjih meseci privlači najveći broj posetioca i koji ima potencijal za dalji razvoj, a time i produženje postojeće sezone. Postojanje geotermalnih izvora pruža mogućnost za razvoj banjiskog turizma, a blizina tri granična prelaza i zemljište u vlasništvu Opštine predstavljaju potencijal za razvoj izuzetno atraktivnog i postojećim atrakcijama komplementarnog camping turizma. Opština raspolaže sa 6 apartmana (17 soba i 33 kreveta), te sa 28 soba sa 52 kreveta (ukupno 85 kreveta). Deset postojećih restorana i čardi, koji nude tradicionalne gastronomске specijalitete također značajno obogaćuju postojeću ponudu i promoviraju tradiciju Opštine. U opštini je zabeležen porast broja noćenja turista sa 214 u 2012. na 1988 noćenja tokom 2013. godine.

10.2. SWOT ANALIZA

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Bogatstvo prirodnih potencijala (blizina kanala Dunav-Tisa-Dunav, blizina specijalnog parka Begečka jama, lovišta s niskom divljači, blizina parka-arboretuma u Kulpinu), reka Dunav; - Blizina nacionalnog parka Fruška gora; - Postojanje jakog turističkog atraktora - Petroland; - Bogato kulturno-istorijsko nasleđe; - Multinacionalna sredina kao stalni izvor inspiracije za stvaranje novih događaja; - Prepoznavanje turizma od strane lokalne samouprave kao važnog faktora privrednog razvoja; - Blizina tri granična prelaza (BIH, Hrvatska, Mađarska); - Dobra saradnja TO sa akterima u turizmu; - Zemljište koje je u vlasništvu lokalne samouprave može biti upotrebljeno za razvoj auto kampova; - Biciklistička tradicija-bicikl kao nacionalno obeležje; - Postojanje biciklističkih staza (Staza zdravlja); - Ubrzan razvoj smeštajnih (kategorisanih) objekata; - Bogata gastronomija – kulen kao brend; - Veliki broj manifestacija; - Proizvodnja suvenira; - Potencijali za razvoj agroturizma, aktivan turizam; - Geotermalni izvori; - Promena trendova u turizmu na svetskom nivou (aktivni odmor, zdrava ishrana); - Postojanje minimalne infrastrukture za razvoj konjičkog sporta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mali prihodi lokalne samouprave od turizma; - U nedovoljnoj meri iskorišćeno postojanje jakog turističkog atraktora – Petroland; - U nedovoljnoj meri iskorišćeno bogatstvo prirodnih potencijala (blizina kanala Dunav-Tisa-Dunav, blizina specijalnog parka Begečka jama, lovišta s niskom divljači, blizina parka-arboretuma u Kulpinu), reka Dunav; - U nedovoljnoj meri iskorišćene IKT tehnologije i nerazvijeni informacioni sistem u oblasti turizma; - Nedovoljna svest lokalnog stanovništva o značaju agroturizma i aktivnog turizma; - U nedovoljnoj meri iskorišćeni potencijali za razvoj agroturizma i aktivnog turizma; - Manjak kvalitetnih smeštajnih kapaciteta; - Mali broj rekreativnih sadržaja; - Nedovoljno jaka veza između sporta i turizma; - U maloj meri iskorišćena sportska infrastruktura; - U nedovoljnoj meri iskorišćeno bogato kulturno-istorijsko nasleđe; - U nedovoljnoj meri iskorišćena blizina nacionalnog parka Fruška gora; - Nedostatak finansijskih sredstava za funkcionisanje Centra za unapređenje znanja u oblasti turizma; - Neadekvatan tretman prirodnih vrednosti - mehanizam zaštite - slab administrativno pravni mehanizam zaštite; - Nedostatak ekološke svesti lokalnog stanovništva (nemarnost prema prirodi); - Nedostatak finansijskog kapaciteta lokalnog stanovništva za preduzetničke inicijative u turizmu; - Nepostojanje sistema integrisanog upravljanja destinacijom; - Mali budžet lokalne TO; - Kvalitet drumske i komunalne infrastrukture; - Isprekidane/nepovezane biciklističke staze; - Nedovoljna saradnja i udruživanje lokalnih preduzetnika u kreiranju integrisane turističke ponude; - Ograničeni resursi lokalnih institucija/opština (ljudski i finansijski resursi) za upravljanje procesom razvoja turizma; - Nedefinisani prioritetni projekti turističke infrastrukture i plan ulaganja javnog sektora; - Slaba međusobna povezanost svih aktera u turizmu; - Nedefinisani način protoka informacija o javnim pozivima/konkursima za sufinansiranje projekata i

	njihova izrada.
MOGUĆNOSTI	PRETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Strateško opredeljenje Opštine za turizam kao jedne od vodećih privrednih delatnosti; - EU fondovi; - Starija populacija sa većim prihodima i više slobodnog vremena; - Mogućnosti korišćenja EU fondova (projekti prekogranične saradnje); - Podsticajne mere Pokrajine i Vlade RS za razvoj turizma; - Uspostavljanje sistema integrisanog upravljanja destinacijom (DMO, DMC, DMS); - Dalji ekonomski rast regije i dohotka; - Trend povećanja tražnje za novim destinacijama naročito na području Srednje i Jugoistočne Evrope; - Fokus na zdravlje, aktivni odmor u skladu sa prirodom –cikloturizam; - Jačanje funkcionalne veze turizma i očuvanog kvaliteta životne sredine; - Potencijalni dolazak stranih investicija za korišćenje termalnih izvora; - Potencijali za razvoj trase pristupa ataru-doživljajni turizam; - Povezivanje aktera u turizmu; - Povećanje prihoda lokalne samouprave od turizma; - U većoj meri iskorišćenje postojanja jakog turističkog atraktora – Petroland; - U većoj meri iskorišćenje bogatstva prirodnih potencijala (blizina kanala Dunav-Tisa-Dunav, blizina specijalnog parka Begečka jama, lovišta s niskom divljači, blizina parka-arboretuma u Kulpinu) i reke Dunav; - U većoj meri iskorišćenje IKT tehnologija i informacionog sistema u oblasti turizma; - U većoj meri iskorišćenje potencijala za razvoj agroturizma i aktivnog turizma; - Povećanje broja kvalitetnih smeštajnih kapaciteta; - Povećanje broja rekreativnih sadržaja; - Osnaživanje veze između sporta i turizma; - U većoj meri iskorišćenje sportske infrastrukture; - U većoj meri iskorišćenje bogatog kulturno - istorijskog nasleđa; - U većoj meri iskorišćenje blizine nacionalnog parka Fruška gora; - Obezbeđenje sredstava za funkcionisanje Centra za unapređenje znanja u oblasti turizma. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nestimulativna politika ka privlačenju stranih investicija u turistički i ostale sektore; - Rast nezaposlenosti i smanjenje diskrecionog dohotka; - Nedostatak finansijskih sredstava za realizaciju infrastrukturnih projekata; - Redukcija budžeta RS za finansiranje turističkih projekata; - Mogućnosti područja u okruženju za razvoj sličnih turističkih proizvoda i usluga; - Zahtev za diferencijacijom ponude i jasnim pozicioniranjem turističkih proizvoda.

10.3. PRIORITETI, CILJEVI I MERE

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
1. Unapređenje turističke ponude i marketinško-prodajne komunikacije.	<p>1.1. Povećanje broja poseta i noćenja domaćih i stranih turista.</p> <p>1.2. Razvoj i podizanje konkurentnosti destinacije.</p>	<p>1.1.1. Razvoj novih i unapređivanje kvaliteta postojećih turističkih doživljaja, usluga i proizvoda;</p> <p>1.1.2. Razvoj konkurentnosti preduzetništva u turizmu;</p> <p>1.1.3. Razvoj sistema jačanja standarda, podizanja kvalitetA i kategorizacije u turizmu;</p> <p>1.2.1. Stvaranje brenda destinacije i upravljanje marketinško-prodajnim komuniciranjem;</p> <p>1.2.2. Razvoj upravljanja destinacijom naslonjenog na umrežavanje učesnika, profesionalni menadžment i korišćenje novih tehnologija.</p>
2. Razvoj infrastrukturnih i investicionih uslova razvoja turizma i zaštita životne sredine.	<p>2.1. Uspostavljanje uslova za razvoj održivog turizma u odnosu na ekonomski, društvene i ekološke uslove i koristi.</p> <p>2.2. Unapređenje uslova za privlačenje domaćih i stranih investicija i sufinansiranje projekata.</p>	<p>2.1.1. Aktivno upravljanje prostorom, valorizacija lokalnih turističkih resursa i očuvanje kulturno-istorijske baštine i stavljanje u funkciju turizma;</p> <p>2.1.2. Unapređenje svih oblika infrastrukture potrebnih za razvoj turizma;</p> <p>2.1.3. Unapređenje zaštite životne okoline i brige o prirodnim resursima;</p> <p>2.2.1. Uvođenje finansijskih instrumenata za razvoj turizma;</p> <p>2.2.2. Podsticanje privatnih investicija i javnog finansiranja u turizmu.</p>
3. Jačanje ljudskih resursa za potrebe razvoja turizma.	3.1. Stvaranje i zadržavanje stručnog i obučenog kadra u turizmu na području destinacije.	<p>3.1.1. Podrška razvoju obrazovanja i obuke ljudskih resursa u turizmu kroz jačanje kapaciteta i modernizaciju uslova;</p> <p>3.1.2. Jačanje preduzetničkih kompetencija i unapređenje znanja, veština i stavova ljudskih resursa u turizmu kroz razvoj i sprovođenje programa celoživotnog obrazovanja;</p>

PRIORITETI	CILJEVI	MERE
	<p>3.2. Stvaranje partnerstva i unapređenje međusektorske saradnje.</p> <p>3.3. Jačanje svesti lokalnog stanovništva o potencijalima i potrebama turizma.</p>	<p>3.2.1. Stvaranje partnerstava i unapređenje saradnje između turističkog sektora, tržišta rada, obrazovnih institucija i organizacija civilnog društva;</p> <p>3.3.1. Podizanje svesti i obaveštenosti stanovništva o potencijalima turizma.</p>
4. Turistički razvoj ruralnih područja	<p>4.1. Podsticanje razvoja malog i socijalnog preduzetništva, samozapošljavanja i turističke ponude u ruralnim područjima.</p> <p>4.2. Unapređenje kvaliteta života u ruralnim područjima.</p>	<p>4.1.1. Razvoj seoskog turizma i ruralnih turističkih usluga i proizvoda;</p> <p>4.1.2. Podsticanje malog i socijalnog preduzetništva i proizvodnje autohtonih, tradicionalnih i ekoloških proizvoda;</p> <p>4.2.1. Povezivanje i unapređenje saradnje svih učesnika razvoja ruralnog turizma.</p>

11.DINAMIKA SPROVOĐENJA STRATEGIJE

Strategija održivog razvoja Opštine Bački Petrovac 2014 - 2020.godine počeće se primenjivati danom njenog usvajanja na Sednici skupštine Opštine.

Realizacija definisanih prioriteta strategije neće biti moguća bez uspostavljanja strukture i organizacije koja će koordinirati aktivnosti na realizaciji Strategije. Uspešnost realizacije Strategije zavisi od svih zainteresovanih strana i njihovog učešća u njoj primeni. U tom smislu, neophodno je uspostaviti efikasan institucionalni okvir na svim nivoima u okviru opštinske administracije.

Ključnu ulogu i odgovornost za koordinaciju i sprovođenje Strategije imaju Predsednik Opštine, Opštinsko veće, Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj i Grupa za monitoring implementacije Strategije.

Uloga Predsednika Opštine biće da se u skladu sa zakonima i Statutom opštine stara o ukupnom sprovođenju definisanih planova i prioriteta strategije razvoja i da o tome informiše odbornike skupštine opštine dva puta u toku jedne kalendarske godine na sednicama Skupštine.

Aktivno učešće Opštinskog veća čiji su članovi zaduženi za određene sektore jeste ključno, i osiguraće visoki stepen koordinacije između sektora u cilju ostvarivanja što veće racionalnosti u korišćenju budžetskih sredstava, saradnju sa donatorima radi obezbeđenja dodatnih sredstava za sprovođenje Akcionog plana, kao i jaku političku podršku za strateške reforme.

Članovi Opštinskog veća imaju obavezu da pri kreiranju svojih godišnjih programa rada uvrste projekte koji su usvojeni u Akcionim planovima. Posebno važnu ulogu imaće član veća zadužen za finansije i budžet koji u skladu sa planiranim modelom finansiranja, u budžet opštine unese projektovana sredstva za finansiranje projekata iz usvojenih akcionih planova.

Aktivnosti Kancelarije za lokalni ekonomski razvoj odnosi se na stručne, administrativne i operativne poslove vezane za koordinisanje rada javnih preduzeća i lokalne uprave u procesu realizacije projekata i aktivnosti iz akcionog plana, koordinaciju javnog, privatnog i civilnog sektora i praćenje implementacije Strategije. Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj prikupljače povratne informacije o realizaciji Strategije i akcionih planova i na osnovu toga sačinjavati polumesečne izveštaje za predsednika opštine i opštinsko veće o dinamici sprovođenja akcionih planova. Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj vodiće računa o vidljivosti Strategije, promovisaće aktivnosti u lokalnim medijima i na internet stranicama opštine o procesu ostvarivanja održivog razvoja i redovno će informisati javnost o svim aktivnostima u vezi sa Strategijom.

Kako bi se osigurala uspešna implementacija Strategije, Skupština opštine Bački Petrovac uspostaviće Grupu za monitoring u čiji će sastav ući: predsednik opštine, članovi Opštinskog veća, koordinatori radnih grupa za izradu strategije, predstavnici Regionalne razvojne agencije Bačka. Zadatak Grupe biće praćenje i kontrola sprovođenja Strategije, odnosno poređenje izvršenih aktivnosti u odnosu na planirane. Grupa za monitoring Strategije sastajaće se u redovnim vremenskim intervalima - najmanje jedanput godišnje, a po potrebi i češće.

Predsednik opštine koji je i predsednik Grupe za monitoring će na prvom sastanku Grupe za monitoring definisati dinamiku praćenja i definisati datume sastanaka grupe za tekuću godinu. Pre svakog sastanka Grupe za monitoring, predsednik će najmanje sedam dana unapred obavestiti članove Grupe o sastanku. Grupa za monitoring Strategije će pratiti realizaciju planiranih aktivnosti preko definisanih indikatora u Akcionom planu, i ukoliko uoči bilo kakva odstupanja, predložiće korektivne mere. Na sastancima Grupe za monitoring vodiće se zapisnici koji će biti distribuirani članovima Grupe za monitoring, KLER - u i predsedniku opštine, odbornicima Skupštine opštine, zainteresovanim građanima. Funtionisanje Grupe za monitoring implementacije Strategije bliže će se urediti Pravilnikom o radu koje donosi i usvaja Grupa za monitoring implementacije Strategije.

Prema potrebama, za eksternu evaluaciju i stručnu tehničku pomoć biće angažovana Regionalna razvojna agencija Bačka. Bilo da se evaluacija sprovodi interno ili eksterno, sprovođenje plana će se ocenjivati u svetlu ispunjavanja ciljeva i efekata koji se žele postići.

Nakon evaluacije Strategije, sačiniće se izveštaj o evaluaciji baziran na praćenju mera i aktivnosti definisanih akcionim planom, a koji će sadržati i praćenje direktnih i indirektnih efekata mera i aktivnosti i sve relevantne informacije će biti osnov za novi ciklus planiranja. U skladu sa potrebama, uzimajući u obzir donošenje budžeta na nacionalnom nivou, promene u nekom od razvojnih prioriteta, otvaranje novih donatorskih programa itd, usvojiće se korektivne mere koje će inicirati reviziju i dopunu Strategije. Prvu reviziju strategije opština će uraditi tokom 2017.godine što predstavlja polovinu vremenskog okvira važenja usvojene strategije. Prva grupa akcionih planova izradiće se za period 2014 - 2016.godine.

Nakon toga usvojiće se akcioni planovi za period 2017 - 2020.godine. Usvajanje druge grupe akcionih planova potrebno je uraditi zajedno sa planiranom revizijom strategije tokom 2017.godine .

---

12. SPISAK TABELA I GRAFIKONA

1. Tabela 1. Deponije u opštini Bački Petrovac.
2. Tabela 2. Korišćeno poljoprivredno zemljište i broj poljoprivrednih gazdinstava u R. Srbiji, regionu Vojvodine, Južnobačkoj oblasti i Bačkom Petrovcu, u poljoprivrednoj 2011/2012. godini.
3. Tabela 3. Struktura KPZ u opštini Bački Petrovac u poljoprivrednoj 2011/2012. godini.
4. Tabela 4. Poljoprivredna gazdinstva prema veličini korišćenog poljoprivrednog zemljišta u Republici Srbiji i opštini Bački Petrovac.
5. Tabela 5. Struktura oranica i bašta u poljoprivrednoj 2011/2012. godini po najvažnijim kulturama u R. Srbiji, regionu Vojvodine, Južnobačkoj oblasti i opštini Bački Petrovac.
6. Tabela 6. Broj uslovnih grla/1 po ha korišćenog poljoprivrednog zemljišta u poljoprivrednoj 2011/2012. godini u R. Srbiji, regionu Vojvodine, Južnobačkoj oblasti i opštini Bački Petrovac.
7. Tabela 7. Broj stanovnika u kategoriji mlađih u opštini Bački Petrovac.
8. Tabela 8. Stručna spremna u opštini Bački Petrovac osoba starijih od 15 godina.
9. Tabela 9. Struktura stanovništva starijeg od 15 godina prema kompjuterskoj pismenosti i polu.
10. Tabela 10. Spisak NVO koje deluju u opštini Bački Petrovac.
11. Tabela 11. Spisak manifestacija u opštini Bački Petrovac.
12. Tabela 12. Sportski klubovi i udruženja u opštini Bački Petrovac.
13. Tabela 13. Sportski klubovi i udruženja u opštini Bački Petrovac
14. Tabela 14. Sportski objekti i tereni u opštini.
15. Grafikon 1. KPZ u opštini Bački Petrovac u poljoprivrednoj 2011/2012. po organizaciono-pravnim formama poljoprivrednih gazdinstava.
16. Grafikon 2. Obradivo poljoprivredno zemljište po naseljenim mestima opštine Bački Petrovac.
17. Grafikon 3. Prosječno KPZ po poljoprivrednom gazdinstvu u R. Srbiji, regionu Vojvodine, Južnobačkoj oblasti i opštini Bački Petrovac u poljoprivrednoj 2011/2012. godini.
18. Grafikon 4. Prosječno KPZ u opštini Bački Petrovac u poljoprivrednoj 2011/2012. godini, po organizaciono-pravnim formama poljoprivrednih gazdinstava.
19. Grafikon 5. Poljoprivredna gazdinstva u opštini Bački Petrovac prema veličini korišćenog poljoprivrednog zemljišta u poljoprivrednoj 2011/2012. godini.

13. LISTA SKRAĆENICA

AP - Autonomna pokrajina
APR – Agencija za privredne register
BAT - Best Available Techniques
GIS - -Geografsko-informacioni sistem
DMO - Destination Management Organization
DMC - Destination Management Company)
DMS - Destination Management System
EU - Evropska unija
IBA - Important Birds Area
IPA - Instruments for Pre-Accession Assistance
IT – Informacione tehnologije
JKP - Javno-komunalno preduzeće
JP - Javno preduzeće
KPZ - Korišćeno poljoprivredno zemljište
KLER - Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj
k.o. - katastarska opština
KZM - Kancelarija za mlade
LAP - Lokalni akcioni plan
LAPZ - Lokalni akcioni plan zapošljavanja
LAPM - Lokalni akcioni plan za mlade
LEAP - Lokalni ekološki akcioni plan
MOP - Materijalno obezbeđenje porodice
MSPP - Mala i srednja preduzeća i preduzetnici
NVO – Nevladina organizacija
PG - Poljoprivredno gazdinstvo
PIC - Poslovni i inovativni centar d.o.o.
PL - Pravno lice
PRTR - Protokol o registrima ispuštanja i prenosa zagađujućih materija
RZS - Republički zavod za statistiku
RRA - Regionalna razvojna agencija
SEAP - Sustainable Energy Action Plan
TO - Turistička organizacija
UN - Ujedinjene nacije

14. LITERATURA

1. „Bilten Nacionalne službe za zapošljavanje“, Januar 2014.
2. „Delatnost – podaci po opštinama i gradovima“, Republički zavod za statistiku, Beograd, 2014.
3. „Detaljna studija stanja i strategija razvoja sa Akcionim planom za logističke centre u AP Vojvodini“, FTN Novi Sad, 2013.
4. „Evropske smernice za zapošljavanje 2010.-2020“., Council of the EU, 2010.
5. „Generalni plan Bački Petrovac, JP Zavod za urbanizam Vojvodine“, Novi Sad, 2004.
6. Grupa autora, Strateški plan razvoja opštine Bački Petrovac 2010-2015, opština Bački Petrovac, Bački Petrovac, 2009.
7. Grupa autora, Lokalni plan upravljanja otpadom za opština Bački Petrovac, GIZ, Fakultet tehničkih nauka Univerziteta u Novom Sadu, Novi Sad, 2011.
8. Grupa autora, Lokalni akcioni plan za mlade opštine Bački Petrovac za period 2014-2019, opština Bački Petrovac, Bački Petrovac, 2013.
9. Grupa autora, Prostorni plan opštine Bački Petrovac, JP Zavod za urbanizam Vojvodine, Novi Sad, 2007.
10. Grupa autora, Statut opštine Bački Petrovac, opština Bački Petrovac, Bački Petrovac, 2008.
11. Grupa autora, Projekat Exchange 3 „Osnaživanje kapaciteta Opštine Bački Petrovac u razvoju biznis inkubacije“, opština Bački Petrovac, Bački Petrovac, 2011.
12. „Horizon 2020 - program Evropske unije za istraživanje i inovacije“
13. „Izveštaji sa radnih grupa za Poljoprivrednu i ruralni razvoj održanih 07.11.013; 30.01.2014. i 20.02.2014.“
14. „Lokalni akcioni plan za mlade Opštine Bački Petrovac za period 2014-2019“
15. „Migracije-podaci po opštinama i gradovima“, Republički zavod za statistiku, Beograd, 2013.
16. „Memorandum o doživotnom učenju Evropske komisije“, Commission of the European communities, 2000.
17. „Nacionalna pripadnost – Podaci po opštinama i gradovima“, Republički zavod za statistiku, Beograd, 2012.
18. „Nacionalna strategija biološke raznovrsnosti 2011-2018.“
19. „Nacionalna strategija o starenju za period 2006–2015.“, Vlada Republike Srbije, 2006.
20. „Nacionalna strategija održivog razvoja 2008-2017.“
21. „Nacionalna strategija održivog razvoja Republike Srbije“, Službeni glasnik RS, br. 57/08, Vlada Republike Srbije, 2008.
22. „Nacionalna strategija razvoja energetike do 2025. godine sa projekcijama do 2030.“
23. „Nacionalna strategija socijalnog stanovanja“, Službeni glasnik RS, br. 13/12, Vlada Republike Srbije, 2012.
24. „Nacionalna strategija upravljanja otpadom 2010-2019.“
25. „Nacionalna strategija za mlade Republike Srbije (2009-2014.)“, Vlada Republike Srbije, Beograd, maj 2008.
26. „Nacionalna strategija za mlade“, Vlada Republike Srbije, 2008.
27. „Nacionalna strategija za poboljšanje položaja žena i unapređivanje rodne ravnopravnosti“, Vlada Republike Srbije, 2009.
28. „Nacionalna strategija za sprečavanje i suzbijanje nasilja nad ženama u porodici i u partnerskim odnosima“, Službeni glasnik RS, br. 27/2011, Vlada Republike Srbije, 2011.
29. „Nacionalna strategija zapošljavanja 2011-2020.“, Vlada Republike Srbije, Beograd 2011.
30. „Nacionalna strategija zapošljavanja za period 2011–2020.“, Službeni glasnik RS, br. 37/11, Vlada Republike Srbije, 2011.
31. „Nacionalni milenijumski ciljevi razvoja Republike Srbije“, Vlada Republike Srbije, 2006.
32. „Nacionalna strategija održivog korišćenja prirodnih resursa i dobara“ (doneta 2012.)
33. Nacionalna strategija održivog razvoja Republike Srbije, Vlada Republike Srbije, 2008. („Službeni glasnik RS“, br. 57/08)
34. „Nacionalni plan regionalnog razvoja 2020.“(nacrt)

35. „Priručnik za izradu Lokalnog ekološkog akcionog plana“, Regionalni centar za životnu sredinu, Beograd, 2006.
36. „Program razvoja AP Vojvodine (Nacrt) 2014 – 2020.“, Pokrajinski sekretarijat za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost polova AP Vojvodine, Novi Sad, 2013.
37. „Plan generalne regulacije sa detaljnom regulacijom na javnom građevinskom zemljištu blokova 33, 34 i 35 u Baćkom Petrovcu – industrijska zona“, JP Zavod za urbanizam, 2009.
38. „Popis poljoprivrede 2012: Poljoprivreda u R. Srbiji, knjiga 1“, RZS Srbije, 2013.
39. „Popis poljoprivrede 2012: Poljoprivreda u R. Srbiji, knjiga 2“, RZS Srbije, 2013.
40. „Popunjeni Upitnici od strane Opštinske uprave Bački Petrovac, poljoprivrednih proizvođača (zemljoradničkih zadruga, nosioca porodičnih poljoprivrednih gazdinstava), članova radne grupe za Poljoprivredu i ruralni razvoj.“
41. „Priprema srednjoročnog plana razvoja poljoprivrede u opštini Bački Petrovac“, Regionalna agencija za razvoj MSP „Alma Mons“, Novi Sad, mart 2004
42. „Poslovni plan Železnica Srbije za 2013. godinu“
43. „Program razvoja AP Vojvodine 2014 – 2020.“, Vlada AP Vojvodine, Novi Sad, 2014.
44. „Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i Republike Srbije“
45. „Strategija regionalnog razvoja Srbije za period od 2007. do 2012“. Vlada Republike Srbije, 2007. (Službeni glasnik RS, br. 21/07).
46. „Strategija za smanjenje siromaštva u Srbiji, Vlada Republike Srbije“, 2003.
47. „Strategija razvoja obrazovanja odraslih u Republici Srbiji do 2020.“
48. „Strategija razvoja stručnog obrazovanja u Republici Srbiji od 2009. do 2015.“, Službeni glasnik RS, br. 1/07
49. „Strategija razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020.“, Službeni glasnik RS, br. 107/2012, Vlada Republike Srbije, 2012.
50. „Strategija razvoja socijalne zaštite“, Službeni glasnik RS, br. 108/05, Vlada Republike Srbije, 2005.
51. „Strategija razvoja školskog sporta u APV (2013-2017.)“, Pokrajinski Sekretarijat za Sport i omladinu, Novi Sad
52. Strategija karijernog vođenja i savetovanja u Republici Srbiji, Vlada Republike Srbije, 2010. („Službeni glasnik RS“, br. 16/2010)
53. „Strategija unapređenja položaja osoba sa invaliditetom u Republici Srbiji“, Službeni glasnik RS, br. 1/07, Vlada Republike Srbije, 2007.
54. Strategija razvoja socijalne zaštite, Vlada Republike Srbije, 2005. (Službeni glasnik RS, br. 108/05)
55. Strategija razvoja Evropske unije «Evropa 2020 - strategija za pametan, održiv i sveobuhvatan rast», Evropska komisija, 2010.
56. „Strategija za palijativno zbrinjavanje; 2009–2015.“, Službeni glasnik RS, br. 17/2009, Vlada Republike Srbije, 2009.
57. „Strategija za ravnopravnost muškaraca i žena“, Evropske komisije za razdoblje 2010. – 2015., Evropska komisija, 2010.
58. „Strategija za smanjenje siromaštva u Srbiji“, Vlada Republike Srbije, 2003.
59. „Strategija za unapređivanje položaja Roma u Republici Srbiji“, Službeni glasnik RS, br. 27/09, Vlada Republike Srbije, 2009. Strategija Evropske Unije za Dunavski region, Evropska komisija, 2010.
60. „Strategija za ravnopravnost muškaraca i žena Evropske komisije za period 2010. – 2015.“, Evropska komisija, 2010.
61. „Studija mreže prihvatnih objekata nautičkog turizma na Tisi u AP Vojvodini“, Zavod za urbanizam, Novi Sad, 2007.
62. „Studija zaštite Parka prirode „Stara Tisa“ kod Bisernog ostrva“, Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, Novi Sad, 2012.
63. „Studija zaštite Specijalnog rezervata prirode „Ritovi donjeg Potisja““, Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, Novi Sad, 2012.
64. „Studija zaštite spomenika prirode „Jurišina humka“, Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, Novi Sad, 2011.
65. „Školska spremu, pismenost i kompjuterska pismenost - podaci po opštinama i gradovima“, Republički zavod za statistiku, Beograd, 2013.

66. „Uredba o kategorizaciji državnih puteva“, Službeni glasnik RS broj 105/2013 i 19/2013, Vlada Republike Srbije
67. „Vodič kroz Dunavsku strategiju“, Evropski pokret u Srbiji, Beograd, 2012.
68. „Vodič kroz Strategiju „Evropa 2020““, Evropski pokret u Srbiji, Beograd, 2011.
69. „Vodič za dobro upravljanje u oblasti životne sredine“, UNDP, Beograd, 2003.
70. „Vojvođanski standard“, Pokrajinski sekretarijat za međuregionalnu saradnju i lokalnu samoupravu, Novi Sad, 2013.
71. „Zakon o plovidbi i lukama na unutrašnjim vodama Republike Srbije“, 2012.
72. „Zanimanja-podaci po opštinama i gradovima“, Republički zavod za statistiku, Beograd, 2014.
73. „Životna sredina u AP Vojvodini: Stanje-izazovi-perspektive“, Pokrajinski sekretarijat za urbanizam, graditeljstvo i zaštitu životne sredine, Novi Sad 2011.

Internet adrese:

1. http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm
2. <http://www.un.org/millenniumgoals/>
3. http://ec.europa.eu/environment/index_en.htm
4. http://ec.europa.eu/energy/index_en.htm
5. <http://www.eumayors.eu/+SEAP-+.html>
6. <http://www.danube-region.eu/>
7. <http://www.psemr.vojvodina.gov.rs/index.php/studije>
8. <http://www.ekourb.vojvodina.gov.rs/>
9. <http://www.aarhussu.rs/index.html>
10. <http://www.psp.vojvodina.gov.rs/>
11. <http://www.region.vojvodina.gov.rs/>
12. <http://www.zabalj.rs/>
13. <http://www.hidmet.gov.rs/ciril/ipcc/index.php>
14. <http://www.vojvodinasume.rs/>
15. <http://www.vodevojvodine.com/rs>

15. ANEKSI

Aneks tačke 4.2.2. Poljoprivreda i stanje ruralne ekonomije

Razgraničenje pojmove poljoprivredno gazdinstvo, porodično gazdinstvo, pravna lica, preduzetnici. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku Srbije²⁸:

- Poljoprivredno gazdinstvo je tehnički i ekonomski samostalna proizvodna jedinica koja ima jedinstveno upravljanje i na kojoj privredno društvo, zemljoradnička zadruga, ustanova ili drugo pravno lice, preduzetnik ili porodično poljoprivredno gazdinstvo obavlja poljoprivrednu proizvodnju kao primarnu ili sekundarnu delatnost.
- Porodično gazdinstvo je svaka porodična ili druga zajednica lica koja zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba, čiji se članovi (jedan ili više) bave poljoprivrednom proizvodnjom, bilo kao primarnom, bilo kao sekundarnom aktivnošću, koja ima jedinstveno upravljanje, zajednički koristi sredstava za proizvodnju i rad svojih članova, čiji je nosilac fizičko lice i pri tome: obrađuje 50 i više ari poljoprivrednog zemljišta ili obrađuje manje od 50 ari zemljišta, ali obavlja intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju koja je namenjena tržištu; na dan 30.septembra 2012. godine gaji najmanje: 2 grla goveda ili 1 grlo goveda i 2 grla sitne stoke ili 5 grla ovaca ili 3 grla svinja ili 4 grla ovaca i svinja zajedno ili 50 komada živine ili 20 pčelinjih društava.
- Pravno lice su privredna društva, zemljoradničke zadruge i drugi oblici organizovanja sa statusom pravnog lica, registrovani u APR da pretežno obavljaju poljoprivrednu proizvodnju ili registrovani u drugoj delatnosti, ali imaju organizacione delove u kojima obavljaju poljoprivrednu proizvodnju.
- Preduzetnik je fizičko lice registrovano u APR da obavlja poljoprivrednu delatanost radi sticanja dobiti.

Razgraničenje pojmove poljoprivredne aktivnosti i druge profitabilne aktivnosti u vezi sa gazdinstvom. Prema metodologiji Republičkog zavoda za statistiku R. Srbije²⁹,

- Poljoprivredne aktivnosti podrazumevaju radu na polju; organizacija proizvodnje i upravljanje; gajenje životinja; svi poslovi na gazdinstvu u vezi sa skladištenjem, obradom i pripremom proizvoda za tržište; održavanje poljoprivrednih objekata i mašina, transport robe do pijace, priprema i prodaja sopstvenih poljoprivrednih proizvoda na pijaci, proizvodnja vina od sopstvenog grožđa.
- Druge profitabilne aktivnosti u vezi sa gazdinstvom. Ovo su aktivnosti koje donose prihod, a koje nisu poljoprivredne, obavljaju se na gazdinstvu, imaju ekonomski uticaj na gazdinstvo i za njih se koriste resursi gazdinstva: zemljишne površine, poljoprivredne zgrade, mašine, oprema, radna snaga ili poljoprivredni proizvodi i sl. Ove aktivnosti mogu da se obavljaju na gazdinstvu (npr. turizam, narodna radinost, prerada poljoprivrednih proizvoda za prodaju – osim prerade grožđa radi proizvodnje vina u slučaju da je količina prerađenog grožđa isključivo ili uglavnom iz sopstvene proizvodnje i sl.) ili van gazdinstva (poljoprivredni i nepoljoprivredni rad po ugovoru, npr. Rad sopstvenim kombajnom i sl.). Ovde spadaju sledeće aktivnosti: (1) prerada mesa za prodaju (izrada svežih, polutrajnih i trajnih mesnih proizvoda); (2) prerada mleka; (3) prerada voća i povrća; (4) obrada drveta (seča šume i proizvodnja ogrevnog drveta ili drvne građe); (5) aktivnosti u šumarstvu; (6) turizam (smeštaj uz nadoknadu, pri čemu se koristi zemljишte, zgrade, radna snaga i drugi resursi sa gazdinstva, na primer poljoprivredni proizvodi za ishranu turista);

²⁸ Popis poljoprivrede 2012: Poljoprivreda u R. Srbiji, knjiga 1, RZS Srbije, 2013., strana 26-27.

²⁹ Popis poljoprivrede 2012: Poljoprivreda u R. Srbiji, knjiga 2, RZS Srbije, 2013, strana 202-205.

(7) narodna radinosti (pletenje korpi, vezenje, pletenje, izrada suvenira, nameštaja, igračaka); (8) uzgoj ribe za prodaju i sl.